

Faculteit Bedrijf en Organisatie

Vergelijkende studie van ARIMA-, LSTM- en Prophet-voorspellingsmodellen van univariate en multivariate,
seizoensgebonden en niet-seizoensgebonden tijdreeksen

Emiel Declercq

Scriptie voorgedragen tot het bekomen van de graad van
professionele bachelor in de toegepaste informatica

Promotor:
Johan Decorte
Co-promotor:
Stijn Lievens

Instelling: Hogeschool Gent

Academiejaar: 2020-2021

Eerste examenperiode

Faculteit Bedrijf en Organisatie

Vergelijkende studie van ARIMA-, LSTM- en Prophet-voorspellingsmodellen van univariante en multivariate,
seizoensgebonden en niet-seizoensgebonden tijdreeksen

Emiel Declercq

Scriptie voorgedragen tot het bekomen van de graad van
professionele bachelor in de toegepaste informatica

Promotor:
Johan Decorte
Co-promotor:
Stijn Lievens

Instelling: Hogeschool Gent

Academiejaar: 2020-2021

Eerste examenperiode

Woord vooraf

Deze bachelorproef werd geschreven als eindwerk voor het afronden van de opleiding Toegepaste Informatica aan de Hogeschool Gent met specialisatie e-business.

Ik zou graag mijnheer Decorte bedanken voor de begeleiding van deze bachelorproef en mijnheer Lievens voor het opnemen van het co-promotorschap en het verlenen feedback op mijn bachelorproef.

Ook mijn ouders wil ik hartelijk bedanken voor alle steun, niet enkel tijdens deze scriptie maar gedurende mijn volledige studietraject. Zeker tijdens deze lockdown kan ik mij voorstellen dat dit op sommige momenten heel wat stress heeft veroorzaakt. Ook mijn zus, Edith Declercq verdient een woordje van dank voor al het naleeswerk tot in de late uurtjes en de resem van aangereikte tips bij het schrijven van een paper. Tenslotte wil ik ook zeker mijn vriendin bedanken voor alle steun bij het schrijven van deze bachelorproef, ik denk niet dat ik dit zonder haar had kunnen bolwerken.

Samenvatting

In deze bachelorproef zullen verschillende voorspellingstechnieken voor verschillende types tijdreeksen geanalyseerd worden. Het onderscheid tussen deze types wordt gemaakt op basis van 2 criteria namelijk seizoensgebondenheid en het aantal onafhankelijke variabelen. In totaal zullen er 4 types tijdreeksen getest worden hoe deze precies opgesteld worden zal hieronder opgesomd worden.

- Tijdreeksen met enkel de tijd als onafhankelijke variabele en 1 afhankelijke variabele zonder seizoensgebonden verband
- Tijdreeksen met enkel de tijd als onafhankelijke variabele en 1 afhankelijke variabele met een seizoensgebonden verband
- Tijdreeksen met 2 onafhankelijke variabelen waarvan 1 de tijd en 1 afhankelijke variabele zonder een seizoensgebonden verband
- Tijdreeksen met 2 onafhankelijke variabelen waarvan 1 de tijd en 1 afhankelijke variabele met een seizoensgebonden verband

De eerste techniek die zal toegepast worden is een ARIMA/VARMAX model. Als tweede zal een recurrent neurale netwerk van het type LSTM (Long Term Short Memory) op dezelfde data toegepast worden en tenslotte zal ook een Prophet-model gebruikt worden om voorspellingen te maken. Voor elk van deze 4 types tijdreeksen werd bepaald welk modeltype de laagste MAE behaalde bij gebruik van cross validation. Dit werd toegepast een dataset van de poolijsdikte waaruit deze resultaten behaald werden:

- Bij de univariate niet-seizoensgebonden tijdreeks zal het ARIMA-model het beste resultaat behalen.
- Bij de univariate seizoensgebonden tijdreeks presteert het SARIMA-model met random walk differentiatie het best.

- Bij de multivariate niet-seizoensgebonden tijdreeks behaalt het VARMAX-model de beste resultaten.
- Bij de multivariate seizoensgebonden tijdreeks zal het LSTM model de beste prestatie leveren.

Tenslotte dient zeker nog vermeld te worden dat dit resultaat zal afhangen van tijdreeks tot tijdreeks en deze modellen niet bij elke tijdreeks het meest optimale resultaat zullen behalen.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	11
1.1	Probleemstelling	12
1.2	Onderzoeks vraag	12
1.3	Onderzoeksdoelstelling	13
1.4	Opzet van deze bachelorproef	13
2	Stand van zaken	15
2.1	Regressieanalyse	15
2.1.1	Lineaire Regressie	16
2.1.2	Polynomiale Regressie	18
2.1.3	Logistische Regressie	18
2.1.4	Meervoudige lineaire regressie	19
2.1.5	Toepassing	19

2.2 ARIMA	20
2.2.1 Stationariteit	20
2.2.2 Seizoenseffect	21
2.2.3 Differentiatie	21
2.2.4 Toeliching ARIMA	23
2.2.5 Varianten op ARIMA	27
2.3 Long Short Term Memory	27
2.3.1 Theoretische toelichting	28
2.3.2 Praktische toelichting	33
2.4 Prophet	40
2.5 Validatietechnieken	41
2.5.1 Foutmaten	41
2.5.2 Cross-validation	42
3 Methodologie	43
3.1 Voorbereiding	43
3.1.1 Datavoorbereiding	43
3.2 Univariate niet-seizoensgebonden	51
3.2.1 Algemene methodes	52
3.2.2 Stationariteit	53
3.2.3 Cross-validation	54
3.2.4 ARIMA	55
3.2.5 LSTM	59
3.2.6 Prophet	65
3.2.7 Evaluatie	69

3.3 Univariate seizoensgebonden	71
3.3.1 Algemene methodes	71
3.3.2 Stationariteit	72
3.3.3 ARIMA	74
3.3.4 SARIMAX	76
3.3.5 LSTM	76
3.3.6 Prophet	78
3.3.7 Evaluatie	79
3.4 Multivariate niet-seizoensgebonden	82
3.4.1 Stationariteit	82
3.4.2 VARMAX	83
3.4.3 LSTM	85
3.4.4 Evaluation	87
3.5 Multivariate seizoensgebonden	88
3.5.1 VARMAX	88
3.5.2 LSTM	90
3.5.3 Evaluatie	92
4 Conclusie	95
A Onderzoeksvoorstel	97
A.1 Introductie	97
A.2 Stand van zaken	97
A.3 Methodologie	98
A.4 Verwachte resultaten	98

A.5	Verwachte conclusies	98
B	Broncode	99
B.1	Broncode datavoorbereiding	99
B.2	Broncode voor het vergelijken van ARIMA, LSTM en Prophet bij univariate, niet-seizoensgebonden tijdreeksen	105
B.3	Broncode voor het vergelijken van ARIMA, LSTM en Prophet bij univariate, seizoensgebonden tijdreeksen	118
B.4	Broncode voor het vergelijken van ARIMA, LSTM en Prophet bij multivariate, niet-seizoensgebonden tijdreeksen	144
B.5	Broncode voor het vergelijken van ARIMA, LSTM en Prophet bij multivariate, seizoensgebonden tijdreeksen	157
	Bibliografie	175

1. Inleiding

De hoeveelheid data die men kan verwerven in het digitale tijdperk waarin we de dag van vandaag leven is gigantisch zeker met de opkomst van het internet der dingen beter gekend onder de noemer *Internet of Things*. Deze data kan enorm uiteenlopend zijn, zo wordt onder andere de buitentemperatuur bijgehouden, maar ook de waarde van de aandelen van een bedrijf op de beurs, het aantal bezette plaatsen in een parking, het aantal mensen dat positief getest heeft op het coronavirus, ...

Zo kan het lijstje nog een hele tijd aangevuld worden, maar de net opgenoemde gegevens zijn niet enkel voorbeelden van data. Deze zaken variëren ook nog eens doorheen de tijd. Om dit in contrast te stellen met een ander voorbeeld zou een naam of een postcode van je geboorteplaats niet variëren en dus niet tijdsgebonden zijn. Een sequentie van data die tijdsgebonden is wordt benoemd als een tijdreeks ofwel een *time serie*.

Aan de hand van een tijdreeks is het mogelijk om voorspellingen te maken die kunnen aangeven hoe die tijdreeks zal evolueren in de toekomst indien er een trend aanwezig is. Een voorbeeld hiervan zou het aantal dagelijks gewandelde kilometers van het afgelopen jaar zijn. Doordat dit een tijdreeks is zouden we het aantal dagelijks gewandelde kilometers van het volgende jaar kunnen voorspellen. Daaruit zouden we dan bijvoorbeeld kunnen vaststellen dat er in de winter minder gewandeld zal worden. Het nut hiervan zou dan kunnen zijn dat men inziet dat men te weinig lichaamsbeweging zal hebben en daar dan zal op inspelen door een indoorschport te beoefenen zodat men toch nog voldoende lichaamsbeweging heeft.

Bij dit voorbeeld is het verband zeer simpel en kan men zich afvragen waarvoor het opstellen van een model nuttig zou zijn aangezien dit vrij makkelijk af te leiden valt met het blote oog. Maar soms zal het verband een pak complexer zijn dan een seizoen waardoor

het moeilijk te vatten valt voor het menselijk brein maar praktischer is om te identificeren door middel van een wiskundig model.

De modellen die onderzocht zullen worden zijn: ARIMA/SARIMAX/VARMAX-modellen, LSTM-modellen en Prophet-modellen. Daarnaast zal ook nog rekening gehouden met het aantal invoerparameters. Zo zullen modellen die gebruik maken van 1 invoerparameter benoemd worden als univariate modellen, modellen die gebruik maken van meerdere invoerparameters daarentegen zullen benoemd worden als multivariate modellen. Deze 2 types modellen kunnen dan nog eens onderverdeeld worden in seisoensgebonden data en niet-seisoensgebonden modellen. Dit brengt het totaal aantal combinaties dat zal onderzocht worden op 4.

1.1 Probleemstelling

Voorspelde tijdreeksen kunnen zeer belangrijke data zijn om de richting waarin bepaalde beslissingen genomen moeten worden aan te geven. Een brandend actueel voorbeeld hiervan zou een voorspellingsmodel van de coronacijfers zijn wanneer er zo'n model beschikbaar is met een betrouwbaarheid van 100% wat zou er in principe geen discussie meer mogen zijn over de ernst van de situatie en het treffen van de correcte maatregelen zou een pak praktischer zijn. Dit is echter vrij onwaarschijnlijk aangezien er in dit geval tal van factoren een invloed hebben op die cijfers waarvan er velen zeer moeilijk te registeren vallen.

Gelukkig zijn er ook problemen waarvan de factoren makkelijker registeerbaar zijn zoals het verminderen van de ijsoppervlakten aan de polen. Zo zal onderzocht worden welk model de beste voorspellingen maakt voor univariate niet-seisoensgebonden tijdreeksen, univariate seisoensgebonden tijdreeksen, multivariate niet-seisoensgebonden tijdreeksen en multivariate seisoensgebonden tijdreeksen. De conclusies en de broncode van dit onderzoek zal kan kunnen dienen als basis voor het opstellen van voorspellingsmodellen van andere tijdreeksen.

1.2 Onderzoeksraag

Vergelijkende studie van ARIMA-, LSTM- en Prophet-voorspellingsmodellen van univariate en multivariate, seisoensgebonden en niet-seisoensgebonden tijdreeksen.

1.3 Onderzoeksdoelstelling

De doelstelling van deze bachelorproef is om te achterhalen welk model van de volgende drie:

- Autoregressie
- LSTM
- Prophet

de beste resultaten halen voor data van een voorbeeldtijdreeks waarbij een of meerdere onafhankelijke variabelen beschikbaar zijn en/of een seisoensgebonden verband aanwezig is. Dit onderzoek zal ook kunnen dienen als basis voor het opstellen van een voorspellingsmodel van andere tijdreeksen.

Er dient echter wel vermeld te worden dat deze resultaten altijd zullen variëren van tijdreeks tot tijdreeks en een optimaal model voor de ene tijdreeks niet altijd de beste keuze zal zijn voor een andere tijdreeks.

1.4 Opzet van deze bachelorproef

De rest van deze bachelorproef is als volgt opgebouwd:

In Hoofdstuk 2 wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken binnen het onderzoeks domein, op basis van een literatuurstudie.

In Hoofdstuk 3 wordt de methodologie toegelicht en worden de gebruikte onderzoekstechnieken besproken om een antwoord te kunnen formuleren op de onderzoeks vragen.

In Hoofdstuk 4, tenslotte, wordt de conclusie gegeven en een antwoord geformuleerd op de onderzoeks vragen. Daarbij wordt ook een aanzet gegeven voor toekomstig onderzoek binnen dit domein.

2. Stand van zaken

In dit hoofdstuk zal een regressieanalyse beschreven worden die de basis zal vormen voor modellen die gebaseerd zijn op ARIMA en varianten hierop. Daarnaast zullen ook ARIMA modellen en varianten hierop toegelicht worden. Ook de basistheorie van neurale netwerken zal beschreven worden met een uitbreiding voor LSTM-modellen. Tenslotte zal ook het Prophet-model omschreven worden.

2.1 Regressieanalyse

Regressieanalyse is een voorspellende modelleringstechniek die de relatie tussen een afhankelijke en onafhankelijke variabele onderzoekt. Deze techniek kan ook toegepast worden indien er meerdere onafhankelijke variabelen beschikbaar zijn. Dit betekent dus dat er een relatie gezocht wordt tussen de afhankelijke en de onafhankelijke variabelen om de best passende lijn of regressievergelijking op te stellen. Op basis van deze regressievergelijking waarbij de onafhankelijke variabele(n) als invoerwaarde gebruikt worden, zal de afhankelijke variabele voorspeld worden.

In het geval van tijdreeksen zal het tijdsverloop altijd de onafhankelijke variabele zijn. Er zijn verschillende manieren om aan regressie te doen de voornaamste technieken zijn: lineaire regressie, polynomiale regressie en logaritmische regressie. Deze zullen dan ook verder toegelicht worden.

2.1.1 Lineaire Regressie

De meest eenvoudige vorm van regressie is lineaire regressie. Dit type regressie wordt vaak gebruikt en wordt best toegepast op continue data (**Pant2019**). Dit is data die gelijkmatig stijgt of daalt en zal grafisch weergegeven worden als een rechte. Bij realistische voorbeelden zullen deze waarden vrijwel nooit op een rechte lijn liggen maar zullen er altijd enkele uitschieters zijn. Indien dit grafisch weergegeven zou worden, zal een rechte te zien die de gegeven waarden optimaal zal benaderen.

Een voorbeeld van zo'n lineaire data is weergegeven op de Tabel 2.1 Op basis van de cijfers valt dit niet echt makkelijk waar te nemen maar op Figuur 2.1 is er duidelijk stijgende tendens zichtbaar in de prijs naargelang de oppervlakte van de leefruimte groter is.

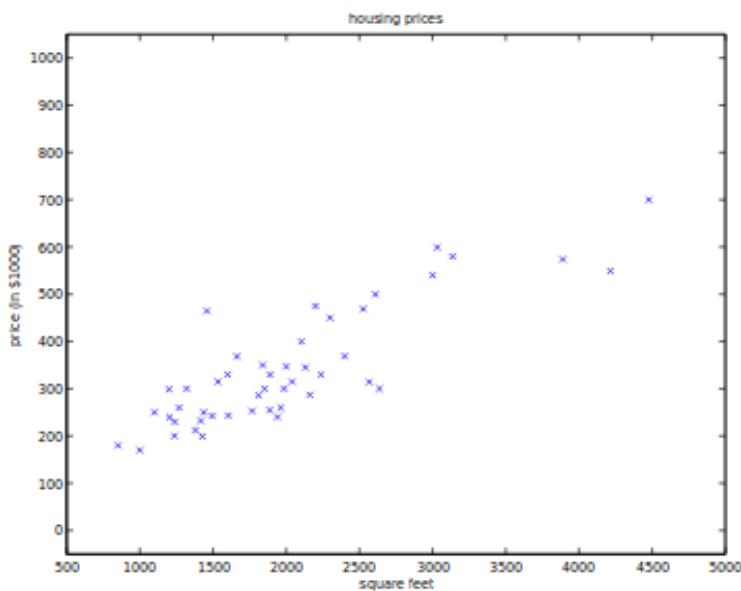
Hieronder staat de basisformule voor een lineaire regressie.

$$y_i = \beta_0 + \beta_1 X_i + \varepsilon_i \quad (2.1)$$

Tabel 2.1: Voorbeelddata voor lineaire regressie (**Pant2019**)

Living area (feet ²)	Price (1000\$)
2104	400
1600	330
2400	369
1416	232
3000	540

Figuur 2.1: Grafische weergaven voorbeelddata voor lineaire regressie (**Pant2019**)

Het eerste deel van deze formule meerbepaald de eerste en de tweede term van de optelling, zal de lineaire component weergeven terwijl de resterende derde term rekening zal houden

met de willekeurige fout.

De lineaire component is in principe een eerstegraadsfunctie die de basis zal vormen voor de formule. De y_i zal de afhankelijke variabele weergeven, dit zal dus de te voorspellen waarden weergeven. β_0 zal het intercept weergeven ofwel de waarde van de afhankelijke variabele wanneer de onafhankelijke variabele nul is. Of eenvoudigweg de waarde van de functie waarbij de curve de y-as snijdt. β_1 wordt benoemd als de richtingscoëfficient, deze zal bepalen hoe sterk de rechte stijgt of daalt. Een hogere richtingscoëfficient zal tot een steilere curve leiden terwijl een richtingscoëfficient die 0 benadert vlakker zal zijn, wanneer deze waarde effectief 0 is zal de afhankelijke waarde constant zijn de onafhankelijke variabele die weergegeven wordt door X_i heeft hier dus geen invloed op aangezien deze geneutraliseerd wordt door de 0. Indien de richtingscoëfficient negatief is zal deze curve ook dalen in plaats van stijgen.

De Random Error component dient om alle ruis te vatten. Ruis zijn eigenlijk willekeurige afwijkingen die een verband zouden beïnvloeden waardoor een curve van reële data vrijwel nooit perfect lineair zal zijn. Wanneer deze modellen in de praktijk toegepast worden wordt hier echter vrijwel geen rekening mee gehouden. Dit aangezien verondersteld wordt dat deze afwijkingen elkaar zullen neutraliseren en zo zou de gemiddelde afwijking teweeggebracht door ruis in de curve 0 zijn. Dus ε_i zal een factor zijn die de ruis weergeeft in de formule van lineaire regressie maar valt te verwachten in deze context.

Wanneer de onafhankelijke variabelen ingevoerd worden in de formule zou dus de afhankelijke variabelen voorspeld moeten kunnen worden. Om deze formule in te vullen moeten echter waarden ingevoerd worden voor β_0 en β_1 . De meest optimale waarden voor β_0 en β_1 zullen dus waarden zijn die er voor zorgen dat de curve zo nauw mogelijk aansluit bij de data zelf. Dit zal dan ook betekenen dat de opgetelde afstand tussen de datapunten en de curve die de lineaire regressie weergeeft zo klein mogelijk zal zijn. Deze methode wordt ook wel benoemd als *the sum of the least squares*. Om dit grafisch even voor te stellen valt op te merken dat in Figuur 2.2 de eerste curve nauwer aansluit bij de data dan de tweede en kan ook wel vastgesteld worden dat de som van de afstanden tussen de datapunten en de curve bij de eerste figuur lager ligt.

Hierdoor kan dus gesteld worden dat door β_0 en β_1 te variëren en te kijken welke parametercombinatie voor de curve zal zorgen waarvan de afstand van de datapunten en die curve het laagst is, bepaald kan worden welke waarden voor β_0 en β_1 optimaal zijn.

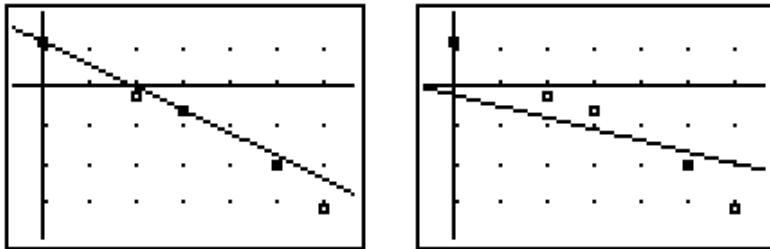
De accuraatheid van een curve kan dus weergegeven aan de hand van de onderstaande formule.

$$\text{Error} = \sum (\text{actual output} - \text{predicted output})^2 \quad (2.2)$$

Nu rijst de vraag hoe de parameters zodanig kunnen evolueren zodat ze de kleinst mogelijke foutmarge benaderen. Dit wordt gerealiseerd aan de hand van gradient descent een uitgebreide uitleg van gradient descent komt aan bod bij het bespreken van de LSTM

techniek maar het komt er op neer dat gradient descent er zal voor zorgen dat de optimale parameters zo nauwkeurig mogelijk bepaald zullen kunnen worden met een zo min mogelijk gebruik van middelen.

Figuur 2.2: Grafische weergave sum of least squares (Brown, 2020)

2.1.2 Polynomiale Regressie

Soms zal de foutmarge bij data hoog blijven bij lineaire regressie ook al is er een verband zichtbaar, dit verband zal dan waarschijnlijk niet te vatten vallen onder een gewone rechte. In zo'n geval kan polynomiale regressie hulp bieden, dit zal een complexere functie aan de data proberen fitten. Formule 2.3 is dan formule van een 2de graadsfunctie

$$y = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2^2 \quad (2.3)$$

Dit zorgt ervoor dat de algemene formule herleid wordt naar de formule 2.4 indien een polynomiale vergelijking toegepast wordt bij de regressieanalyse.

$$y = \beta_0 + \beta_1 x + \beta_2 x^2 + \dots + \beta_m x^m + \text{residual error} \quad (2.4)$$

Ook bij polynomiale regressie wordt gebruik gemaakt van gradient descent om de minimale kost te berekenen aangezien dit in principe een uitbreiding is op lineaire regressie.

Dus polynomiale regressie zal de beste gemiddelde inschatting kunnen maken van de relatie tussen de afhankelijke en onafhankelijke variabelen. De curve die gefit moet worden zal zeer complexere vormen dan een simpele rechte kunnen aannemen en meer dan enkel lineaire verbanden kunnen deduceren uit de data. Het grootste nadeel van polynomiale regressie is dat enkele uitschieters de resultaten sterk kunnen beïnvloeden terwijl er bij lineaire regressie meer validatietechnieken beschikbaar zijn voor het achterhalen van uitschieters (**Pant2019**).

2.1.3 Logistische Regressie

Logistische regressie is gelijkaardig aan lineaire regressie maar in tegenstelling tot lineaire regressie zal dit voornamelijk gebruikt worden voor classificatieproblemen, waarbij dus

geen continue waarden dienen voorspeld te worden maar nominale waarden. Onder zijn meest simpele vorm zal dit type algoritme nuttig zijn bij het voorspellen van binaire waarden bijvoorbeeld indien men al dan niet aan een aandoening zal lijden.//

Dit wordt benoemd als binaire logistische regressie. Wanneer er 3 of meer categoriën dienen voorspeld te worden waarvan de ene niet duidelijk hoger of lager is dan de andere zoals bijvoorbeeld type huisdier wordt dit benoemd als multinomial logistic regression. Indien er wel een logische ordening in zit zoals een aantal sterren op een filmbeoordeling wordt dit benoemd als ordinale logistische regressie. Aangezien in deze bachelorproef enkel continue waarden voorspeld zullen worden, zal hier niet dieper op in gegaan worden (Swaminathan, 2018).

2.1.4 Meervoudige lineaire regressie

Indien er meerdere onafhankelijke variabelen beschikbaar zijn die een lineaire invloed zouden hebben op de afhankelijke variabele kunnen deze ook in rekening gebracht worden. Dit model zal dan opgesteld worden aan de hand van meervoudige lineaire regressie ofwel multiple linear regression. Formule 2.5 geeft weer hoe de onafhankelijke waarden bij meervoudige lineaire regressie berekend zullen worden.

$$y_i = \beta_0 + \beta_1 x_{i1} + \beta_2 x_{i2} + \dots + \beta_n x_{in} + \varepsilon_i \quad (2.5)$$

Net zoals bij enkelvoudige lineaire regressie zal y_i de afhankelijke variabele weergeven en β_0 het intercept. Het verschil zit hem in de termen die volgen want aangezien er rekening gehouden wordt met meerdere onafhankelijke variabelen, zullen ook deze verwerkt worden in de formule door middel van een waarde te voorzien voor elke onafhankelijke variabele weergegeven door X_i met bijhorend intercept weergegeven door β . De n in de formule geeft dan het aantal onafhankelijke variabelen weer. De ε_i zal ook in dit geval een factor zijn die rekening zal houden met de meetfouten (Kenton, 2020).

2.1.5 Toepassing

Deze regressietechnieken zullen dienen als basis voor andere meer uitgebreide technieken zoals ARIMA maar de verbanden die ze weergeven zijn te eenvoudig om effectief te gebruiken voor het opbouwen van modellen om aan extrapolatie te doen. (Sinha, 2019) Daarom zullen de klassieke regressiemethodes niet toegepast worden bij deze bachelorproef.

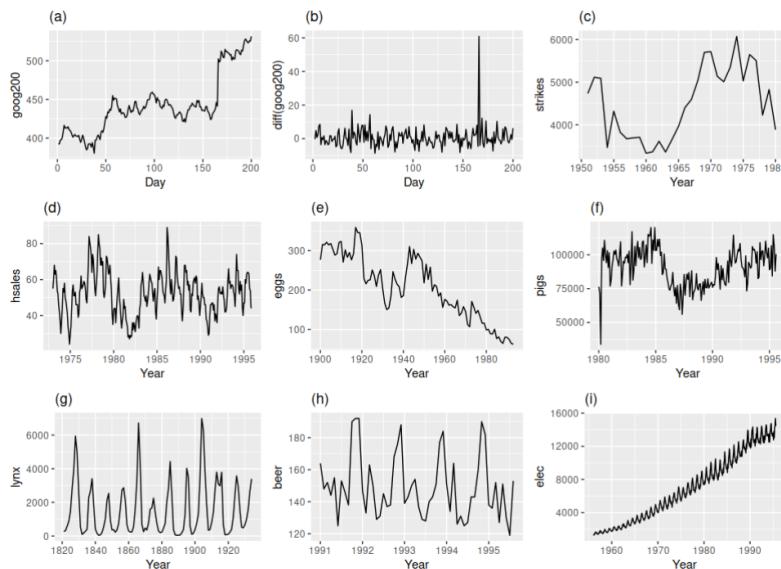
2.2 ARIMA

ARIMA is een modeleringstechniek die voorspellingen maakt op basis van stationaire en gedifferentieerde data. Daarom worden deze begrippen eerst toegelicht alvorens de techniek zelf te bespreken.

2.2.1 Stationariteit

Een stationaire tijdreeks is een tijdreeks waarvan de eigenschappen niet afhankelijk zijn van het tijdstip waarop de reeks wordt geobserveerd (Rob J Hyndman, 2018). Indien er een duidelijke trend dus een algemene stijging of daling aanwezig is zal de tijdreeks niet stationair zijn. Ook wanneer er een seizoensverband aanwezig is die lijkt op een sinus of cosinusfunctie wordt de data als niet stationair beschouwd. Wanneer er echter een verband aanwezig is dat regelmatig voorkomt kan er een speciaal type ARIMA-model gebruikt worden dat rekening zal houden met deze seizoenscomponent genaamd SARIMA deze zal zo dadelijk toegelicht worden. In Figuur 2.3 zijn enkele voorbeeldtijdreeksen zichtbaar dit toont aan dat het niet zo evident is om te bepalen welke tijdreeks stationair is.

Figuur 2.3: Voorbeeldtijdreeksen (Rob J Hyndman, 2018)

De cijfers in de figuur omschrijven de volgende data:

- (a) De aandeelkoersen van Google voor 200 opeenvolgende dagen
- (b) De dagelijkse veranderingen in de aandeelkoersen van Google voor 200 opeenvolgende dagen
- (c) Het jaarlijkse aantal stakingen in de Verenigde Staten
- (d) Maandelijkse verkoop van nieuwe gezinswoningen in de Verenigde Staten
- (e) Jaarlijkse prijs van een dozijn eieren in de Verenigde Staten (rekening houdend met inflatie)

- (f) Maandelijks aantal varkens die geslacht worden in Victoria, Australië
- (g) Jaarlijks aantal lynxen die opgesloten worden in het McKenzie River district van noordwest Canada
- (h) Maandelijkse Australische bierproductie
- (i) Maandelijkse Australische elektriciteitsproductie

2.2.2 Seizoenseffect

Bij de figuren (d), (h) en (i) is er een duidelijk seizoenseffect zichtbaar. Er vallen duidelijke trends waar te nemen op figuren (a), (c), (e), (f) en (i). Ook in figuur (g) lijkt er een duidelijk seizoenseffect te zijn, maar deze veranderingen zijn aperiodisch dus op lange termijn valt dit niet te voorspellen aldus is deze tijdreeks stationair.

2.2.3 Differentiatie

Aan de hand van deze grafieken kan ook een ander begrip toegelicht worden dat een belangrijk gegeven is bij het opstellen van een ARIMA-model namelijk differentiatie. Zo wordt op figuur (a) de aandeelkoers van Google weergegeven voor 200 opeenvolgende dagen, maar hier is een duidelijk stijgende trend zichtbaar. Hierdoor kan de data niet op deze manier geïnterpreteerd worden door een ARIMA-model. Maar kan de data op een andere manier voorgesteld worden namelijk door de koerswisselingen zoals weergegeven wordt op figuur (b) waardoor er geen trend meer aanwezig zal zijn en nog steeds geen zichtbare seizoensgebondenheid aanwezig is.

Random walk differentiatie

Bij random walk differentiatie wordt de data gedifferentieerd door het verschil te nemen tussen een tijdstap en de tijdstap die ervoor komt. Dit zal de evolutie van de tijdreeks weergeven en aangeven hoeveel een waarde precies verschilt van de tijdstap ervoor. Deze differentiatie kan uitgedrukt worden als

$$y'_t = y_t - y_{t-1}. \quad (2.6)$$

De gedifferentieerde reeks zal 1 waarde minder hebben dan de originele serie omdat er geen waarde voor de eerste y'_1 komt om deze te differentiëren.

Wanneer de gedifferentieerde reeks ruis is kan het model uitgedrukt worden als

$$y_t - y_{t-1} = \varepsilon_t, \quad (2.7)$$

Hierbij zal ε_t de ruis weergeven. Door deze formule te wordt random walk differentiatie

bekomen.

Deze modellen worden vaak gebruikt voor niet-stationaire data, voornamelijk bij financiële en economische toepassingen.

De voorspellingen van dit model zijn gelijk aan dit van de laatste observatie.

Tweedegraadsdifferentiatie

In sommige gevallen zal gedifferentieerde data nog steeds niet stationair zijn dan is het eventueel mogelijk om de gedifferentieerde data nogmaals te differentiëren. Dit kan als volgt geformuleerd worden.

$$\begin{aligned} y_t^n &= y'_t - y'_{t-1} \\ &= (y_t - y_{t-1}) - (y_{t-1} - y_{t-2}) \\ &= y_t - 2y_{t-1} + y_{t-2} \end{aligned} \tag{2.8}$$

Op deze manier kan een verandering in de veranderingen gedetecteerd worden. Uiteraard zou men nog een stap verder kunnen gaan maar dit blijkt in praktijk zo goed als nooit nodig te zijn.

Seizoensdifferentiatie

Een laatste manier om data te differentiëren is seizoensdifferentiatie. Hierbij zal telkens het verschil genomen worden van een tijdstap en diezelfde tijdstap van de vorige seizoenscyclus. Dit kan als volgt weergegeven worden,

$$y'_t = y_t - y_{t-m}. \tag{2.9}$$

Hier zal m slaan op het aantal observaties in een seizoen. Indien deze data, die seizoensgedifferentieerd is, ruis blijkt te zijn dan zou een geschat model voor de originele data kunnen geformuleerd worden als

$$y_t - y_{t-m} = \varepsilon_t, \tag{2.10}$$

Om seizoensdifferentiaties en gewone differentiaties uit elkaar te houden worden gewone differentiaties ook benoemd als eerste differentiaties.

Het is mogelijk dat deze verschillende soorten differentiaties gecombineerd moeten worden om tot een stationaire dataset te komen. Een dataset waarbij het waarschijnlijk nodig zal zijn om eerste differentiaties en seizoensdifferentiaties gecombineerd moeten worden is die van de maandelijkse Australische elektriciteitsproductie zichtbaar op Figuur 2.3 (i). Aangezien er een seizoenscyclus en een stijgende trend aanwezig is.

2.2.4 Toeliching ARIMA

ARIMA is een acroniem gevormd door AutoRegressive Integrated Moving Average wat vrij vertaald kan worden als het autoregressief geïntegreerd voortschrijdend gemiddelde. Deze benaming geeft ook onmiddellijk de sleutelaspecten van dit model weer.

Zo staat autoregressief voor het modelleren van een volgende stap in een sequentie als een lineaire functie op basis van de voorgaande waarden in deze sequentie.

Daarnaast is ARIMA ook een geïntegreerd model wat inhoudt dat niet de ruwe waarden gebruikt worden om voorspellingen te maken maar er gekeken wordt naar het verschil tussen die ruwe waarden. Dit geeft dus weer in hoeverre er differentiatie toegepast wordt. Ten slotte wordt ook gekeken naar het voortschrijdend gemiddelde in plaats van naar de ruwe data zelf dit zal ervoor zorgen dat extreme waarden veroorzaakt door anomaliteiten geneutraliseerd worden. Hierdoor zal de globale trend beter waarneembaar zijn.

ARIMA-modellen zijn theoretisch gezien, de meest algemene klasse van modellen om een tijdreeks te voorspellen die stationair/stationary gemaakt kan worden.

Elk van deze componenten is geparameteriseerd en kan dus aangepast worden. Deze parameters worden benoemd als ($p, d & q$).

p : Het aantal verlate observaties die worden opgenomen in het model. Deze worden in het Engels benoemd als lag observations of lag order.

d : Zal bepalen hoeveel keer ruwe observaties van elkaar afgetrokken worden dit kan ook benoemd worden als de mate van differentiatie of the degree of differencing in het Engels.

q : Deze parameter zal het aantal tijdstappen waarvan het voortschrijdend gemiddelde genomen wordt aangeven. Deze wordt in het Engels benoemd als the order of moving average.

Een lineair regressiemodel wordt geconstrueerd met data waarbij er een graad van differentiatie is zodat deze stationair is. Dit houdt in dat trend en seizoensstructuren die het regressiemodel op een negatieve manier beïnvloeden verwijderd worden.

Bij elke parameter kan ook de waarde 0 opgegeven worden zodat dit aspect horende bij die parameter buiten beschouwing gelaten wordt en dit model effectief gebruikt kan worden als gelijk welke combinatie zoals bijvoorbeeld een autoregressief en een geïntegreerd model al dan niet gebruikmakend van het voortschrijdend gemiddelde (Brownlee, 2018a).

d zal dus de differentiatiegraad weergeven wanneer hier rekening mee gehouden wordt kan gesteld worden dat de formule voor ARIMA er als volgt uit zal zien (Lau, 2020):

$$\hat{y}_t = \mu + \phi_1 y_{t-1} + \dots + \phi_p y_{t-p} + \theta_1 \varepsilon_{t-1} - \dots - \theta_q \varepsilon_{t-q} \quad (2.11)$$

Om de werking van ARIMA te schetsen zullen kort enkele basisparametercombinaties toegelicht worden.

ARIMA(1,0,0)

Dit zal een autoregressief model van de eerste orde zijn ofwel een first-order autoregressive model. Deze parametercombinatie zal gebruikt worden als de reeks stationair en autogecorreleerd is. Dit zou dus voorspeld kunnen worden door de eigen waarde te nemen en deze op te tellen met een constante. De voorspellingsvergelijking zal er als volgt uit zien:

$$\hat{y}_t = \mu + \phi_1 y_{t-1} \quad (2.12)$$

Dit stelt voor dat er regressie uitgevoerd en kan benoemd worden als een ARIMA(1,0,0)-model. Wanneer het gemiddelde van y gelijk is aan nul, zal de constante term achterwege gelaten worden. Indien de hellingscoëfficient ϕ_1 positief maar minder dan één is zal het model de waarde van de volgende periode voorspellen als ϕ_1 keer zo ver van het gemiddelde dan de waarde van deze periode.

Indien men een autoregressief model van de 2de orde wil voorstellen zal er bij formule (2.12) rechts een y_{t-2} term toegevoegd worden. Wanneer men een model van nog hogere orde wenst voor te stellen dient men analoog termen toe te voegen. Afhankelijk van de tekens en de grootte van de coëfficiënten zal een ARIMA(2,0,0)-model een systeem onderschrijven waarvan de gemiddelde omkering sinusoïdaal oscillerend zal zijn, wat te vergelijken valt met de beweging van massa aan een veer die onderhevig is aan willekeurige uitwijkingen.

ARIMA(0,1,0)

Deze vorm van ARIMA past de meest simpele vorm van differentiatie toe namelijk “random walk”, hierbij zal de eerste differentiatie die zonet besproken is in de sectie differentiatie toegepast worden op de data. Door middel van deze differentiatie kan niet-stationaire data omgevormd kunnen worden naar stationaire data indien dit nog steeds niet het geval is kan deze data in een hogere graad gedifferencieerd worden. Dit kan weergegeven onder de vorm van deze formule:

$$\hat{y}_t = \mu + y_{t-1} \quad (2.13)$$

Hier zal de constante term μ de gemiddelde verandering van periode tot periode weergeven dit kan ook benoemd worden als de “long term drift” in y . Aangezien het enkel een niet-seizoensgebonden verschil en een constante term omvat wordt het geclassificeerd als een “ARIMA(0,1,0)-model met constante”. Een random walk zonder drift model zou een ARIMA(0,1,0)-model zonder constante zijn.

ARIMA(1,1,0)

Deze ARIMA configuratie staat voor een gedifferenциeerd autoregressief model van de eerste graad. Indien de fouten van een random walk model autogecorreleerd zijn is het mogelijk dat dit verholpen kan worden door een vertraging ofwel lag toe te voegen aan de afhankelijke variabele van de voorspellingsvergelijking. Zo zou dus regressie uitgevoerd worden op het eerste verschil van y en zichzelf, vertraagd met 1 tijdstap. Hierbij zal de vergelijking er als volgt uitzien:

$$\hat{y}_t = \mu + y_{t-1} + \phi_1(y_{t-1} - y_{t-2}) \quad (2.14)$$

ARIMA(0,1,1)

Hier wordt de laatste parameter van ARIMA voor het eerst aangesproken de q . Hierdoor zal er nu gewerkt worden met een voortschrijdend gemiddelde van de data. Dit zal er voor zorgen dat ruis iets meer geneutraliseerd wordt.

$$\hat{y}_t = \mu + y_{t-1} - \theta_1 e_{t-1} \quad (2.15)$$

De constante μ kan eventueel achterwege gelaten worden, deze zal er voor zorgen dat de voorspelling op lange termijn eerder hellend zal zijn hierbij zal het ook mogelijk zijn om een negatieve coëfficient toe te laten. Deze constante zorgt er ook voor dat het ARIMA-model een SES-model wordt. Indien hier niet voor gekozen wordt zal de voorspelling op lange termijn vlak zijn. Zonder constante wordt dit type model benoemd als simple exponential smoothening indien er een constante gebruikt wordt hier growth aan toegevoegd, wat wijst op de stijgende trend op lange termijn waarvan de helling gelijk is aan μ .

ARIMA(0,2,1) of ARIMA(0,2,2)

Deze configuraties zonder constante worden ook benoemd als lineaire exponentiële afvlakking. Hier zal de 2de afgeleide genomen worden omwille van de waarde voor d .

$$\hat{y}_t = 2y_{t-1} - y_{t-2} - \theta_1 e_{t-1} - \theta_2 e_{t-2} \quad (2.16)$$

De θ_1 en θ_2 zullen staan voor de MA(1) en MA(2) coëfficienten. Dit zal overeenkomen met Holt's model en in speciale gevallen met Brown's model. Het zal gebruik maken van exponentiële gewogen voortschrijdende gemiddeldes om het lokale niveau en lokale trend (local level and local trend) te schatten. Voorspellingen op lange termijn zullen naar een rechte lijn toe convergeren wiens helling zal afhangen van de gemiddelde trend naar het einde van de reeks toe.

ARIMA(1,1,2)

Dit wordt benoemd als damped-trend linear exponential smoothing en wordt weergegeven door de formule:

$$\hat{y}_t = y_{t-1} + \phi_1(y_{t-1} - y_{t-2}) - \theta_1 e_{t-1} - \theta_2 e_{t-2} \quad (2.17)$$

Dit model zal de lokale trend aan het einde van de reeks extrapoleren maar zal afvlakken naar het einde toe.

Bij het opstellen van een ARIMA mode wordt aangeraden om een van de parameters p of q niet groter te laten worden dan 1 aangezien er een hoge waarschijnlijkheid is dat dit zal leiden tot overfitting of andere fouten.

Een manier om de corelaties en een eventueel vertraagd effect te identificeren tussen de waarden rekening houdend met trend, seasonality en het residu is een ACF ofwel een auto-correlation function (**Salvi2020**).

Een aanvulling daarop is een PACF ofwel een partial auto-correlation function deze zal eventuele correlaties wanneer de effecten na eerdere vertragingen verwijderd worden (door middel van ACF) weergeven.

Een goede vuistregel bij het opstellen van een ARIMA-model is het verhogen van de p indien er een positieve correlatie is dit houdt in dat de afhankelijke variabele zal stijgen als de onafhankelijke variabele stijgt. Wanneer er een negatieve corelatie is en de onafhankelijke variabele stijgt zal de afhankelijke variabele dalen en in dit geval is het beter om de q te verhogen.

Een stappenplan om ARIMA toe te passen op een dataset zal er als volgt uit zien:

1. Plot de data en identificeer ongewone waarden
2. Transformeer de data om de variantie te stabiliseren indien nodig
3. Als de data niet stationair is neem eerste differentiaties van de data totdat deze stationair is.
4. Onderzoek de ACF/PACF en kijk of een ARIMA(p,d,0) of ARIMA(0,d,q) model gebruikt moet worden
5. Test de modellen uit en gebruik AICc (een scoringstechniek) om het model te verbeteren.
6. Bekijk de residuen van het gekozen model door ze te plotten samen met de ACF en een portmanteau test van de residuen te doen. Indien deze er niet uitzien als ruis is het aangeraden een nieuw model te proberen
7. Wanneer de residuen er uitzien als ruis kunnen voorspellingen gemaakt worden

2.2.5 Varianten op ARIMA

SARIMA

In sommige gevallen blijkt er een seisoensgebondenheid aanwezig te zijn in de data. Deze seisoensgebondenheid zal zorgen voor constante fluctuaties. Deze manier van beïnvloeden is iets waar bij een gewoon ARIMA-model geen rekening mee wordt gehouden. Daarom is er een variant op het ARIMA-model genaamd SARIMA waarbij de toegevoegde S zal staan voor de seisoensgebondenheid. Dit zal in rekening gebracht worden door extra parameters toe te voegen. Zo zullen de parameters bij ARIMA (p,d,q) zijn, terwijl de parameters bij SARIMA $(p,d,q)(P,D,Q)m$ zijn, waarbij m zal staan voor het aantal tijdsstappen binnen een seisoenscyclus. Zo zal bij een jaarlijkse cyclus m gelijk zijn aan 12 als de tijdspanne tussen de observaties 1 maand bedraagt. Daarnaast zal de p staan voor autoregressieve seisoensorde ofwel de seasonal autoregressive order, d voor de gedifferencieerde seisoensorde ofwel de seasonal difference order en q voor de seisoensorde van het voortschrijdend gemiddelde ofwel de seasonal moving average order (Brownlee, 2018b).

VARMAX

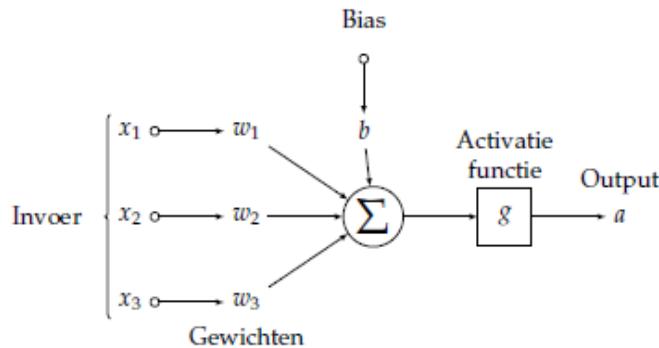
Wanneer er meerdere tijdsreeksen voorspeld moeten worden waarbij er een verband mogelijk zou kunnen zijn tussen de verschillende tijdsreeksen kan de VARMAX techniek gebruikt worden. Hierbij zal de V staan voor vector wat duidt op het interpreteren en voorspellen van vectoren. Dit type model zal dan ook gebruikt worden bij het voorspellen van multivariate of meervoudige tijdsreeksen AR wijst andermaal op autoregressief. MA slaat ook weer op het voortschrijdend gemiddelde. De X in VARMAX staat voor de invloed van exogene factoren op de factoren die voorspeld moeten worden.

2.3 Long Short Term Memory

Als tweede methode die gebruikt zal worden om tijdsreeksen te voorspellen wordt gekozen voor een recurrent neuraal netwerk met gebruik van Long Short Term Memory modellen wat afgekort wordt als LSTM.

Een recurrent neuraal netwerk zal uitgebreid toegelicht worden in de volgende secties maar dit kan kort omschreven worden als een structuur die gebruik maakt van trainingsdata om te “leren” en op basis van dit leerproces voorspellingen kunnen maken van nieuwe data. Om dit met een simpel voorbeeld te schetsen zou een neuraal netwerk net zoals wij als mens leren dat er bij veel bewolking kans zal zijn op regen. Om dit te realiseren zullen alle parameters echter numeriek doorgegeven moeten worden aan het neuraal netwerk in dit geval zou een soort van bewolkinggraad aangewezen zijn. Op basis daarvan zal het neuraal netwerk dan een kans op regen kunnen aangeven.

Figuur 2.4: Voorstelling van een neuron die invoer ontvangt van 3 andere neuronen (Lievens, 2018)

Een LSTM is een type recurrent neuraal netwerk dat gebruikt wordt bij sequentiële voorspellingsproblemen. Dit betekent dat de volgorde van de data een rol zal spelen en dat bij het voorspellen van een waarde in een reeks rekening zal gehouden worden met een aantal waarden die vlak voor de te voorspellen waarde komen.

2.3.1 Theoretische toelichting

Een neuraal netwerk valt makkelijkst te vergelijken met een menselijk brein. Zo zullen wij bijvoorbeeld het cijfer 1 herkennen aan zijn vormen. Door de verschillende pixels, gebruikt voor het weergeven van ons cijfer 1 als inputwaarden voor een neuraal netwerk te gebruiken en de outputwaarden gelijk te stellen met cijfers 0 tot en met 9 kan het netwerk aangeleerd worden deze cijfers te herkennen.

Dit gebeurt niet vanzelf maar door een combinatie van eenvoudige rekeneenheden die verbonden zijn en waartussen er verbindingen zijn die beschreven worden met een reëel getal dat de sterkte van een verbinding aangeeft (Lievens, 2018). Zo'n combinatie van eenvoudige rekeneenheden die ook benoemd worden als neuronen wordt net zoals bij het menselijk brein een neuraal netwerk genoemd dit wordt weergegeven op Figuur 2.4.

Zo bevinden zich tussen de input en de outputlaag verschillende lagen die benoemd worden als verborgen lagen. In deze lagen bevinden zich knooppunten (neuronen) waarin waarden worden berekend die een interpretatie geven van de inputwaarden waarmee ze verbonden zijn. Wanneer dit toegepast wordt op ons voorbeeld zou in een knooppunt bijvoorbeeld kunnen bekijken worden of er in het midden van de te interpreteren pixels een lijn staat. Wanneer dit het geval zou zijn zou er in dit neuron een grote waarde weergegeven worden en zal deze een sterk signaal sturen. Wanneer dit voorbeeld met 1 verborgen laag zou werken zou het neuron dat een sterk signaal zendt bij het herkennen van een centrale verticale lijn een belangrijke waarde zijn voor het herkennen van een 1 en een 4. De sterke van dit signaal zal dus een grote invloed hebben op de kans dat het resultaat een 1 of een 4 is. Wanneer hier dieper op ingegaan wordt kan aan elk neuron een formule toegewezen worden die er zo uitziet:

$$n = w_1 i_1 + w_2 i_2 \quad (2.18)$$

W staat voor de gewichten, i staat voor de inputwaarde. Stel dat bij dit neuron de bovenste 3 pixels genomen worden en voor de eenvoud gewerkt wordt met een 3x3 afbeelding, dan zal de formule er als volgt uitzien:

$$n = w_1 i_1 + w_2 i_2 + w_3 i_3 \quad (2.19)$$

n zal dan staan voor gewogen gemiddelde, door hier een bias aan toe te voegen b net zoals bij lineaire regressie en dit als invoer te gebruiken voor een activatiefunctie g zal de sterkte van het uitvoersignaal bekomen worden.

Indien een neuron effectief geactiveerd wordt zal bepaald worden door de volgende formule.

$$a = g(n + b) \quad (2.20)$$

Een bias b bij een neurale netwerk zorgt voor een correcte neutrale toestand binnen een neurale netwerk wanneer alle features nul zijn net zoals bij lineaire regressie.

Door het gebruik van een activatiefunctie g zal dit netwerk ook meer beginnen lijken op de werking van neuronen zoals ze voorkomen in de natuur.

Een activatiefunctie zal gebruikt worden om voor non-lineairiteit te zorgen binnen het model. Zonder de activatiefunctie zou het volledige neurale netwerk kunnen herleid worden tot één lineaire functie waardoor er enkel weer lineaire verbanden gelegd kunnen worden. Het toevoegen van een activatiefunctie zal er voor zorgen dat de lineariteit gebroken wordt en er binnenin het netwerk nieuwe, abstracte features gegenereerd kunnen worden die kunnen resulteren in een betere interpretatie van de invoerdata.

Toepassing

Bij dit voorbeeld wordt nog steeds getracht het cijfer 1 te classificeren en kennen een hoge waarde toe aan donkere kleuren opdat het model de afbeelding zou kunnen interpreteren. Dit zou betekenen dat i_1 en i_3 een lage waarde moeten hebben en i_2 een hoge waarde. In dit geval zullen de gewichten voor w_1 en w_3 gelijkgesteld worden aan -1 en het gewicht voor w_2 aan 1. Daardoor zal n een hoge waarde krijgen als de centrale pixel zwart is en de buitenste pixels wit. Dit wordt de propagation function genoemd. Om deze waarden om te zetten naar een waarde die interpretabel is doorheen het volledige model wordt het resultaat van de propagation function nog eens gebruikt als invoerwaarde voor een activatiefunctie. In dit geval zou de hyperbolic tangent (\tanh) een goede keuze zijn, maar dit hangt af van de toepassing. Bij dit voorbeeld zou dat signaal dan naar de outputlaag gestuurd worden die op zijn beurt ook weer diezelfde formule toepast maar dan niet met

de invoerwaarden maar met de resultaten uit de verborgen laag. Hieruit zal dan een score zou komen die aangeeft hoe waarschijnlijk het is dat de waarden die de pixels weergeven uit de invoerlaag het cijfer vormen dat toegekend is aan dit neuron in de uitvoerlaag.

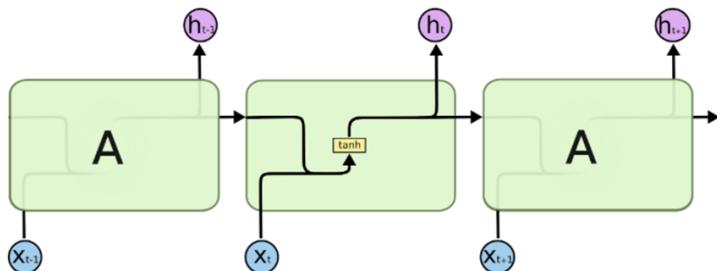
Deze toepassing waarbij een cijfer wordt herkend is een voorbeeld van een toepassing van voorwaards gerichte neurale netwerken omdat de data slechts in 1 richting verloopt, een resultaat wordt niet beïnvloed door voorgaande inputwaarden. Bij recurrente neurale netwerken is dit wel het geval. Hierbij wordt rekening gehouden met de beoordelingen van voorgaande inputwaarden een voorbeeld hiervan is het beoordelen van zinnen de volgorde van de ingevoerde woorden zal een rol spelen. Zo zal ‘eet ik’ geïnterpreteerd kunnen worden als een vraag aan de hand van de woordanalyse. Terwijl ‘ik eet’ zal beoordeeld worden als een statement.

Dit zal louter gebeuren op basis van de woordvolgorde waarbij connecties tussen verschillende cellen teruglopend kunnen zijn onder elkaar en de vorige inputwaarden dus een invloed zullen hebben op de beoordeling van de volgende inputwaarden (Lievens, 2018).

Dit is dus een gelijkaardige werking aan voorwaarts gerichte neurale netwerken maar de signalen verlopen niet allemaal in dezelfde richting binnen het netwerk. Zo kan er een signaal van de 2de verborgen laag teruggestuurd worden naar de 1ste verborgen laag. Op die manier hebben de waarden van vorige iteraties een impact op de volgende resultaten wat positief is aangezien dit het doel is van deze structuur.

Een lus van eenzelfde stuk uit het neurale netwerk die informatie van vorige iteraties doorgeeft aan zichzelf dit wordt weergegeven op Figuur 2.5.

Figuur 2.5: Cel in een neurale netwerk dat gegevens van een andere cel gebruikt om een nieuw signaal uit te sturen (Olah, 2015)

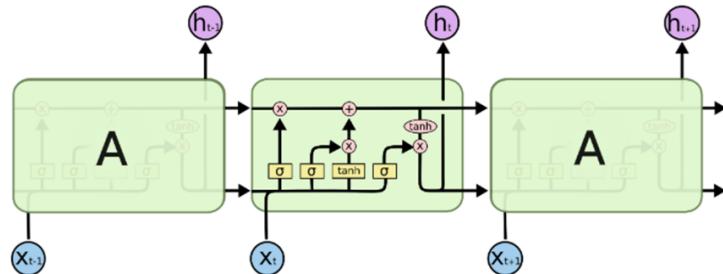

Om het verloop van een tijdreeks te voorspellen moet ook rekening gehouden worden met het tijdsverloop. Zo zal het verloop van de vorige dagen een invloed hebben op het verloop van de volgende dagen. Dus voor deze toepassing zullen recurrente neurale netwerken gebruikt worden aangezien voorwaarts gerichte neurale netwerken geen rekening houden met de voorgaande inputwaarden.

Het probleem bij gewone recurrente neurale netwerken is dat deze moeilijk patronen herkennen op lange termijn. Hiervoor biedt de long short term memory variant van recurrente neurale netwerken een oplossing. Dit zorgt ervoor dat enkel de data die bijgehouden moet worden uit vorige iteraties een impact zal hebben op nieuwe resultaten. De werking van

een LSTM wordt voorgesteld op Figuur 2.6.

Figuur 2.6: Gedetailleerdere figuur van een cel uit een neurale netwerk dat informatie interpreteert uit een andere cel van het neurale netwerk (Olah, 2015)

Dit aan de hand van 4 stappen:

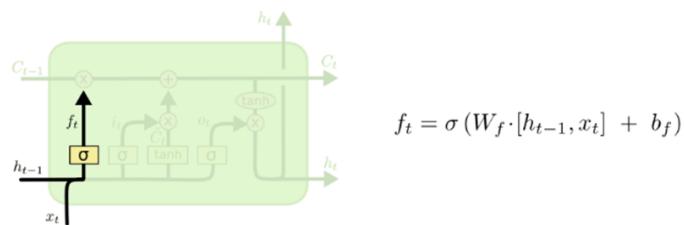
Stap 1 Eerst wordt bepaald welke info weggegooid mag worden in de “forget layer”. Deze zal een waarde tussen 0 en 1 uitvoeren waarbij een 0 zal betekenen dat deze waarde volledig genegeerd mag worden voor elke component van de cell state en waarbij een 1 zal betekenen dat alles behouden zal moeten worden.

Stap 2 Voor de volgende stap zal in de “input gate layer” bepaald worden welke waarden geüpdateet moeten worden aan de hand van een sigmoïde funtie die hier zal resulteren in i_t . Daarna zal de vector geconstrueerd worden met de potentiële waarden \tilde{C}_t .

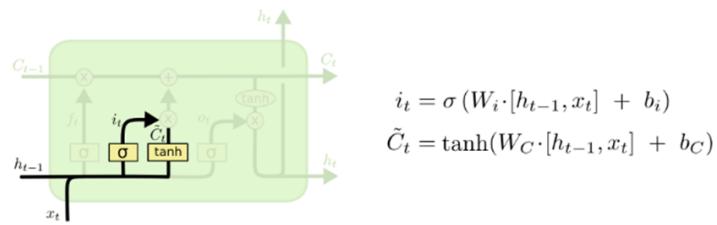
Stap 3 In deze stap zal de voorgaande celwaarde vernieuwd worden. Zo zullen door C_{t-1} te vermenigvuldigen met f_t de overbodige waarden vergeten worden. En door het product van i_t en \tilde{C}_t hierbij op te tellen zullen de achterhalde waarden geüpdateet worden.

Stap 4 Als laatste zal de uitvoer bepaald worden. Dit is een gefilterde versie van de celtoestand. Die filtering gebeurt aan de hand van een sigmoïde functie. Het resultaat hiervan wordt dan vermenigvuldigd met de tanh van de celtoestand. Met deze formule wordt de uitvoerwaarde bekomen die de cyclus kan verderzetten.

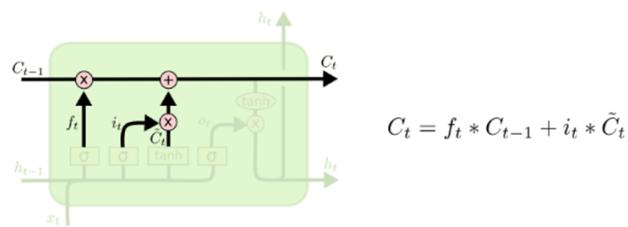
Figuur 2.7: Grafische weergave van de forget layer binnen het neuron (Olah, 2015)

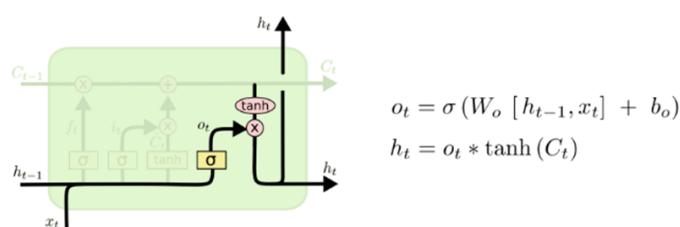
Figuur 2.8: Grafische weergave van de input gate layer binnen het neuron (Olah, 2015)

Figuur 2.9: Grafische weergave van het 2de deel van de input gateway (Olah, 2015)

Figuur 2.10: Grafische weergave van het onderdeel van de cel waarin de input vermeigvuldigd wordt met de tanh van de celtoestand om de outputwaarde te bekomen (Olah, 2015)

2.3.2 Praktische toelichting

Deze praktische toelichting is gebaseerd op het artikel van Jason Brownlee (Brownlee, 2018c) en zal dienen als basis voor het opstellen van een LSTM netwerk.

Univariate LSTM modellen

Univariate LSTM models maken voorspellingen voor data waarbij er slechts 1 afhankelijke variabele is. Hierbij bestaan de problemen uit een reeks observaties. Op basis van vorige waarden in een reeks zal de volgende waarde in diezelfde reeks voorspeld worden. In deze subsectie zullen de voorgestelde modellen toegepast worden op eenstaps univariate tijdreeksen maar deze kunnen makkelijk aangepast worden om gebruikt te worden bij andere soorten tijdreeksen.

Datavoorbereiding Een tijdreeks zelf bestaat uit een sequentie van waarden zoals hieronder bijvoorbeeld.

Listing 2.1: Originele datasequentie

```
[10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90]
```

Om deze waarden te gebruiken voor het trainen van het neuraal netwerk zal deze tijdreeks omgevormd moeten worden naar samples. De dimensies van deze samples zullen bepalen hoeveel inputwaarden en outputwaarden zullen gebruikt worden bij het model. Aangezien er bij dit voorbeeld met eenstapsvoorspellingen gewerkt zal worden zal elk sample over 1 outputwaarde beschikken. Bij dit voorbeeld worden 3 inputwaarden genomen. Dit zal als gevolg hebben dat de samples van de gegeven datasequentie er als volgt zullen uitzien.

Listing 2.2: Samples van de gegeven datasequentie

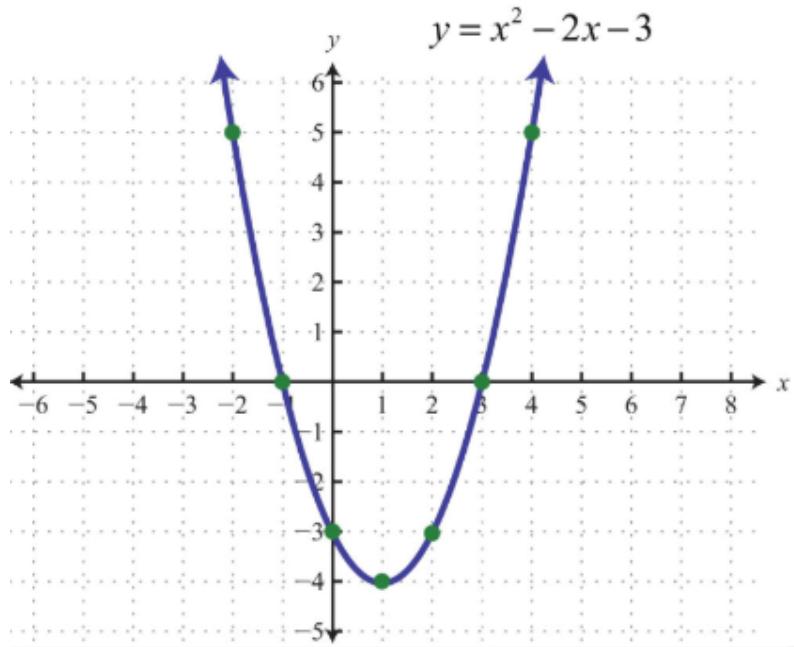
X,	y
10, 20, 30	40
20, 30, 40	50
30, 40, 50	60
...	

Vanilla LSTM

Een Vanilla LSTM is een LSTM-model dat over één enkele verborgen laag beschikt en een uitvoerlaag die een voorspelde waarde zal aangeven. In deze verborgen laag zullen zich 50 nodes bevinden. De hoeveelheid te kiezen nodes is afhankelijk van de data. Zo zullen meer nodes de foutmarge verkleinen maar een kleiner aantal nodes zal meer gaan generalizeren, wat het eindresultaat ook zou kunnen verbeteren. Uiteindelijk moet hier een evenwicht in gevonden worden.

Om te bepalen of een signaal binnen een neuron effectief sterk genoeg zal zijn om te activeren en er zelf een te sturen zal de relu activatiefunctie gebruikt worden. Dit is de

Figuur 2.11: Parabolische functie

meest gebruikte activatiefunctie in neurale netwerken (Liu, 2020) en heeft als voordeel dat het er weinig complexe wiskunde aan te pas komt bij de berekening waardoor het performant is. Daarnaast convergeert het ook sneller. Door de lineariteit zal de helling niet afvlakken wanneer x vergroot. Tenslotte is deze functie ook ijl wat inhoudt dat er altijd iets van activatie is, specifiek bij de relu functie alle waarden onder 0 liggen. Ijlheid komt de efficiëntie van het model ten goede omdat hierdoor bepaalde neuronen enkel geactiveerd zullen worden bij specifieke prikkels. Zo zou een netwerk voor image recognition een bepaald neuron kunnen hebben dat zal activeren indien er een kattenoar waar te nemen valt, maar het zou niet wenselijk zijn moest dit neuron actief zijn indien er een afbeelding van een gebouw wordt getoond.

De gewichten van relaties tussen de neuronen in het neuraal netwerk zullen bepaald worden aan de hand van de Adam versie van stochastische gradient descent. Om stochastische gradient descent te definiëren zal eerst toegelicht moeten worden wat gradient descent precies inhoudt. Gradient staat voor de afgeleide van de verlies functie en descent betekent afdaling. De combinatie van deze 2 begrippen houdt in dat men zal afdalen tot het laagste punt bereikt wordt (Srinivasan, 2019).

Dit principe kan makkelijkst voorgesteld worden aan de hand van een parabool. Deze wordt grafisch weergegeven op Figuur 2.11. Het minimum van deze parabolische functie wordt bereikt wanneer x een waarde van 1 heeft. Als startpunt wordt een willekeurige waarde op de curve genomen waarbij dan nagegaan wordt in welke richting bewogen moet worden om dichter bij het minimum te komen. Wanneer het minimum gezocht wordt zou een stapgrootte gedefinieerd kunnen worden en dan telkens met even grote stappen

afgedaald kunnen worden. Wanneer deze stapgrootte bepaald moet worden zou bij een kleine stapgrootte het minimum nauwkeuriger gedefinieerd zijn maar zou dit veel meer berekeningen vergen. Bij een grote stapgrootte zou het minimum snel berekend kunnen worden, maar het zou onnauwkeurig zijn.

Bij gradient descent wordt deze stapgrootte dynamisch bepaald op basis van het product van de hellingsgraad en de learning rate, een vooraf bepaalde waarde die moet voorkomen dat de stapgrootte te groot wordt. Wanneer de hellingsgraad laag zal zijn betekent dit dat het minimum wordt benaderd en dus kleinere stappen genomen zullen worden om dit zo nauwkeurig mogelijk te bepalen. De kans dat 0 effectief wordt bereikt is zeer klein, daarom stopt het algoritme wanneer een vooraf bepaalde minimale stapgrootte wordt bereikt. Daarnaast kan ook een maximum aantal stappen ingesteld worden waarbij het algoritme stopt.

Gradient descent kan duidelijk toegelicht worden aan de hand van deze 5 stappen, bij elke stap moet de waarde van de afgeleide opnieuw berekend worden:

1. Neem de afgeleide van de verliesfunctie voor elke parameter in deze functie
2. Kies willekeurige waarden voor deze parameters
3. Voer de parameterwaarden in in de afgeleiden (in praktijk zal de gradiënt numerisch bepaald worden)
4. Bereken de stapgroottes: $\text{Stapgrootte} = \text{helling} * \text{learning rate}$
5. Bereken de nieuwe parameters: $\text{Nieuwe parameter} = \text{oude parameter} - \text{stapgrootte}$

Herhaal stappen 3 tot 5 tot het minimum bereikt wordt.

Bij dit voorbeeld zou gewoon de afgeleide van deze parabool kunnen genomen worden om zo tot het minimum te komen, maar bij complexere functies is dit niet mogelijk en biedt gradient descent hiervoor een oplossing.

Bij gebruik van stochastic gradient descent wordt niet telkens alle data gebruikt wanneer de parameters herberekend worden, maar een willekeurige subset uit de dataset om het aantal berekeningen te reduceren wat deze methode performanter maakt zonder al te veel nauwkeurigheid te verliezen (Starmer, 2019).

Dan rest enkel Adam nog verklaard te worden. Dit is een variant op de klassieke vorm van gradient descent waarbij de learning rate aangepast voor elk gewicht binnen het netwerk en doorheen het trainingsproces.

Deze aanpassingen worden door de auteurs van Adam omschreven als het combineren van 2 andere uitbreidingen op gradient descent namelijk:

Adaptive Gradient Algorithm (AdaGrad) die er voor zorgt dat een per-parameter learning rate die performantie zal verbeteren van de gradiënt.

Root Mean Square Propagation (RMSProp) deze uitbreiding op gradient descent zorgt voor aanpassingen in de learning rates op basis van de schaal van de laatste gradiënten kortom hoe snel deze veranderen (Brownlee, 2017b).

En zal geoptimaliseerd worden op basis van de 'mse' verliesfunctie.

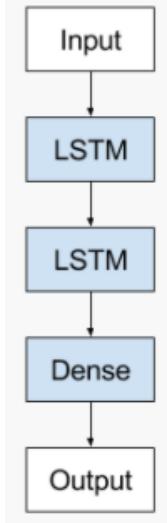
Listing 1: Datavoorbereiding dataset ijsexpansie

```

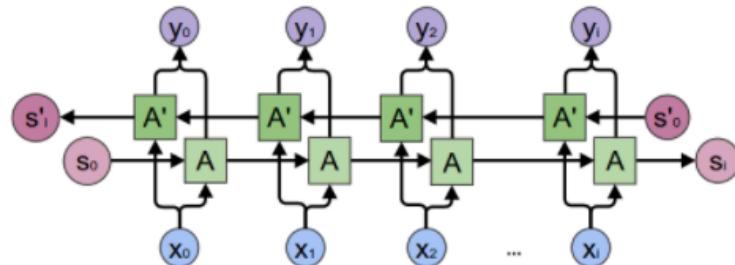
1 # univariate lstm voorbeeld
2 from numpy import array
3 from keras.models import Sequential
4 from keras.layers import LSTM
5 from keras.layers import Dense
6
7 # Opsplitsen van univariate sequentie in samples
8 def split_sequence(sequence, n_steps):
9     X, y = list(), list()
10    for i in range(len(sequence)):
11        # vinden van het einde van dit patroon
12        end_ix = i + n_steps
13        # nagaan of we ons na de sequentie bevinden
14        if end_ix > len(sequence)-1:
15            break
16        # verwerven van invoer en uitvoerdelen van het patroon
17        seq_x, seq_y = sequence[i:end_ix], sequence[end_ix]
18        X.append(seq_x)
19        y.append(seq_y)
20    return array(X), array(y)
21
22 # Bepalen van de sequentie
23 raw_seq = [10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90]
24
25 # bepalen van het aantal tijdsstappen
26 n_steps = 3
27
28 # onderverdelen in samples
29 X, y = split_sequence(raw_seq, n_steps)
30
31 # reshape from [samples, timesteps] into [samples, timesteps, features]
32 n_features = 1
33 X = X.reshape((X.shape[0], X.shape[1], n_features))
34
35 # definieer model
36 model = Sequential()
37 model.add(LSTM(50, activation='relu', input_shape=(n_steps, n_features)))
38 model.add(Dense(1))
39 model.compile(optimizer='adam', loss='mse')
40
41 # fit model
42 model.fit(X, y, epochs=200, verbose=0)
43
44 # demonstreer voorspelling
45 x_input = array([70, 80, 90])
46 x_input = x_input.reshape((1, n_steps, n_features))
47 yhat = model.predict(x_input, verbose=0)
48 print(yhat)

```

Figuur 2.12: Een stacked LSTM (Brownlee, 2017c)

Figuur 2.13: Weergave van een bidirectioneel LSTM-model (Colah2015)

Stacked LSTM

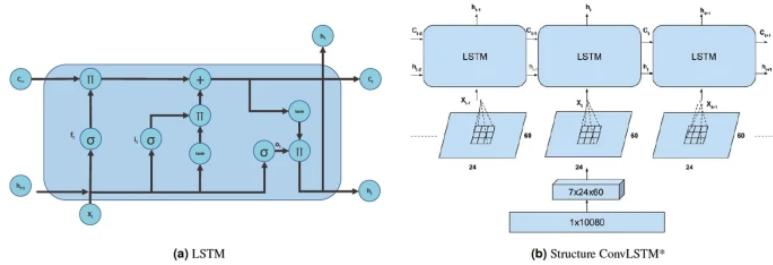
Een stacked LSTM is een variant op het Vanilla LSTM waarbij er meerdere LSTM lagen na elkaar geplaatst worden. Het toevoegen van een extra laag zal voor een langere uitvoeringsstijd zorgen. Het voordeel hiervan is dat hierdoor meerdere onderdelen makkelijker geregistreerd kunnen worden en in verband met elkaar gebracht kunnen worden. Het stapelen van LSTM lagen zal ervoor zorgen dat deze lagen ook onderling uitvoerwaarden zullen uitwisselen die een sequentie van tijdsstappen zal beschrijven en niet gewoon 1 enkele tijdstap (Brownlee, 2017c).

Bidirectionele LSTM

Bidirectionele LSTMs kunnen getraind worden gebruik makend van alle beschikbare invoerinformatie uit het verleden en de toekomst binnen een specifieke tijdspanne. Dit door middel van de toestandsneuronen op te splitsen van een normaal Recurrent Neuraal Netwerk in een deel dat verantwoordelijk is voor de positieve tijdsdirectie en een deel voor de negatieve tijdsdirectie. (Brownlee, 2017a)

Bidirectionele LSTMs worden voornamelijk gebruikt bij language processing omdat de definitie van een woord afgeleid kan worden uit de context. De begrippen die bepalend zijn voor de definitie kunnen zich zowel voor als achter het woord zelf bevinden dus moet de zin vanuit 2 richtingen geanalyseerd kunnen worden om de definitie te achterhalen.

Figuur 2.14: (a) Gewone LSTM cell, (b) Weergave van een ConvLSTM (Syed Ashiqur Rahman, 2019)

CNN LSTM

Een convolutioneel neuraal netwerk ook wel een CNN genoemd wordt voornamelijk gebruikt bij het analyseren van tweedimensionale grafische data. Een CNN is ook sterk in het extraheren en aanleren van features van eendimensionele data. Een CNN-model kan ook gecombineerd worden met een LSTM-model om een CNN-LSTM te vormen. Hierbij wordt het CNN gebruikt om subreeksen te interpreteren die op zich dan weer zullen geïnterpreteerd worden als een reeks door het LSTM-model.

ConvLSTM

ConvLSTM is ook een soort van CNN-LSTM waarbij het convolutionele deel rechtstreeks is ingebouwd binnen het LSTM gedeelte. Dus ook dit CNN-LSTM werd ontwikkeld voor het interpreteren van tweedimensionale grafische data maar kan aangepast worden voor gebruik bij univariabele tijdreeksvoorspellingen.

Multivariabele LSTM modellen

Bij multivariabele tijdreeksen zullen er in tegenstelling tot univariabele tijdsreeksen wel meerdere observaties zijn per tijdsseenheid. Deze worden dan nog eens onderverdeeld in multiple input series en multiple parallel series.

Meerdere invoerreeksen

Bij de variant met meerdere invoerreeksen zullen er meerdere invoerwaarden zijn voor elk tijdstip. Hierbij zal slechts voor 1 van de invoerreeksen een voorspelling gemaakt worden.

Meerdere parallelle reeksen

Bij de LSTM variant waarbij er meerdere parallelle reeksen zijn zullen er meerdere invoerwaarden zijn voor elk tijdstip. Hier zal er voor elke reeks een waarde voorspeld worden.

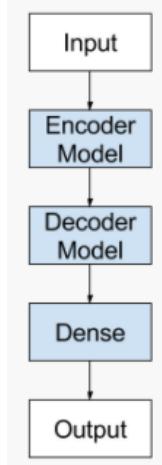
Multi-Step LSTM modellen

Tot nu toe werden enkel maar one-step LSTM-modellen toegelicht waarbij de invoerreeks slechts zal resulteren in 1 uitvoerwaarde. Bij multi-step LSTM-modellen zal er meer dan 1 uitvoerwaarde voorspeld worden.

Vector output model

Bij dit type multi-step LSTM-model zal de uitvoer onder de vorm van een vector weergegeven worden die de resultaten van de volgende tijdstappen zal weergeven en niet enkel

Figuur 2.15: Encoder-Decoder Model (Brownlee, 2017a)

van de volgende tijdstap.

Encoder-Decoder Model

Dit model is ontwikkeld om sequenties met variabele uitvoer te voorspellen (Brownlee, 2017a). Het is ook ontworpen om problemen waarbij er zowel invoer-als uitvoersequenties zijn te behandelen. Deze problemen worden ook wel benoemd als sequence-to-sequence of seq2seq-problemen. Deze techniek wordt voornamelijk gebruikt bij vertalingstoepassingen maar kan ook toegepast worden op tijdreeksen. Het model bestaat uit 2 hoofdonderdelen de encoder en de decoder.

De encoder is verantwoordelijk voor het lezen en interpreteren van de invoerreeks. De encoder zal dan een vector met een vaste lengte uitvoeren die een interpretatie zal geven van de invoerreeks. Normaal zal de encoder een Vanilla LSTM-model zijn, maar er kan even goed een stacked, bidirectioneel of CNN-model gebruikt worden.

De decoder zal de uitvoer van de encoder dan gebruiken als invoer. Die zal dan voor elke tijdsstap een uitvoerwaarde zal geven. Deze uitvoer zal dan nog eens geïnterpreteerd worden door een verborgen laag alvorens dit volledig model de multi-step uitvoerreeks zal teruggeven.

Multivariate Multi-Step LSTM Models LSTM modellen

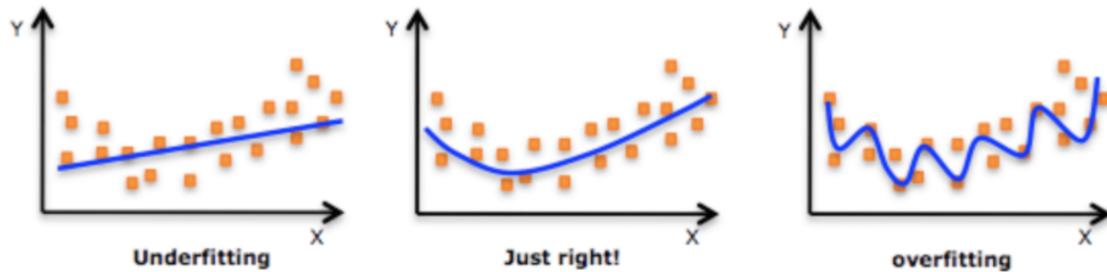
Multiple input Multi-Step Output

Wanneer men over een dataset beschikt met meerdere invoerparameters maar slechts 1 enkele parameter voor meerdere tijdsstappen dient te voorspellen spreekt men over multiple input multi-step output.

Multiple Parallel Input and Multi-Step Output

Wanneer de dataset waarvan een voorspelling gemaakt moet worden meerdere invoerparameters heeft maar er ook meerdere voorspeld moeten worden zal dit benoemd worden als een multiple parallel input and multi-step output LSTM.

Figuur 2.16: Grafische weergave van underfitting en overfitting (Johan Decorte, 2019)

2.4 Prophet

Prophet is een procedure om tijdreeksen te voorspellen ontwikkeld door Facebook. („Forecasting at scale.” 2020) Deze procedure baseert zich op een additief model waar niet-lineaire trends gefit worden aan jaarlijkse, wekelijkse en dagelijkse seizoensgebondenheid hierbij zal ook rekening gehouden worden met zogenaamde “holiday effects”, fluctuaties in de data die veroorzaakt worden door vakantieperiodes. Deze techniek zal best werken met tijdreeksen die een sterk seizoensgebonden effect hebben en waarvan ook meerdere sezoenen aan historische data beschikbaar zal zijn. Daarnaast houdt Prophet ook rekening met ontbrekende data, verschuivingen in de trend en zal het ook rekening houden met uitschieters.

Het is eenvoudig om te gebruiken maar er zijn ook optimalisaties mogelijk indien men het model wil finetunen. Prophet is zowel beschikbaar in R als in Python.

Hier zullen voornamelijk 2 parameters gebruikt worden om dit te optimaliseren. De eerste parameter `changepoint_prior_scale` zal aangeven in hoeverre de trend aan de data gefit zal worden. Hierbij zal een te hoge waarde voor overfitting zorgen. Dit houdt in dat het model te hard gefixeerd is op de trainingsdata en de verbanden in de trainingsset te nauwgezet volgt waardoor het de testdata moeilijk zal kunnen voorspellen. Een te lage waarde zal voor underfitting zorgen waarbij trendlijn de data te onnauwkeurig zal representeren. Het concept van underfitting en overfitting wordt weergegeven op Figuur 2.16.

De andere parameter die geoptimaliseerd zal worden is de `seasonality_prior_scale`. Deze parameter zal weergeven hoe strikt een seizoenstrend gevolgd zal worden dit . Deze parameter zal enkel gebruikt worden wanneer er met seizoensgebonden data gewerkt wordt.

2.5

Validatietechnieken

Om de kwaliteit van de modellen te beoordelen zal er telkens een deel van de dataset achtergehouden worden die niet zal gebruikt worden bij het opstellen van het model. Deze achtergehouden dataset wordt de testset genoemd. In het geval van een tijdreeks zullen dit altijd de laatste waarden zijn. Het model zal dan trachten deze laatste waarden te voorspellen waarna de voorspelde waarden vergeleken zullen worden met de waarden van de testset. Op basis hiervan kan achterhaald worden hoe groot de fout is bij elk model, het model met de laagste fout zal dan de meest accurate voorspelling maken. In deze sectie zullen enkele verschillende methodes om de fout te berekenen toegelicht worden (Rob J Hyndman, 2018).

2.5.1 Foutmaten

MAE

MAE staat voor mean absolute error. Deze zal berekend worden door het verschil te nemen tussen elke voorspelde tijdstap en de verwachte waarde voor deze tijdstap, hier de absolute waarde van te nemen en dan het gemiddelde te nemen van al deze absolute waarden. De formule voor de gemiddelde absolute fout wordt hieronder weergegeven.

$$MAE = \frac{\sum_{i=1}^n |y_i - \hat{y}_i|}{n} \quad (2.21)$$

Dit is de meest eenvoudige foutmaat en wordt vaak gebruikt al moet er echter mee rekening gehouden worden dat deze fout eenheidsgebonden is en kan deze niet gebruikt worden om tijdreeksen te vergelijken die gebruik maken van andere eenheden. Dit heeft wel als voordeel dat deze fout makkelijk te interpreteren valt. Zo zou bijvoorbeeld een fout van 1 bij een tijdreeks over temperatuur in graden Celsius betekenen dat de gemiddelde fout bij het voorspellen van de temperatuur 1 graad Celsius is bij dat model.

RMSE

RMSE staat voor root mean squared error. Deze wordt berekend door het verschil te nemen tussen elke voorspelde tijdstap en de verwachte waarde bij deze tijdstap, dit te kwadrateren, het gemiddelde te nemen van deze kwadraten en dan de vierkantswortel te nemen van dit gemiddelde. Dit kan ook als volgt geformuleerd worden:

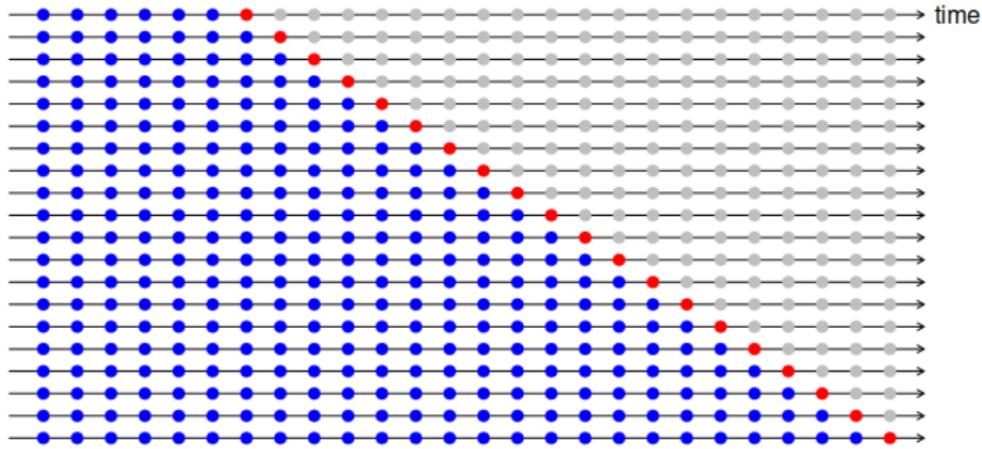
$$RMSE = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (y_i - \hat{y}_i)^2}{n}} \quad (2.22)$$

Ook bij RMSE zal de eenheid gelijk blijven. Het verschil met MAE is echter dat een groot verschil tussen de voorspelde en effectieve waarde zwaarder zal doorwegen bij RMSE doordat deze eerst gekwadrateerd worden voordat het gemiddelde genomen wordt (Kampakis, 2020).

MAPE & RMSPE

MAPE staat voor mean absolute percentage error en RMSPE voor root mean square percentage error. Dit zijn procentuele fouten, dit type fout kan vergeleken worden tussen tijdreeksen met een verschillende eenheid. Dit zijn variaties op respectievelijk MAE en

Figuur 2.17: Grafische weergave van de structuur van een cross-validation tijdreeks (Rob J Hyndman, 2018) waarbij 1 tijdreeks zal opgedeeld worden in 20 train- en testreeksen

RMSE maar waarbij deler toegevoegd wordt bij het berekenen van het verschil tussen de voorspelde en de effectieve waarde. De formules van deze fouten worden hieronder weergegeven.

$$MAPE = \frac{\sum_{i=1}^n \left| \frac{y_i - \hat{y}_i}{y_i} \right|}{n} \quad (2.23)$$

$$RMSPE = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (\frac{y_i - \hat{y}_i}{y_i})^2}{n}} \quad (2.24)$$

2.5.2 Cross-validation

Om een tijdreeks nog beter te benutten kan ook cross-validation gebruikt worden. Hierbij zal dezelfde tijdreeks meerdere malen gebruikt worden om het model te trainen, maar zal deze telkens uitgebreid worden zoals zichtbaar op Figuur 2.11. De accuraatheid van het model zal dan bepaald worden door de het gemiddelde te nemen van de accuraatheid voor elke opgestelde testset. Er moet echter rekening mee gehouden worden dat deze nieuwe training en testsets altijd nieuwe observaties moeten bevatten en de observaties van de trainingsset altijd moeten voorkomen voor deze van de bijhorende testset (Shrivastava, 2020).

3. Methodologie

Om te onderzoeken welke types modellen best presteren zal er voor elke combinatie van seizoensgebonden of niet-seizoensgebonden en univariate of multivariate data een Jupyter notebook opgesteld worden. Op het einde van elke notebook zal dan aan elk model een foutscore toegekend zijn. Deze foutscore wordt bepaald door het gemiddelde te nemen van de mean average errors van elke partitie bij de datasetverdeling door cross-validation. Het model met de laagste foutscore zal de meest accurate voorspelling gemaakt hebben bij het type invoerdata bij dit deelprobleem voor de gebruikte data.

Er dient echter vermeld te worden dat dit in zekere mate altijd zal afhangen van de invoerdata en dit type model niet noodzakelijk altijd de beste prestatie zal leveren bij dit type invoerdata.

3.1 Voorbereiding

3.1.1 Datavoorbereiding

Dataset 1, temperatuur

Hier zal het deel van de dataset die de temperatuur weergeeft geformateerd worden naar een dataset met 1 kolom en een index waarin de maand en het jaartal weergegeven worden van het jaar 1979 tot 2018.

Listing 2: Datavoorbereiding dataset temperatuur

```

1 # Source: https://www.kaggle.com/rainbowgirl/climate-data-toronto-19372018
2 tt = pd.read_csv('./data/Toronto_temp.csv')
3 tt = tt[tt['Day'] == 1]
4 tt['Year'] = tt['Year'].replace({'2,013':'2013',
5 '2,014':'2014',
6 '2,015':'2015',
7 '2,016':'2016',
8 '2,017':'2017',
9 '2,018':'2018'})
10 # tt.groupby('Year').count()
11 tt = tt[(tt['Year'] != '1937')]
12 ttt = tt.groupby('Year').count()
13 #ttt.head(50)
14 #ttt.groupby('Year').count().tail(50)
15 meantt = tt.groupby('Year').mean()['Mean Temp (C)']
16 #meantt.index
17 #meantt
18 meantt.sort_index(inplace=True)
19
20 plt.xlabel('Years')
21 plt.ylabel('Temperature (C)')
22 plt.xticks(np.array(range(0,meantt.size,10)))
23 plt.scatter(meantt.index, meantt)
24
25 print('start : ' + meantt.index[0])
26 print('end : ' + meantt.index[-1])
27
28 new_row = pd.Series({'Mean Temp (C)' : 0.555556, 'Year': '2018', 'Month':12})
29 tt = tt.append(new_row, ignore_index=True)
30 tt['Year'] = tt['Year'].astype(int)
31 mean_temp_monthly = tt[['Year', 'Month', 'Mean Temp
   ↵ (C)']].set_index(['Year', 'Month']).sort_index()
32 # mean_temp_monthly
33 mean_temp_monthly =
   ↵ mean_temp_monthly[mean_temp_monthly.index.get_level_values(0).astype(int) >=
   ↵ 1979 ]
34 mean_temp_monthly

```

Op listing 2 wordt de code weergegeven die de ruwe dataset zal omzetten naar een dataset die bruikbaar zal zijn om te gebruiken voor deze bachelorproef.

De delen die in commentaar staan geven een tussentijdse weergave van de dataset, maar worden niet telkens weergegeven om het aantal tabellen binnen deze sectie overzichtelijk te houden.

Zo wordt op lijn 2 het originele csv-bestand ingelezen deze ruwe data zal er uit zien als deze zichtbaar op Figuur 3.2.

Op lijn 3 worden enkel de waarden van de eerste dag van de maand behouden in de dataset. Daarna worden van lijn 4 tot lijn 9 de jaartallen aangepast zodat deze overeenkomen met

de rest van de dataset.

Op lijn 10 wordt het aantal rijen per jaar weergegeven.

Op lijn 11 zal het eerste jaar uit de dataset verwijderd worden aangezien deze data onvolledig is.

Op lijn 12 wordt het aantal jaren toegekend aan de variabele *ttt*

Op lijn 15 wordt het gemiddelde van de temperaturen van de eerste dagen van de maand per jaar berekend.

Op lijn 18 wordt dit gemiddelde gesorteerd.

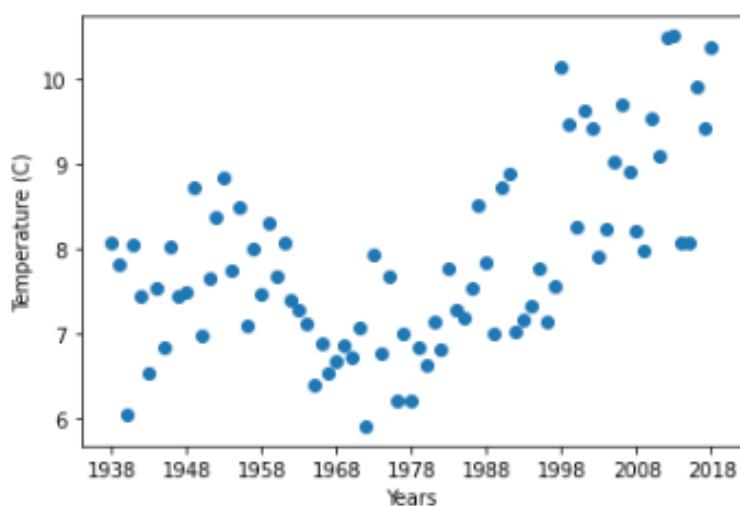
Figuur 3.1: Ruwe invoerdata

	Date/Time	Year	Month	Day	Mean Temp (C)	Max Temp (C)	Min Temp (C)	Total Rain (mm)	Total Snow (cm)	Total Precip (mm)	season
0	01-Jan-18	2018		1	1.0	-15.000000	-9.0	-21.0	0.0	0.0	0.0 Winter
1	01-Jan-17	2017		1	1.0	0.000000	2.0	-3.0	0.0	0.0	0.0 Winter
2	01-Jan-16	2016		1	1.0	-2.000000	0.0	-4.0	0.0	1.0	1.0 Winter
3	01-Jan-15	2015		1	1.0	-5.000000	-2.0	-8.0	0.0	0.0	0.0 Winter
4	01-Jan-14	2014		1	1.0	-13.000000	-10.0	-15.0	0.0	0.0	0.0 Winter
...
967	01-Dec-41	1941		12	1.0	-1.500000	1.9	-4.8	24.9	16.3	41.1 Winter
968	01-Dec-40	1940		12	1.0	-3.600000	0.6	-7.7	68.1	14.5	82.6 Winter
969	01-Dec-39	1939		12	1.0	NaN	NaN	NaN	NaN	NaN	Winter
970	01-Dec-38	1938		12	1.0	-2.500000	1.1	-6.1	13.7	13.7	27.4 Winter
971	NaN	2018		12	NaN	0.555556	NaN	NaN	NaN	NaN	NaN

972 rows × 11 columns

Van lijn 20 tot lijn 23 worden de labels en ijkingen gedefinieerd van de grafiek die de data zal weergeven en zichtbaar is op Figuur 3.2 die op lijn 24 getekend zal worden.

Figuur 3.2: Grafische weergave jaarlijkse temperatuur

Op lijn 25 en 26 worden de start en de eindjaren van deze dataset afgeprint om ze te kunnen vergelijken met de start en de eindjaren van de andere dataset.

Figuur 3.3: Resultaat van data formatting

Mean Temp (C)		
Year	Month	
1979	1	-7.700000
	2	-10.800000
	3	1.600000
	4	5.300000
	5	11.400000
...		
2018	8	24.000000
	9	21.000000
	10	10.000000
	11	6.000000
	12	0.555556

480 rows × 1 columns

Op lijn 28 wordt de laatste waarde voor het jaar 2018 toegevoegd aangezien deze nog niet in de dataset zat.

Op lijn 29 wordt deze nieuwe waarde toegevoegd.

Op lijn 30 wordt de waarde voor het jaar geconverteerd naar een integer.

Op lijn 31 wordt de dataset geindexeerd op jaar en maand.

Op lijn 33 worden de jaren die voor 1979 komen uit de dataset gefilterd omdat de waarden voor de andere dataset starten vanaf 1979.

Op lijn 34 wordt het resultaat van de dataformatting uitgevoerd zichtbaar op Figuur 3.3.

Dataset 2, ijsdikte

Hier zal het deel van de dataset die de ijsdikte weergeeft geformateerd worden naar een dataset met 1 kolom en het jaartal van het jaar 1979 tot 2018 als index zal dienen.

Listing 3: Datavoorbereiding dataset temperatuur

```

1 #source: https://nsidc.org/arcticseaicenews/sea-ice-tools/
2 ice2 = pd.read_csv('./data/seaside2.csv')
3 # ice2
4 ice2_mean = ice2.mean()[1:-2]
5 # ice2_mean
6 ice2_mean.index = ice2_mean.index.values.astype(int)
7
8 plt.title('Yearly ice extent')
9 plt.scatter(ice2_mean.index,ice2_mean)
10 plt.xlabel('Years')
11 plt.ylabel('Extent')
12 plt.show()
13
14 # ice2['2018']
15 #
16 → pd.concat([ice2['2016'],ice2['2017'],ice2['2018'],ice2['2019']]).reset_index()[0]
17 # ice2[['2018']].append(ice2[['2019']])
18 ice2.rename(columns={'Unnamed: 0' : 'Month', 'Unnamed: 1' : 'Day'}, inplace =
19 → True)
20 ice2.drop([' ', '1981-2010', 'Day', '1978', '2020'],axis=1,inplace=True)
21 values = ice2.values
22 i = 0
23 for row in values :
24     if type(row[0]) != str :
25         values[i][0] = month
26     else:
27         month = row[0]
28         i = i +1
29 # ice2.columns.values
30 ice2_clean = pd.DataFrame(values)
31 ice2_clean.columns = ice2.columns.values
32 # ice2_clean.head(5)
33 ice2_monthly_mean =
34     → ice2_clean.set_index('Month').astype(float).groupby('Month',sort=False).mean()
35 # ice2_monthly_mean
36 # ice2_monthly_mean.T.stack().index.get_level_values(0)
37 #
38     → ice2_monthly_mean.T.stack().reset_index(level=['Month']).drop(columns=['Month'])
39 ice2_monthly_mean_chron =
40     → ice2_monthly_mean.T.stack().reset_index(level=['Month']).drop(columns=['Month'])
41 # ice2.columns.size
42 plt.title('Monthly ice extent')
43 plt.plot(ice2_monthly_mean_chron.values)
44 plt.xticks(np.array(range(0,500,75)))
45 plt.xlabel('Cumulative month')
46 plt.ylabel('Extent')
47 plt.show()
48
49 # np.unique(ice2_monthly_mean_chron.index.values).size*12

```

Figuur 3.4: Ruwe data van de jaarlijkse ijsdiktes

	Unnamed: 0	Unnamed: 1	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	...	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0	January	1	NaN	NaN	14.200	14.256	NaN	14.253	NaN	NaN	...	12.959	13.011	13.073	12.721	12.643	12.484	12.934	13.102
1	NaN	2	NaN	14.997	NaN	NaN	14.479	NaN	14.103	14.045	...	12.961	13.103	13.125	12.806	12.644	12.600	12.992	13.075
2	NaN	3	NaN	NaN	14.302	14.456	NaN	14.306	NaN	NaN	...	13.012	13.116	13.112	12.790	12.713	12.634	12.980	13.176
3	NaN	4	NaN	14.922	NaN	NaN	14.642	NaN	14.237	14.240	...	13.045	13.219	13.051	12.829	12.954	12.724	13.045	13.187
4	NaN	5	NaN	NaN	14.414	14.435	NaN	14.494	NaN	NaN	...	13.065	13.148	13.115	12.874	12.956	12.834	13.147	13.123
...	
361	NaN	27	14.383	NaN	NaN	13.953	NaN	13.664	13.394	NaN	...	12.693	12.967	12.680	12.291	12.291	12.325	12.721	NaN
362	NaN	28	NaN	14.101	14.172	NaN	14.144	NaN	NaN	13.571	...	12.870	12.930	12.745	12.484	12.235	12.344	12.712	NaN
363	NaN	29	14.500	NaN	NaN	14.128	NaN	13.855	13.494	NaN	...	12.897	12.936	12.762	12.525	12.223	12.523	12.780	NaN
364	NaN	30	NaN	14.092	14.093	NaN	14.159	NaN	NaN	13.701	...	12.804	13.038	12.800	12.617	12.273	12.569	12.858	NaN
365	NaN	31	14.585	NaN	NaN	14.224	NaN	13.907	13.789	NaN	...	12.826	13.046	12.735	12.553	12.397	12.621	12.889	NaN

366 rows × 47 columns

```

45 print('from ' + ice2_monthly_mean_chron.index.values[0] + ' until ' +
46   ↪ ice2_monthly_mean_chron.index.values[-1])
46 ice2_monthly_mean_chron =
47   ↪ ice2_monthly_mean.T.stack().reset_index(level=['Month']).drop(columns=['Month'])
47 ice2_monthly_mean_chron.columns = ['ice_extent']
48 ice2_monthly_mean_chron

```

Op lijn 2 zal de ijsdataset ingelezen worden en zal er uitzien zoals zichtbaar op Figuur 3.4
Op lijn 4 zal het gemiddelde genomen worden van alle kolommen tussen eerste en de voorlaatste. De eerste, de voorlaatste en de laatste kolom worden uit de dataset gelaten omdat deze irrelevant zijn voor dit onderzoek.

Op lijn 6 worden de indexwaarden geconverteerd naar integers.

De code van lijn 8 tot lijn 12 zal ervoor zorgen dat de jaarlijkse data grafisch weergegeven wordt.

Op lijn 17 zullen de kolomnamen hernoemd worden en op lijn 18 worden de overbodige kolommen verwijderd.

De code van lijn 18 tot lijn 26 zal er voor zorgen dat de maandkolom aangevuld wordt omdat deze tot hiertoe nog onvolledig zal zijn.

Op lijn 28 wordt een nieuwe dataframe geïnitialiseerd waarvan de kolommen op lijn 29 aangevuld worden.

Op lijn 31 wordt hier het maandelijks gemiddelde genomen van deze nieuwe dataframe en opgeslaan in de variabele en op lijn 35 worden deze in chronologische volgorde geplaatst.

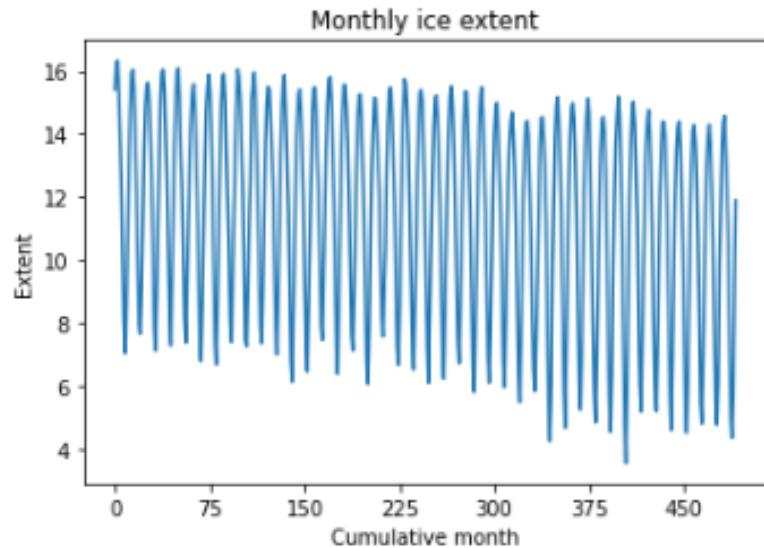
Het deel code van lijn 37 tot en met lijn 42 zal zorgen voor de grafische weergave van de maandelijkse ijsdikte weergegeven op Figuur 3.5.

Op lijn 45 worden de start en eindjaartallen uitgeprint.

De code op lijn 46 zal ervoor zorgen dat de maandindex verwijderd wordt.

Op lijn 47 zal de kolom hernoemd worden en op lijn 48 zal het resultaat uitgeprint worden, dit zal er uit zien zoals zichtbaar op Figuur 3.6.

Figuur 3.5: Grafische weergave van de maandelijkse ijsdiktes

Figuur 3.6: Data van de maandelijks ijsdiktes

ice_extent	
1979	15.414000
1979	16.175286
1979	16.341938
1979	15.446800
1979	13.856867
...	...
2019	5.026323
2019	4.363900
2019	5.734903
2019	9.352833
2019	11.903097

492 rows × 1 columns

Combineren van de datasets

In dit deel van de datavoorbereiding zal de dataset die de poolijsdikte omschrijft gecombineerd worden met de dataset die de temperatuur aangeeft. Zodat deze gecombineerde dataset gebruikt zal kunnen worden bij het maken van multivariate voorspellingen.

Listing 4: Datavoorbereiding dataset temperatuur

```

1 ice2_monthly_mean_chron_cut = ice2_monthly_mean_chron[:-12]
2 # ice2_monthly_mean_chron
3 # ice2_monthly_mean_chron_cut
4 # mean_temp_monthly
5 # ice2_monthly_mean_chron_cut
6 combined = mean_temp_monthly[mean_temp_monthly.index.get_level_values(0) >= 1979]
7 combined['ice_extent'] = ice2_monthly_mean_chron_cut.values
8 # combined
9 combined.rename(columns={'Mean Temp (C)': 'mean_temp'}, inplace=True)
10 dataframe_monthly = combined
11 # dataframe_monthly
12 # dataframe_monthly[['mean_temp']]
13 plt.plot(dataframe_monthly[['mean_temp']].values[-24:],label='temperature')
14 plt.plot(dataframe_monthly[['ice_extent']].values[-24:],label='ice extent')
15 plt.legend()
16 plt.show()
17 dataframe_yearly = combined.groupby('Year').mean()
18 # dataframe_yearly
19 # dataframe_monthly[['mean_temp']].values
20 plt.plot(dataframe_monthly[['mean_temp']].values,label='temperature')
21 plt.plot(dataframe_monthly[['ice_extent']].values,label='ice extent')
22 plt.legend()
23 dataframe_monthly.to_csv('./data/dataframe_monthly.csv')
24 dataframe_yearly.to_csv('./data/dataframe_yearly.csv')

```

Op lijn 1 worden de laatste 12 waarden van de gemiddelde maandelijkse chronologische dataset in een nieuwe variabele gestoken.

Op lijn 6 wordt een nieuwe dataset geïnitialiseerd waar de maandelijkse gemiddelde temperaturen van 1979 ingevoerd worden.

Op lijn 7 worden de ijsdiktes hieraan toegevoegd.

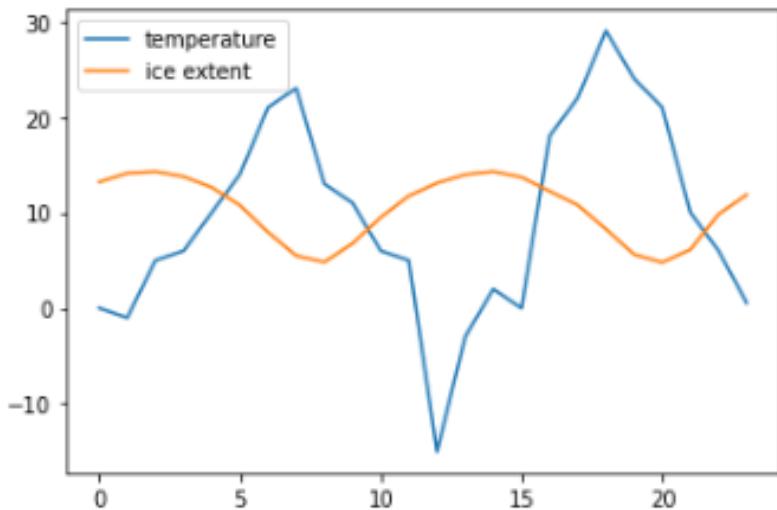
Op lijn 9 wordt de kolom hernoemd op de lijn erna wordt de dataset nog eens toegevoegd aan een duidelijker variabelenaam.

De code op lijn 13 tot 17 zorgt voor de grafische weergave van de gecombineerde dataset van de laatste 2 jaren weergegeven op Figuur 3.7. Hier valt op te merken dat de ijsdikte zal vergroten wanneer de temperatuur laag is. Dit is logisch aangezien het ijs zal smelen bij hogere temperaturen.

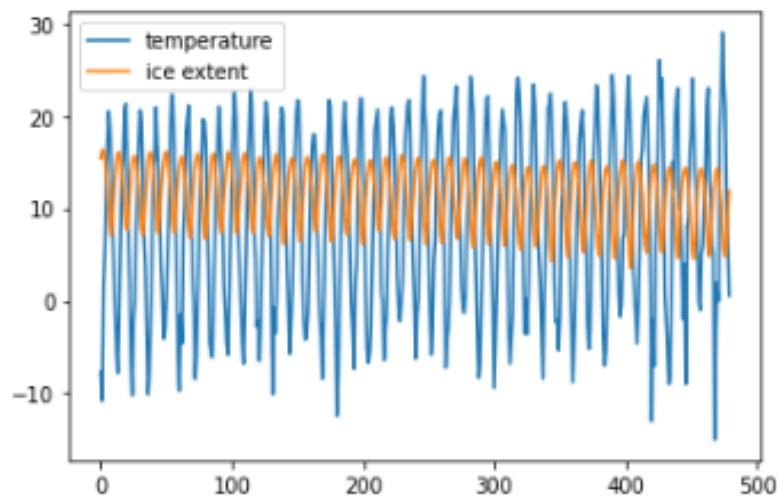
De code op lijn 17 zal het jaarlijks gemiddelde nemen van de gecombineerde dataset.

Op lijn 20 tot 23 wordt de code weergegeven die ervoor zal zorgen dat het volledige maandelijks gemiddelde weergegeven zal worden van 1979 tot 2018. Dit valt te beschouwen op Figuur 3.7. Hierop kan vastgesteld worden dat de temperatuur lichtjes zal dalen terwijl de ijsdikte zal stijgen.

Figuur 3.7: Grafische weergave van de ijsdikte en de temperatuur van de laatste 2 jaar

Figuur 3.8: Grafische weergave van de ijsdikte en de temperatuur

Op lijn 23 en 24 worden de dataframes weggeschreven naar csv-bestanden zodat ze kunnen gebruikt worden bij het opstellen van de modellen.

3.2 Univariate niet-seizoensgebonden

In deze sectie zullen de voorspellingsmodellen voor univariate niet-seizoensgebonden data opgesteld worden. De modeltypes die bekeken zullen worden zijn ARIMA, LSTM en Prophet. Om dit te onderzoeken zullen er voorspellingen gemaakt worden van de gemiddelde jaarlijkse poolijsdikte.

3.2.1 Algemene methodes

Hier worden enkele algemene methodes gedefinieerd namelijk de full_graph methode die een grafiek zal weergeven van de ingevoerde gedifferentieerde tijdreeks die ook als invoerparameter gebruikt zal worden samen met de grafiektitel.

Daarnaast wordt ook nog de methode revert_diff gedefinieerd waar de gedifferentieerde voorspellingen terug omgezet worden naar voorspellingen in miljoenen vierkante kilometers. Hiervoor zijn de gedifferentieerde voorspellingen en de originele dataset nodig als invoerparameters.

Listing 5: Opstellen van algemene methodes

```

1 # define functions used throughout the notebook
2
3 # define function for plotting last prediction and the actual data
4 def full_graph(predicted_diff, title):
5
6     # format predictions by adding Nan values in front
7     predictionsArray = np.asarray(revert_diff(predicted_diff, ts))
8     zerosArray = np.zeros(ts.values.size-len(predictionsArray.flatten()))
9     cleanPrediction =
10        → pd.Series(np.concatenate((zerosArray,predictionsArray))).replace(0,np.Nan)
11     cleanPrediction.index = ts.index.values
12
13     # plot
14     plt.title(title)
15     plt.plot(ts, marker='o', color='blue',label='Actual values')
16     plt.plot(cleanPrediction, marker='o', color='red',label='Last 4 year prediction')
17     plt.ylim([0,15])
18     plt.legend()
19
20     plt.show()
21
22     # define function for reverting a differenced dataset
23     def revert_diff(predicted_diff, og_data):
24
25         # retrieve last value
26         last_value = og_data.iloc[-predicted_diff.size-1][0]
27
28         # initialize reverted array
29         predicted_actual = np.array([])
30
31         # add each value in the differenced array with the last actual value
32         for value_diff in predicted_diff:
33             actual_value = last_value + value_diff
34             predicted_actual = np.append(predicted_actual, actual_value)
35             last_value = actual_value
36
37     return predicted_actual

```

3.2.2 Stationariteit

Dan zal nagegaan worden in hoeverre deze dataset stationair is met gebruik van de hieronder omschreven test_methode. Dit is noodzakelijk voor het opstellen van het ARIMA-model en zal ook gebruikt worden bij het LSTM-model.

Listing 6: Test stationarity

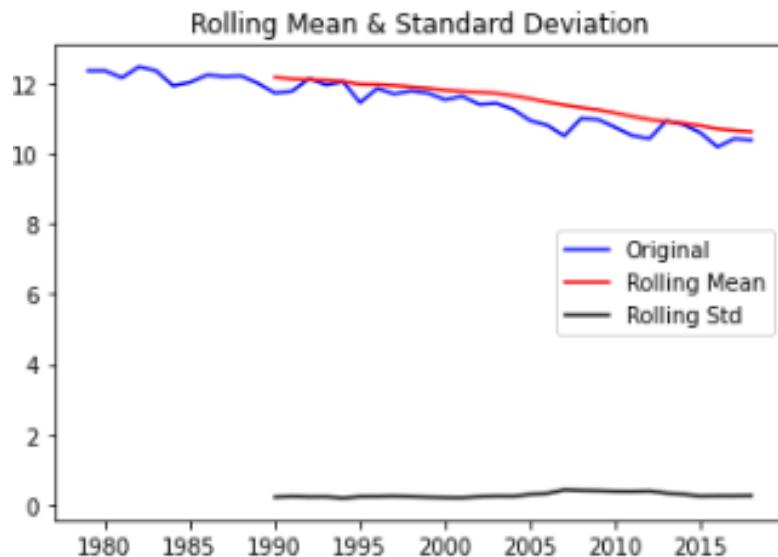
```

1 # define method to visualise the stationarity of a time series
2 def test_stationarity(timeseries):
3
4     #Determining rolling statistics
5     rolmean = timeseries.rolling(12).mean()
6     rolstd = timeseries.rolling(12).std()
7
8     #Plot rolling statistics:
9     orig = plt.plot(timeseries, color='blue',label='Original')
10    mean = plt.plot(rolmean, color='red', label='Rolling Mean')
11    std = plt.plot(rolstd, color='black', label = 'Rolling Std')
12    plt.legend(loc='best')
13    plt.title('Rolling Mean & Standard Deviation')
14    plt.show(block=False)
15
16 # check stationarity of time serie
17 test_stationarity(ts)

```

Het resultaat van de test_stationarity methode wordt weergegeven op Figuur 3.9. Daar kan opgemerkt worden dat de data niet stationair is maar er een dalende trend aanwezig is.

Figuur 3.9: Resultaat test stationarity

Om deze trend te neutraliseren en de data stationair te maken zal het random walk difference genomen worden en de stationariteit nogmaals getest worden.

Listing 7: Test stationarity bij random walk differentiatie

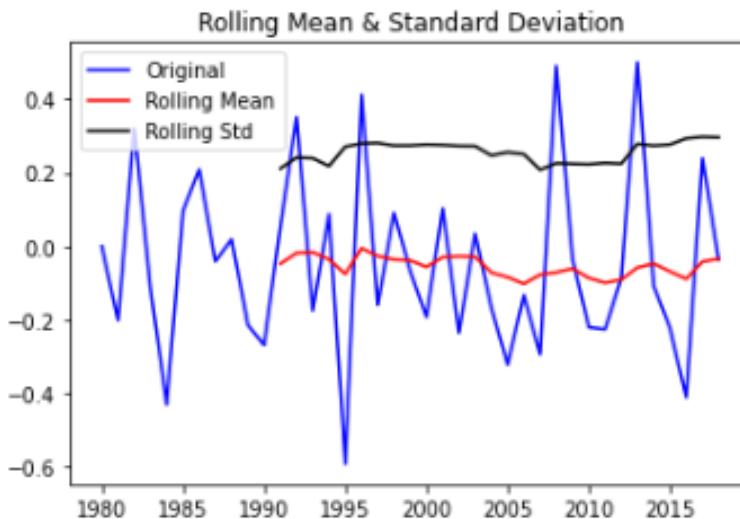
```

1 # take the random walk difference of the time serie
2 ts_diff = ts - ts.shift(1)
3 ts_diff = ts_diff.dropna()
4
5 # display stationarity of the newly differenced time serie
6 test_stationarity(ts_diff)

```

Door hiervan nogmaals de stationariteit te testen wordt Figuur 3.10 bekomen. Hierop valt af te lezen dat de data nu wel stationair is.

Figuur 3.10: Resultaat test stationarity na random walk differentiatie

3.2.3 Cross-validation

Om aan cross-validation te doen moet de tijdreeks opgesplitst worden in verschillende reeksen waarbij de testset van de vorige reeks telkens toegevoegd wordt aan de trainingsset van de huidige reeks. Bij de univariate niet-seizoensgebonden tijdreeks wordt telkens een testgrootte van 4 genomen. De waarden worden ook enkel uitgeprint indien de testset groter is dan 20 om een minimale testset te garanderen dit zullen dan ook de testsets zijn die gebruikt zullen worden om de MAE te berekenen. De grootte van de train-en testset zal ook uitgeprint worden bij het uitvoeren van dit stuk code.

Listing 8: Code voor het opstellen van cross-validation

```

1 # initialize TimeSeriesSplit object
2 tscv = TimeSeriesSplit(n_splits = 8)
3
4 # loop through all split time series that have a trainingsset with more than 20
4   ↳ values
5 for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff):

```

```

6     if train_index.size > 20:
7
8         # initialize cross validation train and test sets
9         cv_train, cv_test = ts_diff.iloc[train_index], ts_diff.iloc[test_index]
10
11        # visualize cross_validation structure for reference
12        print("TRAIN:", train_index.size)
13        print("TEST:", test_index.size)
14        print()

```

3.2.4 ARIMA

In dit stuk code worden de hyperparameters bepaald die de beste resultaten zullen behalen. Zo worden alle mogelijke parametercombinaties binnen het ARIMA-model getest op de data met cross-validation. De best presterende parameters die dus zorgen voor de laagste MAE worden behouden en zullen gebruikt worden voor de finale voorspelling.

Listing 9: Bepalen van de hyperparameters

```

1 %%time
2 # ARIMA
3 from statsmodels.tsa.arima_model import ARIMA
4 import itertools
5 import warnings
6 import sys
7 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
8
9 # Define the p, d and q parameters to take any value between 0 and 2
10 p = q = range(0, 5)
11 d = range(0,3)
12
13 # Generate all different combinations of p, q and q triplets
14 pdq = list(itertools.product(p, d, q))
15
16 # initialize variables
17 best_pdq = pdq
18 best_mean_mae = np.inf
19
20 # specify to ignore warning messages to reduce visual clutter
21 warnings.filterwarnings("ignore")
22
23 # loop trough all possible parameter combinations of pdq
24 for param in pdq:
25     print(param)
26
27     # some parametercombinations might lead to crash, so catch exceptions and
28     # continue
29     try:
30
31         # initialize the array which will contain the mean average errors
32         maes = []
33
34         # loop trough all split time series that have a trainingsset with more
35         # than 20 values

```

```

34     for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff):
35         if train_index.size > 20:
36
37             # initialize cross validation train and test sets
38             cv_train, cv_test = ts_diff.iloc[train_index],
39             ↵ ts_diff.iloc[test_index]
40
41             # build model
42             model = ARIMA(cv_train, order=(param))
43
44             # fit model
45             model_fit = model.fit()
46
47             # make predictions
48             predictions = model_fit.predict(start=len(cv_train),
49             ↵ end=len(cv_train)+cv_test.size-1, dynamic=False)
50
51             # renaming for clarity
52             prediction_values = predictions.values
53             true_values = cv_test.values
54
55
56             # error calculation this part of the cross validation
57             maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
58
59
60             # error calculation for this parameter combination
61             mean_mae = np.mean(maes)
62             print('MAE: ' + str(mean_mae))
63
64             # store parameters resulting in the lowest mean MAE
65             if mean_mae < best_mean_mae:
66                 best_mean_mae = mean_mae
67                 best_maes = maes
68                 best_pdq = param
69                 best_predictions = prediction_values
70
71             except Exception as e:
72                 print(e)
73                 continue
74
75 # logging
76 print()
77 print('Best MAE = ' + str(best_mean_mae))
78 print(best_pdq)

```

Hieruit blijkt dat de beste parametercombinatie voor een bereik van 0 tot 5 voor de p en q waarden en 0 tot 2 voor de d combinatie (3,0,0) is. De d waarden blijven zo beperkt omdat een waarde hoger dan 1 niet van toepassing is bij de data die hier gebruikt wordt. Dit zijn dan ook de parameterwaarden die gebruikt zullen worden voor de finale iteratie van ARIMA. Een hoger bereik zou tot een beter resultaat kunnen leiden maar ook tot overfitting en zal zeker zorgen voor een hogere uitvoeringstijd omwille van deze redenen is het bereik van p en q beperkt tot 5.

Listing 10: Finale iteratie ARIMA

```

1 start_time = timeit.default_timer()
2
3 # specify to ignore warning messages
4 warnings.filterwarnings("ignore")
5
6 print("----")
7
8 # initialize the array which will contain the mean average errors
9 maes = []
10
11 # loop through all split time series that have a trainingsset with more than 20
12 # values
12 for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff):
13     if train_index.size > 20:
14
15         # initialize cross validation train and test sets
16         cv_train, cv_test = ts_diff.iloc[train_index], ts_diff.iloc[test_index]
17
18         # build model
19         arima = ARIMA(cv_train, best_pdq).fit(start_ar_lags=1, disp=False)
20
21         # make predictions
22         predictions = arima.forecast(steps=4)
23         prediction_values = predictions[0]
24         true_values = cv_test.values
25
26         # error calc
27         maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
28
29         # last actual prediction
30         last_prediction_ARIMA = prediction_values
31
32         print("I", end="")
33
34         # store results to variables
35         time_ARIMA = timeit.default_timer() - start_time
36         mae_mean = np.mean(maes)
37         MAE_ARIMA = mae_mean
38         last_MAE_ARIMA = maes[-1]
39
40         # logging
41         print()
42         print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km' % MAE_ARIMA)
43         print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km' % last_MAE_ARIMA)
44         print('Execution time: %.3f seconds' % time_ARIMA)
45         full_graph(last_prediction_ARIMA, 'Last prediction ARIMA')
46         print('Mean average errors:')
47         print(maes)

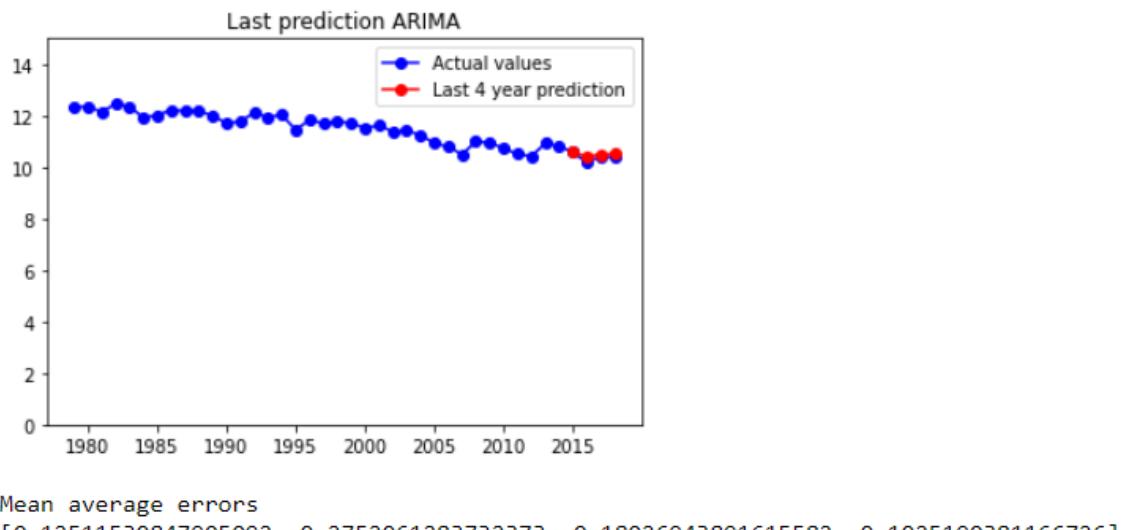
```

De bovenstaande code zal leiden tot de uitvoer die zichtbaar is op Figuur 3.11. Hier wordt de gemiddelde MAE overeen de verschillende iteraties bij cross-validation weergeven alsook de MAE van de laatste voorspelling. Daarnaast wordt ook de uitvoeringstijd

weergegeven en ook de voorspelde waarden van de laatste partitie van de cross-validation ten opzichte van de originele waarden. Ook de reeks met de MAEs wordt weergegeven. Dit zal het geval zijn voor elk hieropvolgend model.

Figuur 3.11: Resultaat finale iteratie ARIMA

Mean MAE: $0.171 \times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$
MAE of last prediction: $0.103 \times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$
Execution time: 0.360 seconds

3.2.5 LSTM

Het volgende model dat getest zal worden is een LSTM model. Aangezien dit een neuraal netwerk is zijn er op voorhand enkele methodes gedefinieerd om het overzicht te bewaren. De eerste methode die gedefinieerd wordt is de `split_sequence` dit zal er voor zorgen dat de univariabele tijdreeks opgesplitst wordt in samples zodat deze gebruikt kunnen worden als invoerwaarden voor het LSTM-netwerk. De originele tijdreeks dient ingegeven te worden bij `sequence`, het aantal invoerstappen en het aantal uitvoerstappen dienen ook meegegeven te worden.

Daarnaast wordt ook de methode `build_model` gedefinieerd die het model zal opstellen. Dit zal gebeuren door de structuur van het LSTM model op te stellen met gebruik van het aantal features, het aantal neuronen in de LSTM laag, de dropout rate en de batchgrootte. Deze parameters dienen ook ingegeven te worden. Na het opstellen van het model zal het gefit worden aan de trainingsdata.

Ten slotte wordt ook nog de functie `predict` opgesteld. Deze functie verwacht de trainings-set, het model en het aantal features als invoerwaarden en zal het verdere verloop van de tijdreeks trachten te voorspellen.

Listing 11: Functies voor het opstellen van een LSTM model

```

1  from keras.layers import Dropout
2  # split a univariate sequence into samples
3  def split_sequence(sequence, n_steps_in, n_steps_out):
4      X, y = list(), list()
5      for i in range(len(sequence)):
6          # find the end of this pattern
7          end_ix = i + n_steps_in
8          out_end_ix = end_ix + n_steps_out
9
10         # check if we are beyond the sequence
11         if out_end_ix > len(sequence):
12             break
13
14         # gather input and output parts of the pattern
15         seq_x, seq_y = sequence[i:end_ix], sequence[end_ix:out_end_ix]
16         X.append(seq_x)
17         y.append(seq_y)
18     return array(X), array(y)
19
20 def build_model(raw_seq, n_steps_in, n_steps_out, n_features, n_neurons, dropout,
21                 batch_s):
22
23     # split into samples
24     X, y = split_sequence(raw_seq.values.flatten(), n_steps_in, n_steps_out)
25
26     # reshape from [samples, timesteps] into [samples, timesteps, features]
27     X = X.reshape((X.shape[0], X.shape[1], n_features))
28
29     # define model
30     model = Sequential()
31     model.add(LSTM(n_neurons, activation='relu'))
32     model.add(Dropout(dropout))
33     model.add(Dense(n_steps_out))

```

```

33     model.compile(optimizer='adam', loss='mae')
34
35     # fit model
36     model.fit(X, y, batch_size=batch_s, epochs=100, verbose=0)
37
38     return model
39
40
41 def predict(x_input, model, n_features):
42     n_features = 1
43
44     # reshape data
45     x_input = x_input.reshape((1, n_steps_in, n_features))
46
47     # predict
48     yhat = model.predict(x_input, verbose=0)
49
50     return yhat

```

Ook bij LSTM dienen de hyperparameters geoptimaliseerd te worden. Dit gebeurt door middel van onderstaande code. Waarbij een reeks mogelijk waarden gedefinieerd wordt op lijn 15 tot 18 waarvan alle mogelijk combinaties getest worden en waarvan de best presterende combinatie bijgehouden wordt.

Listing 12: Bepalen van de hyperparameters

```

1 %%time
2
3 # Disabled tf warning because of visual clutter
4 tf.compat.v1.logging.set_verbosity(tf.compat.v1.logging.ERROR)
5
6
7 # constant variables
8 n_steps_in = 4
9 n_steps_out = 4
10 n_features = 1
11 maes = []
12 global_maes = []
13
14 # optimizable variables
15 n_neurons_array = [1,10,20]
16 dropout_array = [0,0.5,0.99]
17 batch_size_array = [1,8]
18
19
20 # initialize values
21 best_MAE = 100
22 best_n_neurons = 0
23 best_activation = 'none'
24 best_dropout = 0
25 best_batch_size = 0
26
27 # loop over all possible parameter combinations
28 for n_neurons in n_neurons_array:

```

```
29     for dropout in dropout_array:
30         for batch_size in batch_size_array:
31
32             print("----")
33
34             # loop trough all split time series that have a trainingsset with
35             # more than 20 values
36             for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff):
37                 if train_index.size > 20:
38
39                     # initialize cross validation train and test sets
40                     y_train, y_test = ts_diff.iloc[train_index],
41                     # ts_diff.iloc[test_index]
42
43                     # build model
44                     lstm_model = build_model(y_train, n_steps_in, n_steps_out,
45                     # n_features, n_neurons, dropout, batch_size)
46
47                     # make predictions
48                     x_input = array(y_test)
49                     y_predicted = predict(x_input, lstm_model,
50                     # n_features).flatten()
51                     y_actual = y_test.values
52
53                     # error calculation this part of the cross validation
54                     maes.append(mean_absolute_error(y_actual, y_predicted))
55
56                     print("I", end="")
57
58                     # last actual prediction
59                     last_prediction_LSTM = y_predicted
60
61                     # error calculation for this parameter combination
62                     MAE_LSTM = np.mean(maes)
63                     last_MAE_LSTM = maes[-1]
64                     global_maes.append(MAE_LSTM)
65
66                     # store parameters resulting in the lowest mean MAE
67                     if best_MAE > MAE_LSTM:
68                         best_n_neurons = n_neurons
69                         best_dropout = dropout
70                         best_batch_size = batch_size
71                         best_MAE = MAE_LSTM
72
73                     # log values for parameter combination
74                     print()
75                     print(n_neurons)
76                     print(dropout)
77                     print(batch_size)
78                     print(MAE_LSTM)
79                     print()
80
81                     # log parameter combination with best result
82                     print('Best:')
83                     print('N neurons')
84                     print(best_n_neurons)
```

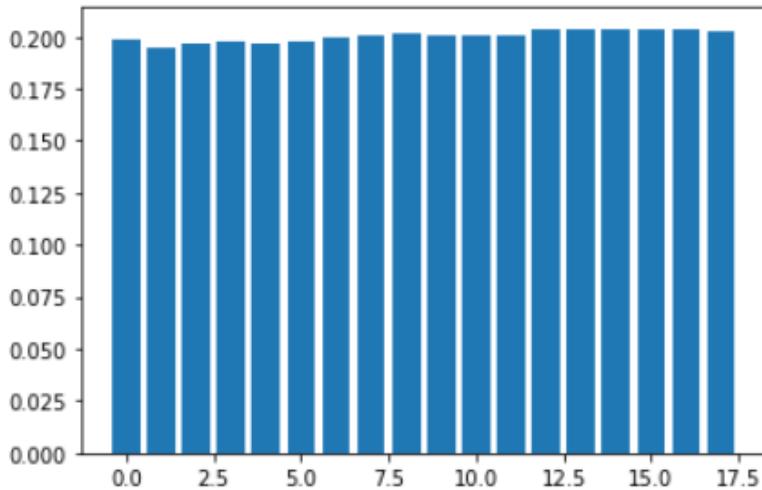
```

81 print('Dropout rate')
82 print(best_dropout)
83 print('Batch size')
84 print(best_batch_size)
85 print('MAE')
86 print(best_MAE)
87 plt.bar(range(0,len(global_maes)), global_maes)

```

Na het uitvoeren van deze code blijkt er nauwelijks verschil te zijn bij het aanpassen van de hyperparameters. Dit valt af te leiden uit de MAE's die weergegeven worden door de plot op lijn 87. Die Figuur 3.12 als resultaat zal hebben. Dit blijkt ook wanneer deze code meerdere malen doorlopen wordt aangezien er verschillende resultaten bekomen worden.

Figuur 3.12: Grafische weergave verschil in MAE's bij verschillende hyperparameters met MAE op de y-as

Om verder te gaan zullen de waarden 1 voor het aantal neuronen gebruikt worden, 0 voor de beste dropout rate en 8 voor de batch size.

Listing 13: Finale iteratie LSTM

```

1 %%time
2
3 start_time = timeit.default_timer()
4
5 # Disabled tf warning because of visual clutter
6 tf.compat.v1.logging.set_verbosity(tf.compat.v1.logging.ERROR)
7
8
9 # constant variables
10 n_steps_in = 4
11 n_steps_out = 4
12 n_features = 1
13 maes = []
14

```

```

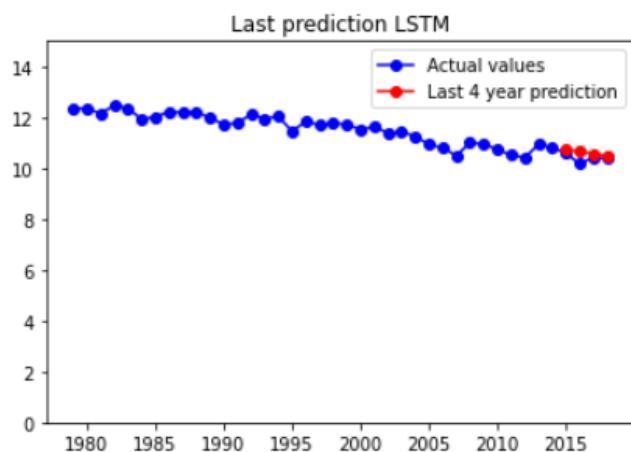
15
16 # optimizable variables
17 n_neurons = best_n_neurons
18 dropout = best_dropout
19 batch_s = best_batch_s
20
21 print("----")
22
23 # loop trough all split time series that have a trainingsset with more than 20
24 # values
24 for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff):
25     if train_index.size > 20:
26         # initialize cross validation train and test sets
27         y_train, y_test = ts_diff.iloc[train_index], ts_diff.iloc[test_index]
28
29         # build model
30         lstm_model = build_model(y_train, n_steps_in, n_steps_out, n_features,
31             n_neurons, dropout, batch_s)
32
33         # make predictions
34         x_input = array(y_test)
35         y_predicted = predict(x_input, lstm_model, n_features).flatten()
36         y_actual = y_test.values
37
38         # error calc
39         maes.append(mean_absolute_error(y_actual, y_predicted))
40
41         print("I", end="")
42
43         # last actual prediction
44         last_prediction_LSTM = y_predicted
45
46         # store variables
47         time_LSTM = timeit.default_timer() - start_time
48         MAE_LSTM = np.mean(maes)
49         last_MAE_LSTM = maes[-1]
50
51         # visualisation
52         print()
53         print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_LSTM)
54         print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % last_MAE_LSTM)
55         print('Execution time: %.3f seconds' % time_LSTM)
56         full_graph(last_prediction_LSTM, 'Last prediction LSTM')
57         print('Mean average errors')
58         print(maes)

```

De bovenstaande code zal leiden tot de uitvoer die zichtbaar is op Figuur ???. Ook hier kan de gemiddelde MAE overheen de verschillende iteraties bij cross-validation weergegeven worden alsook de MAE van de laatste voorspelling. Daarnaast wordt ook de uitvoeringstijd weergegeven en de voorspelde waarden van de laatste partitie van de cross-validation ten opzichte van de originele waarden. Ook hier wordt de reeks met de MAEs wordt weergegeven.

Figuur 3.13: Resultaat finale iteratie LSTM

Mean MAE: $0.200 \times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$
MAE of last prediction: $0.215 \times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$
Execution time: 5.480 seconds

Mean average errors
[0.1527431455020163, 0.23552654839108333, 0.19871178303483195, 0.21470190819788382]

3.2.6 Prophet

Als laatste dient ook Prophet nog onderzocht te worden voor het voorspellen van de tijdreeks. Hier zal eerst de data opnieuw geformateerd moeten worden aangezien Prophet een bepaalde structuur hantereert.

Listing 14: Code voor het formatteren van de data voor Prophet

```

1 # formatting dataframe
2 ts_formated_prophet = ts_diff.reset_index().rename(columns = {'Year' : 'ds',
3   ↪ 'ice_extent' : 'y'})
4 ts_formated_prophet['ds'] =
5   ↪ pd.DataFrame(pd.to_datetime(ts_formated_prophet['ds']).astype(str),
6   ↪ format='%Y'))

```

Daarna kan de hyperparameter voor changepoint_prior_scale die zal staan voor de frequentie van het aanduiden changepoints (punten waar de data van een trend zal afwijken) bepaald worden met behulp van onderstaande code.

Listing 15: Code voor het bepalen van de hyperparameters

```

1 # Python
2 import itertools
3 import numpy as np
4 import pandas as pd
5
6 # define dataframe
7 df = ts_formated_prophet
8
9 param_grid = {
10   'changepoint_prior_scale': [0.001, 0.01, 0.1, 1, 2, 5, 10, 15, 20, 25],
11 }
12
13 # Generate all combinations of parameters
14 all_params = [dict(zip(param_grid.keys(), v)) for v in
15   ↪ itertools.product(*param_grid.values())]
16
17 # initialize variables
18 maes = []
19 global_maes = []
20 best_MAE_prophet = np.inf
21
22 # Use cross validation to evaluate all parameters
23 for params in all_params:
24
25   # loop trough all split time series that have a trainingsset with more than
26   ↪ 20 values
27   for train_index, test_index in tscv.split(ts_formated_prophet):
28     if train_index.size > 20:
29
30       # initialize cross validation train and test sets
31       train = ts_formated_prophet.iloc[train_index]
32       y_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][[ 'y']].values.flatten()

```

```

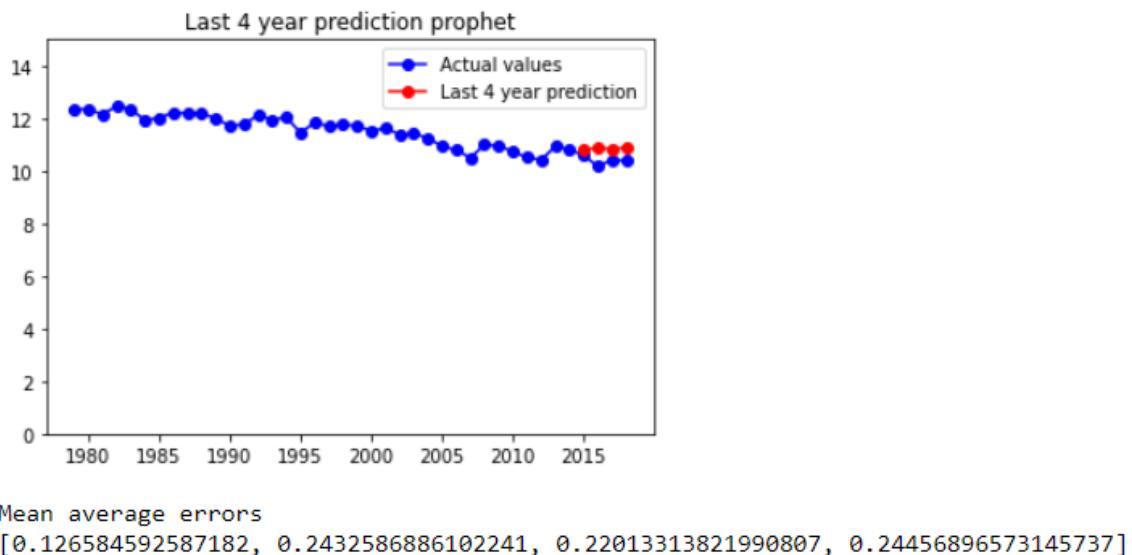
31     X_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['ds']]
32
33     # Fit model with given params
34     model = Prophet(**params, weekly_seasonality=False,
35                      daily_seasonality=False)
36     model = model.fit(train)
37
38     # make predictions
39     forecast = model.predict(X_test)
40     y_pred = forecast['yhat'].values
41
42     # last actual prediction
43     last_prediction_prophet = y_pred
44
45     # error calculation this part of the cross validation
46     maes.append(mean_absolute_error(y_test, y_pred))
47
48     # error calculation for this parameter combination
49     MAE_prophet = np.mean(maes)
50     last_MAE_prophet = maes[-1]
51     global_maes.append(MAE_prophet)
52
53     # logging
54     print('changepoint_prior_scale: ' + str(params['changepoint_prior_scale']))
55
56     # store parameters resulting in the lowest mean MAE
57     if best_MAE_prophet > MAE_prophet:
58         best_params = params
59         best_MAE_prophet = MAE_prophet
60
61     # log optimal result
62     print('changepoint_prior_scale: ' + str(best_params['changepoint_prior_scale']))
63     print(best_MAE_prophet)

```

Hieruit zal blijken dat de optimale waarde voor de hyperparameter 2 is. Wanneer dit ingevoegd wordt bij het uitvoeren van de onderstaande code wordt het resultaat dat zichtbaar is op Figuur 3.14 verkregen.

Figuur 3.14: Resultaat finale iteratie Prophet

Mean MAE: $0.209 \times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$
MAE of last prediction: $0.245 \times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$
Execution time: 8.557 seconds

Listing 16: Finale iteratie Prophet

```

1 %%time
2
3 # Disabled tf warning because of clutter
4 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
5
6 start_time = timeit.default_timer()
7
8 # initialize variables
9 maes = []
10
11 for train_index, test_index in tscv.split(ts_formated_prophet):
12     if train_index.size > 20:
13
14         # initialize cross validation train and test sets
15         train = ts_formated_prophet.iloc[train_index]
16         y_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['y']].values.flatten()
17         X_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['ds']]
18
19         # build model
20         model = Prophet(**best_params, weekly_seasonality=False,
21                         daily_seasonality=False)
21         model.fit(train)
22
23         # make predictions
24         forecast = model.predict(X_test)
25         y_pred = forecast['yhat'].values
26
27         # error calc
28         maes.append(mean_absolute_error(y_test, y_pred))
29
30         # last actual prediction
31         last_prediction_prophet = y_pred
32
33
34 # store results
35 time_Prophet = timeit.default_timer() - start_time
36 MAE_Prophet = np.mean(maes)
37 last_MAE_Prophet = maes[-1]
38
39 # visualize results
40 print()
41 print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_Prophet)
42 print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % last_MAE_Prophet)
43 print('Execution time: %.3f seconds' % time_Prophet)
44 full_graph(last_prediction_prophet, "Last 4 year prediction prophet")
45 print('Mean average errors')
46 print(maes)

```

3.2.7 Evaluatie

Wanneer deze resultaten gecombineerd worden wordt de tabel die zichtbaar is op Figuur 3.15 verkregen. Om dit grafisch te schetsen worden op Figuur 3.16 de laatste voorspellingen voor elk modeltype weergegeven.

Hieruit kan dus geconcludeerd worden dat het ARIMA-model het beste gemiddelde resultaat zal halen bij cross-validation aangezien het hier een fout van $0.171 \times 1\,000\,000 \text{ km}^2$ behaalt. Ook de uitvoeringstijd is het laagst bij ARIMA namelijk 0.360 seconden. Dit is een beter dan LSTM met een fout van $0.200 \times 1\,000\,000 \text{ km}^2$ en een uitvoeringstijd van 5.480 seconden. De voorspelling van Prophet is nog een pak minder accuraat met een fout van $0.252 \times 1\,000\,000 \text{ km}^2$ en een uitvoeringstijd van 8.891 seconden.

Figuur 3.15: Resultaat van de univariate non-seasonal analyse

	Mean MAE ($\times 1\,000\,000 \text{ km}^2$)	Execution time (s)	Last MAE ($\times 1\,000\,000 \text{ km}^2$)
ARIMA	0.171	0.360	0.103
LSTM	0.200	5.480	0.215
Prophet	0.252	8.891	0.308

Listing 17: Code voor het weergeven van de resultaten

```

1 # formatting
2 results =
3     [[MAE_ARIMA,time_ARIMA,last_MAE_ARIMA],[MAE_LSTM,time_LSTM,last_MAE_LSTM],[MAE_Prophet,time_Prophet]]
4 # display results
5 pd.DataFrame(results, columns=['Mean MAE ( $\times 1\,000\,000 \text{ km}^2$ )','Execution time (s)', 'Last MAE ( $\times 1\,000\,000 \text{ km}^2$ )'],index=['ARIMA', 'LSTM', 'Prophet']).round(decimals=3)

```

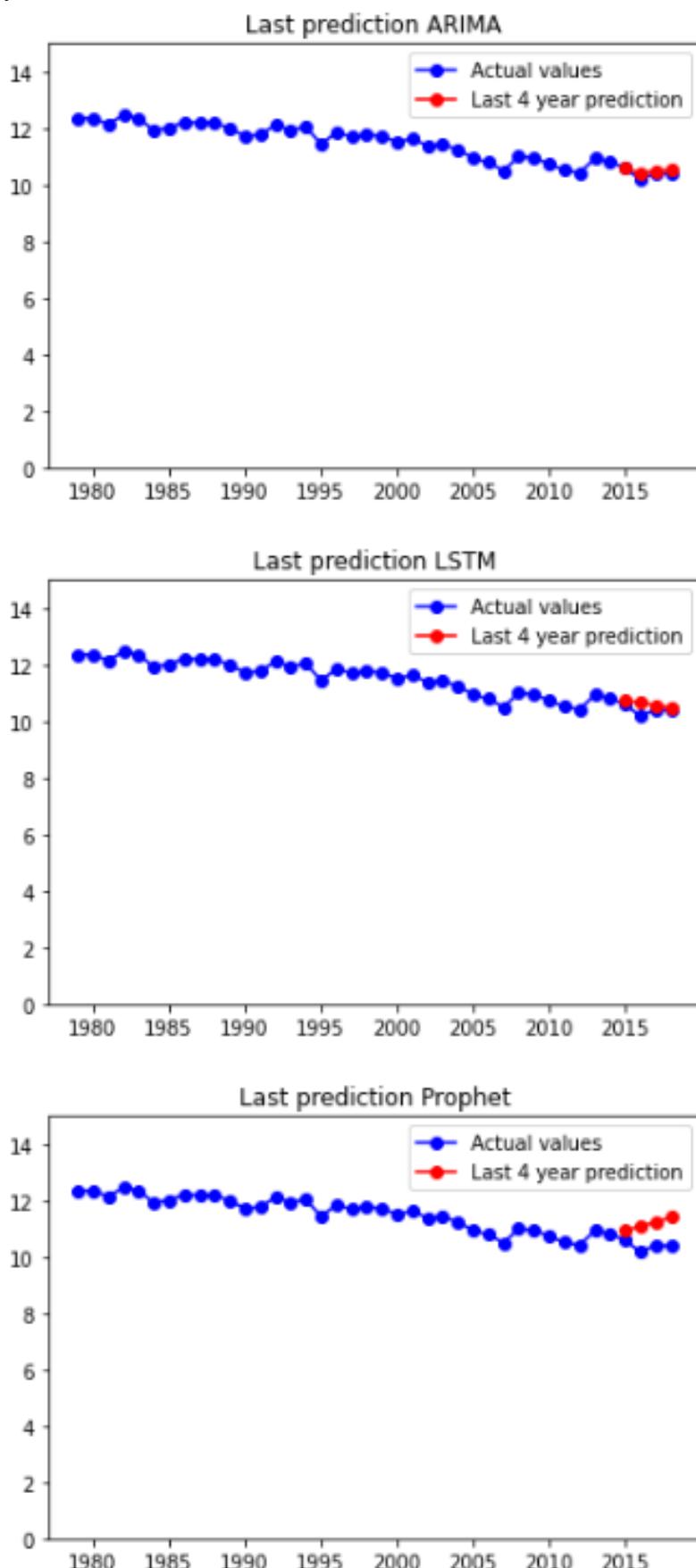
Listing 18: Code voor het grafisch weergeven van de resultaten

```

1 # visualize results of last prediction
2 full_graph(last_prediction_ARIMA, "Last prediction ARIMA")
3 full_graph(last_prediction_LSTM, "Last prediction LSTM")
4 full_graph(last_prediction_prophet, "Last prediction Prophet")

```

Figuur 3.16: Grafische weergave van de laatste voorspellingen van de univariate non-seasonal analyse

3.3 Univariate seizoensgebonden

In deze sectie zal onderzocht worden welk type model de beste voorspellingen zal treffen voor data met 1 variabele waar er een seizoensverband aanwezig is. Ook hier zal cross-validation gebruikt worden maar het aantal minimumwaarden in de trainingsset zal hier niet 20 zijn maar 300. Dit omwille van de uitgebreidere dataset. Er zal hier ook een voorspelling gemaakt worden van 2 jaar wat in deze dataset dus gelijkstaat aan 24 tijdstappen, 1 tijdstap per maand.

3.3.1 Algemene methodes

Vooraleer de dataset effectief gebruikt zal worden dienen er eerst nog enkele functies gedeclareerd te worden.

Zo herkennen kunnen de test_stationarity, full_graph en revert_diff methodes van de voorgaande sectie herkend worden. Naast deze methodes wordt hier ook nog de revert_seasonal_diff_recursion methode gedefinieerd. Deze wordt benut bij de seizoensgebonden variant van de revert_diff methode namelijk revert_seasonal_diff. Ook deze methode zal dienen om een gedifferentieerde data terug om te zetten naar data die vergeleken kan worden met de effectieve waarden.

Listing 19: Algemene methodes

```

1 def test_stationarity(timeseries):
2
3     #Determining rolling statistics
4     rolmean = timeseries.rolling(36).mean()
5     rolstd = timeseries.rolling(24).std()
6
7     #Plot rolling statistics:
8     orig = plt.plot(timeseries, color='blue',label='Original')
9     mean = plt.plot(rolmean, color='red', label='Rolling Mean')
10    std = plt.plot(rolstd, color='black', label = 'Rolling Std')
11    plt.legend(loc='best')
12    plt.title('Rolling Mean & Standard Deviation')
13    plt.show(block=False)
14
15 def full_graph(predicted, og_dataset, title):
16     zerosArray = np.zeros(og_dataset.values.size-len(predicted.flatten()))
17     cleanPrediction =
18         → pd.Series(np.concatenate((zerosArray,predicted))).replace(0,np.NaN)
19
20     # plot
21     plt.title(title)
22     plt.plot(og_dataset.index, og_dataset.values,marker='o',
23             → color='blue',label='Actual values')
24     plt.plot(og_dataset.index, cleanPrediction,marker='o',
25             → color='red',label='Last 2 year prediction')
26     plt.ylim([0,20])
27     plt.legend()
28
29     plt.show()

```

```

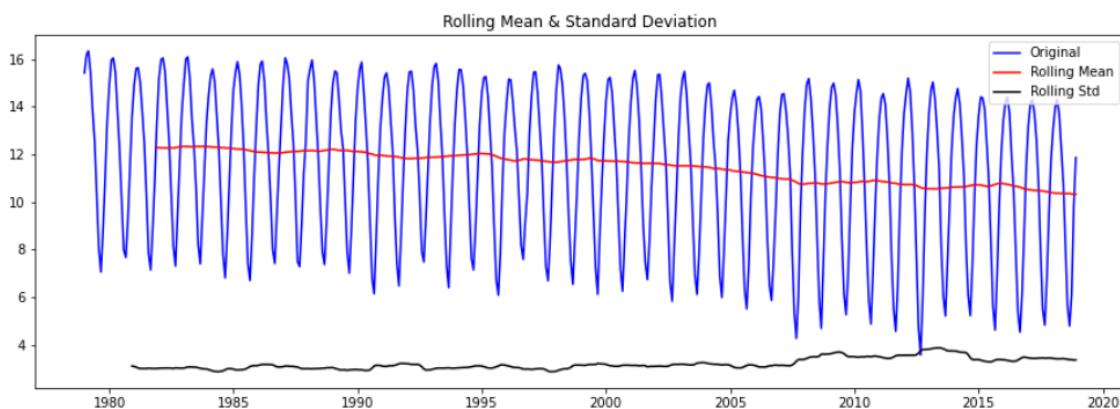
28 def revert_diff(predicted_diff, og_data):
29     last_value = og_data.iloc[-predicted_diff.size-1][0]
30     predicted_actual = np.array([])
31     for value_diff in predicted_diff:
32         actual_value = last_value + value_diff
33         predicted_actual = np.append(predicted_actual, actual_value)
34         last_value = actual_value
35     return predicted_actual
36
37 def revert_seasonal_diff_recursion(last_seasons_value, diff_value):
38     return last_seasons_value + diff_value
39
40 def revert_diff_seasonal(predicted_diff, og_data):
41     prediction_size = predicted_diff.size
42
43     history = ts[:-prediction_size].values.flatten()
44     for value_diff in predicted_diff[-prediction_size:]:
45         new_value = revert_seasonal_diff_recursion(history[-12], value_diff)
46         history = np.append(history, new_value)
47     return history[-prediction_size:]

```

3.3.2 Stationariteit

Ook wanneer hier de stationariteit van de data getest zal worden krijgen wordt een licht dalende trend verkregen. Deze trend die zichtbaar is op Figuur 3.17. Deze loopt gelijk met de trend van de niet seisoensgebonden data aangezien die data het jaarlijks gemiddelde is en dit maandelijkse waarden zijn.

Figuur 3.17: Stationariteit van de originele univariate seisoensgebonden data

Aangezien hier met seisoensgebonden data gewerkt wordt is het hier naast random walk differentiatie een optie om seisoendifferentiatie te gebruiken. Dit zal dan ook getest worden.

Listing 20: Code voor seizoensdifferentiatie

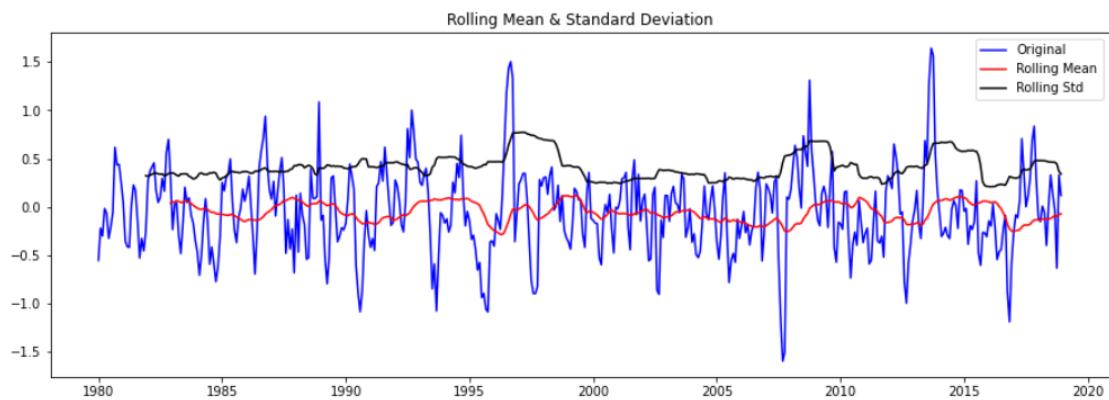
```

1 ts_diff_seasonal = ts - ts.shift(12)
2 ts_diff_seasonal = ts_diff_seasonal.dropna()
3 test_stationarity(ts_diff_seasonal)

```

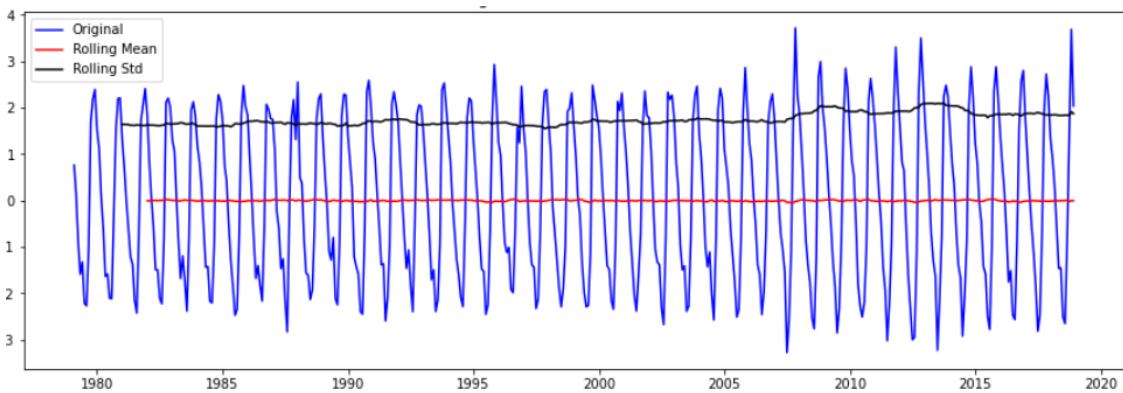
Wanneer seizoensdifferentiatie toegepast wordt zal de stationariteit voorgesteld kunnen worden zoals zichtbaar op Figuur 3.18. Dit is stationair maar fluctueert nog lichtjes naar het einde toe.

Figuur 3.18: Stationariteit van de data na seizoensdifferentiatie

Daarnaast kan ook nog gewone random walk differentiatie toegepast worden op de data. De stationariteit van deze gedifferentieerde data wordt afgebeeld op Figuur 3.19. Hier wordt vastgesteld dat het gemiddelde een horizontale lijn is. Dit houdt in dat de data stationair is.

Figuur 3.19: Stationariteit van de data na random walk differentiatie

Listing 21: code voor random walk differentiatie

```

1 ts_diff = ts - ts.shift(1)
2 ts_diff = ts_diff.dropna()
3 test_stationarity(ts_diff)

```

Er dient ook nog vermeld te worden dat door 2 verschillende types differentiaties te testen, het aantal gebruikte testsets bij cross-validation wel verschillen. Zo zullen er bij seizoensdifferentiatie minder waarden beschikbaar zijn. Concreet leidt dit ertoe dat er bij random walk differentiatie 7 trainingssets zijn die meer dan 300 waarden bevatten terwijl er bij seizoensdifferentiatie 6 trainingssets zullen zijn die meer dan 300 waarden bevatten.

3.3.3 ARIMA

Ook hier zal een ARIMA-model opgesteld worden zowel voor de random walk gedifferenteerde data als de seizoensgedifferentieerde data.

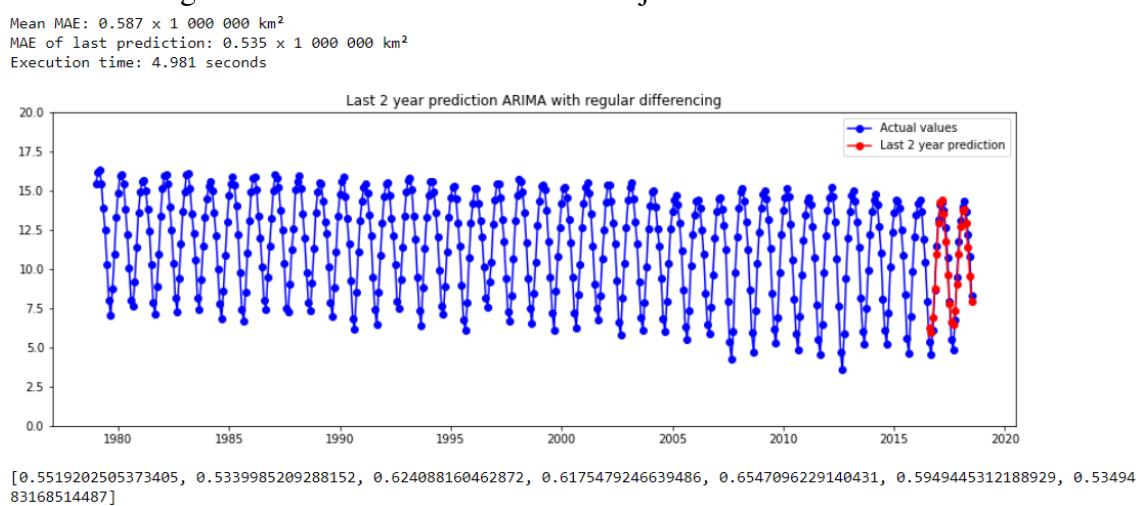
Random walk differentiatie

Hier zal ook aan hyperparameterbepaling gedaan worden. Aangezien zo goed als alles identiek is als bij univariate non-seasonal differentiatie zal de code hiervan niet meer weergegeven worden.. Alle broncode kan echter teruggevonden worden in de bijlage.

Uit de hyperparameterbepaling zal blijken dat de combinatie (3,0,4) de beste prestatie zal leveren wanneer het bereik van de parameters p en q 5 zal zijn.

Wanneer deze hyperparameters ingevoerd worden wordt het resultaat dat afgebeeld staat op Figuur 3.20 verkregen.

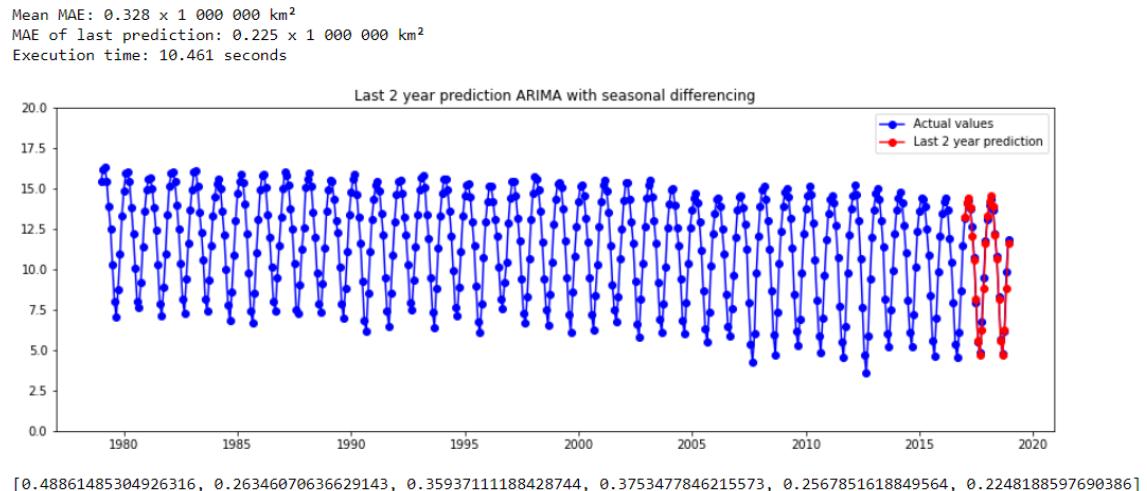
Figuur 3.20: Resultaat van ARIMA bij random walk differentiatie

Seizoensdifferentiatie

Ook hier zullen eerst de hyperparameters bepaald worden. Met (3,0,3) als optimale waarden bij een range van 0 tot 5 voor de waarden p of q . Wanneer deze waarden uitgebreider getest worden resulteert dit in de uitvoer die waar te nemen valt op Figuur 3.21.

Figuur 3.21: Resultaat van ARIMA bij seizoensdifferentiatie

3.3.4 SARIMAX

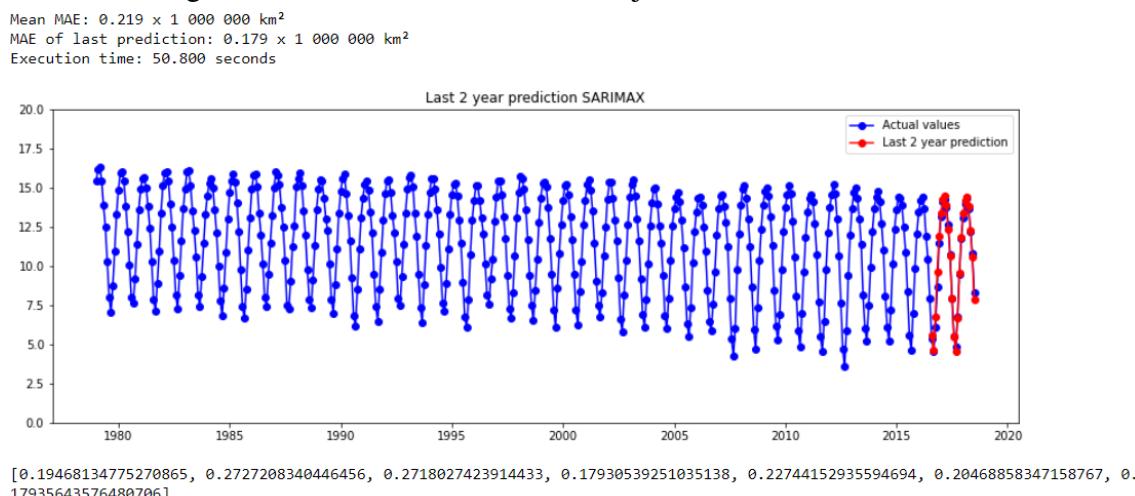
Naast ARIMA zelf is er ook een variant op het ARIMA-model die specifiek voor data met een seisoenseffect is ontworpen genaamd SARIMAX. Deze variant zal in dit deel onder de loep genomen worden.

Random walk differentiatie

De hyperparameterbepaling zal er hier wel anders uitzien, zo dienen voor het seisoenseffect de PDQ waarden bepaald te worden naast de pdq waarden voor de data zelf en zal de m -waarde die het aantal tijdstappen zal weergeven van de data die binnen 1 sequentie van het seisoenseffect vallen.

De beste parametercombinatie van de parameters p,d,q,P,D,Q met een bereik van 3 zal $(1,0,2,0,1,2)$ zijn. Het uitgebreid resultaat van deze combinatie wordt weergegeven op Figuur 3.22.

Figuur 3.22: Resultaat SARIMAX bij random walk differentiatie

Seizoensdifferentiatie

Deze testopstelling is identiek aan de vorige uitgezonderd van de invoerdata die hier seizoensgedifferentieerd zal zijn. Ook hier zullen de optimale parameters $(1,0,2,0,1,2)$ zijn. Dit de uitvoer geven die afgebeeld staat op Figuur 3.23.

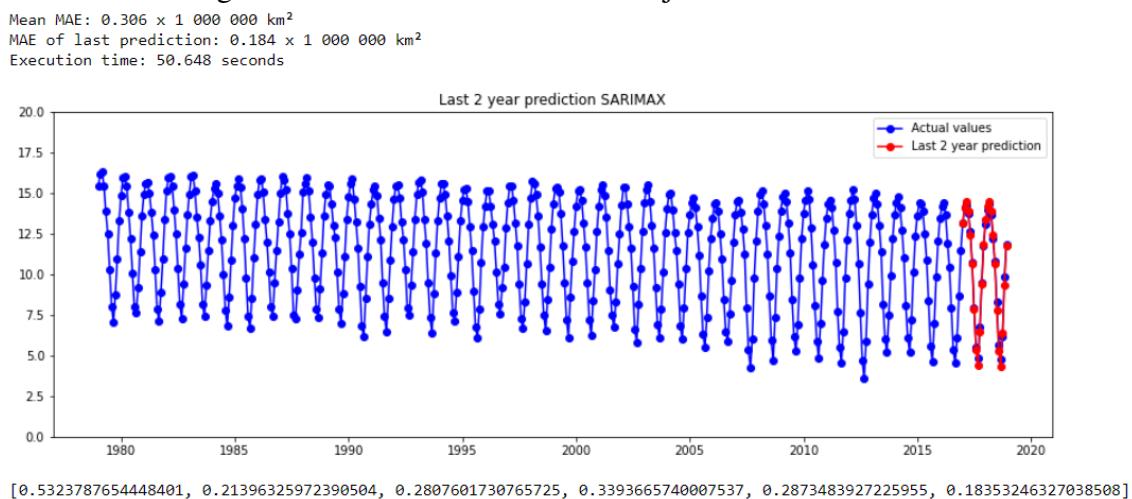
3.3.5 LSTM

Random walk differentiatie

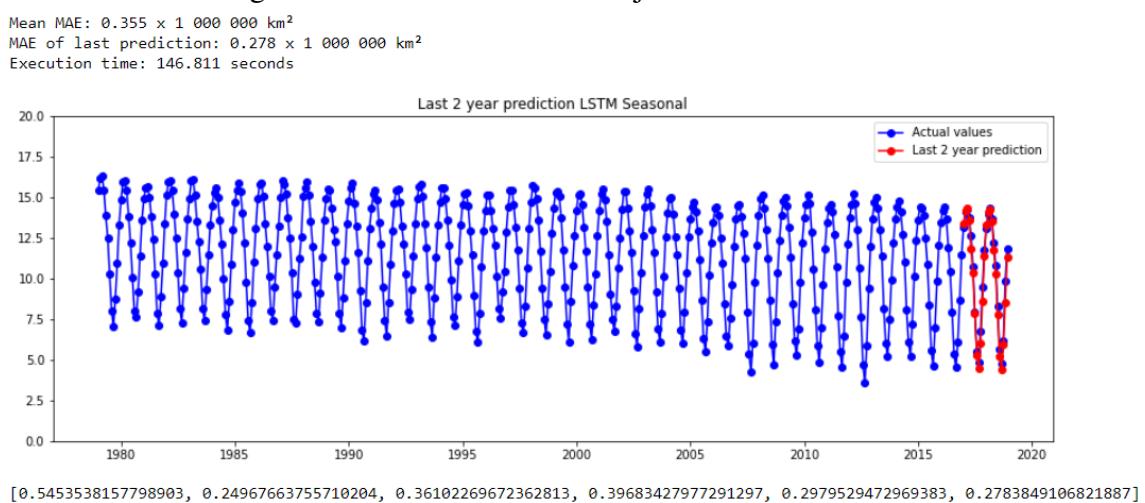
Seizoensdifferentiatie

De opstelling zal identiek zijn als de bovenstaande hier zullen de optimale parameters bestaan uit 1 neuron een dropout rate van 0.99 en een batchgrootte van 8 met het eindresultaat dat zich op Figuur 3.24 bevindt.

Figuur 3.23: Resultaat SARIMAX bij seizoendifferentiatie

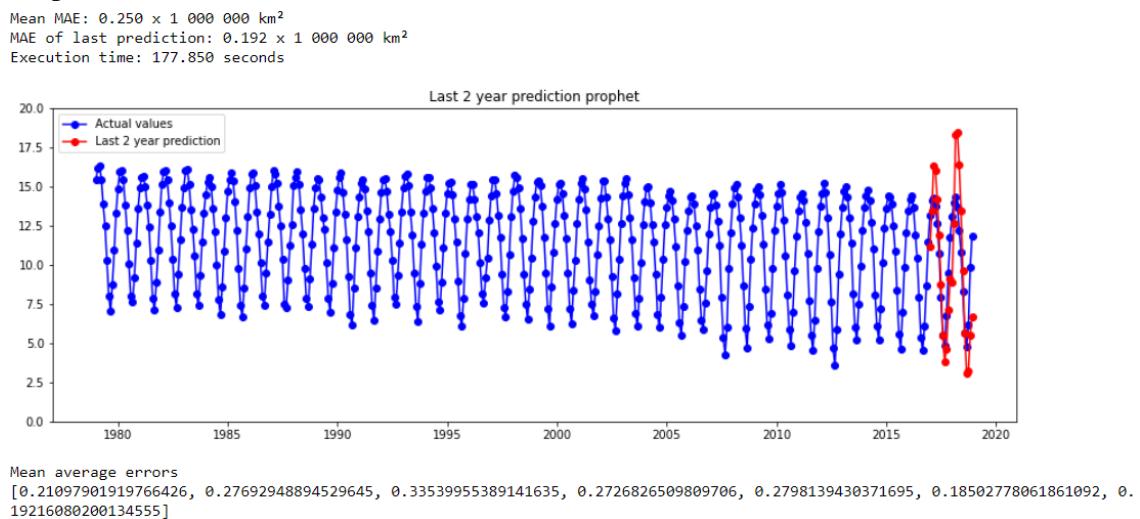
Figuur 3.24: Resultaat LSTM bij seizoendifferentiatie

3.3.6 Prophet

Ook hier verloopt alles bijna analoog met de niet seizoensgebonden variatie behalve dat er hier wel 2 hyperparameters getest worden, aangezien er hier een seizoenseffect aanwezig is kan de variable `seasonality_prior_scale` ook onderzocht worden. Het laatste resultaat van de reeks wordt weergegeven op Figuur 3.25.

Figuur 3.25: Resultaten de voorspellingen voor univariate seizoensgebonden data met Prophet

3.3.7 Evaluatie

Wanneer de resultaten afgebeeld op Figuur 3.26 beschouwd worden kan geconcludeerd worden dat SARIMA met random walk differentiatie de beste voorspellingen zal treffen wanneer de gemiddelde MAE beschouwd wordt namelijk $0.219 (\times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2)$. Ook de laatste voorspelling is de meest accurate van alle modellen. Ook de uitvoeringstijd van SARIMA met random walk differentiatie is relatief laag enkel de ARIMA-modellen zijn sneller maar die zijn een stuk minder accuraat. Het SARIMA-model dat werkt met seizoensgedifferentieerde data presteert een stuk slechter met een gemiddelde MAE van $0.360 (\times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2)$

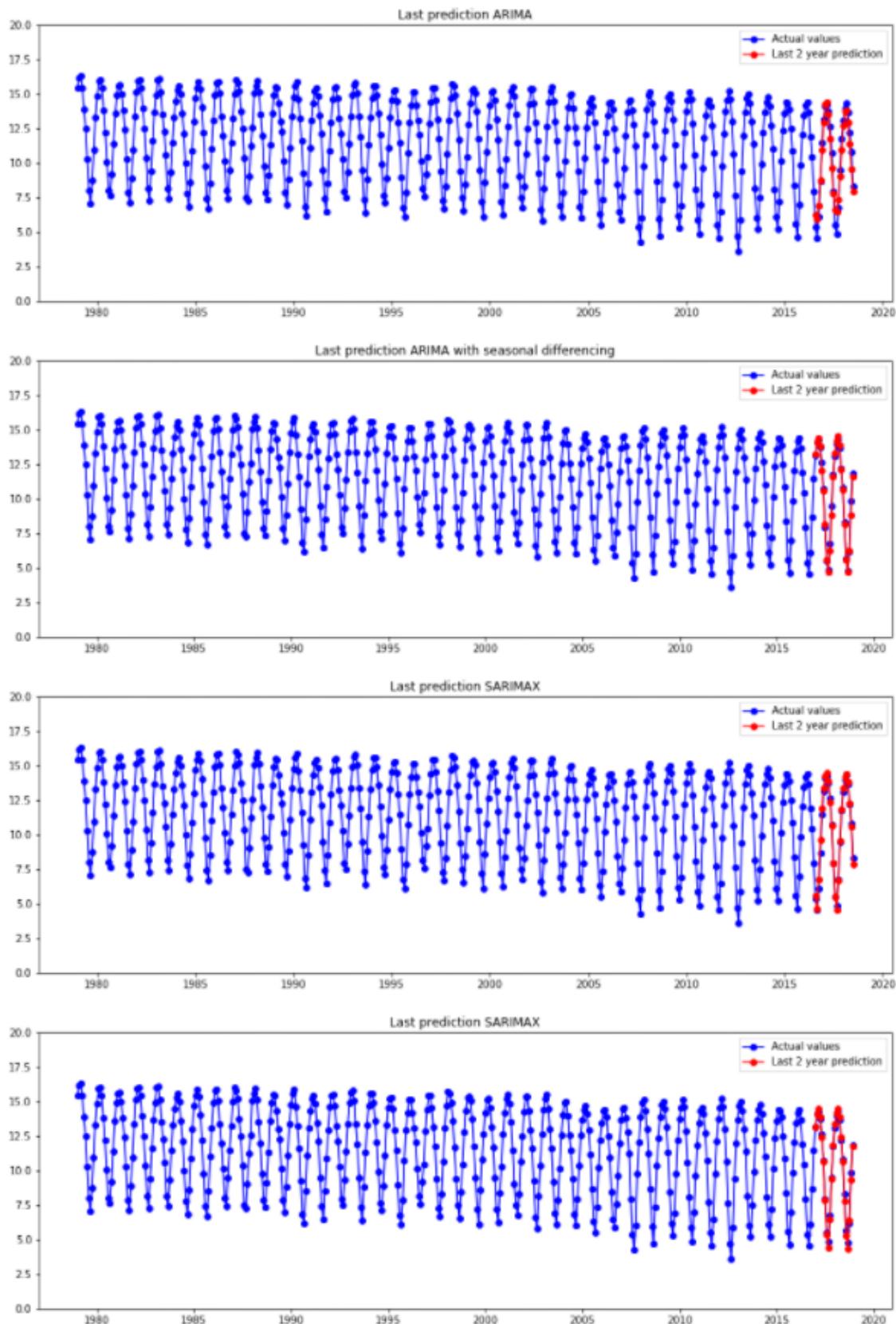
Daarnaast presteert het Prophet-model ook goed met een gemiddelde MAE van $0.250 (\times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2)$ al heeft het wel de op één na langste uitvoeringstijd. Het ARIMA-model met seizoendifferentiatie heeft een gemiddelde MAE van $0.328 (\times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2)$ maar heeft wel de kortste uitvoeringstijd. De LSTM-modellen scoren beide vrij slecht met hoge uitvoeringstijden dus deze vallen niet aan te raden met deze implementatie om seizoensgebonden tijdreeksen te voorspellen.

Bij seizoensgebonden data presteren de LSTM- en ARIMA-modellen beter wanneer er aan seizoendifferentiatie gedaan wordt, maar de implementatie met random walk differentiatie behaalt de beste score bij SARIMAX dus er kan niet gesteld worden dat de ene soort differentiatie altijd effectiever zal zijn dan de andere. De laatste voorspellingen van alle modeltypes worden weergegeven op Figuren 3.27 en 3.28.

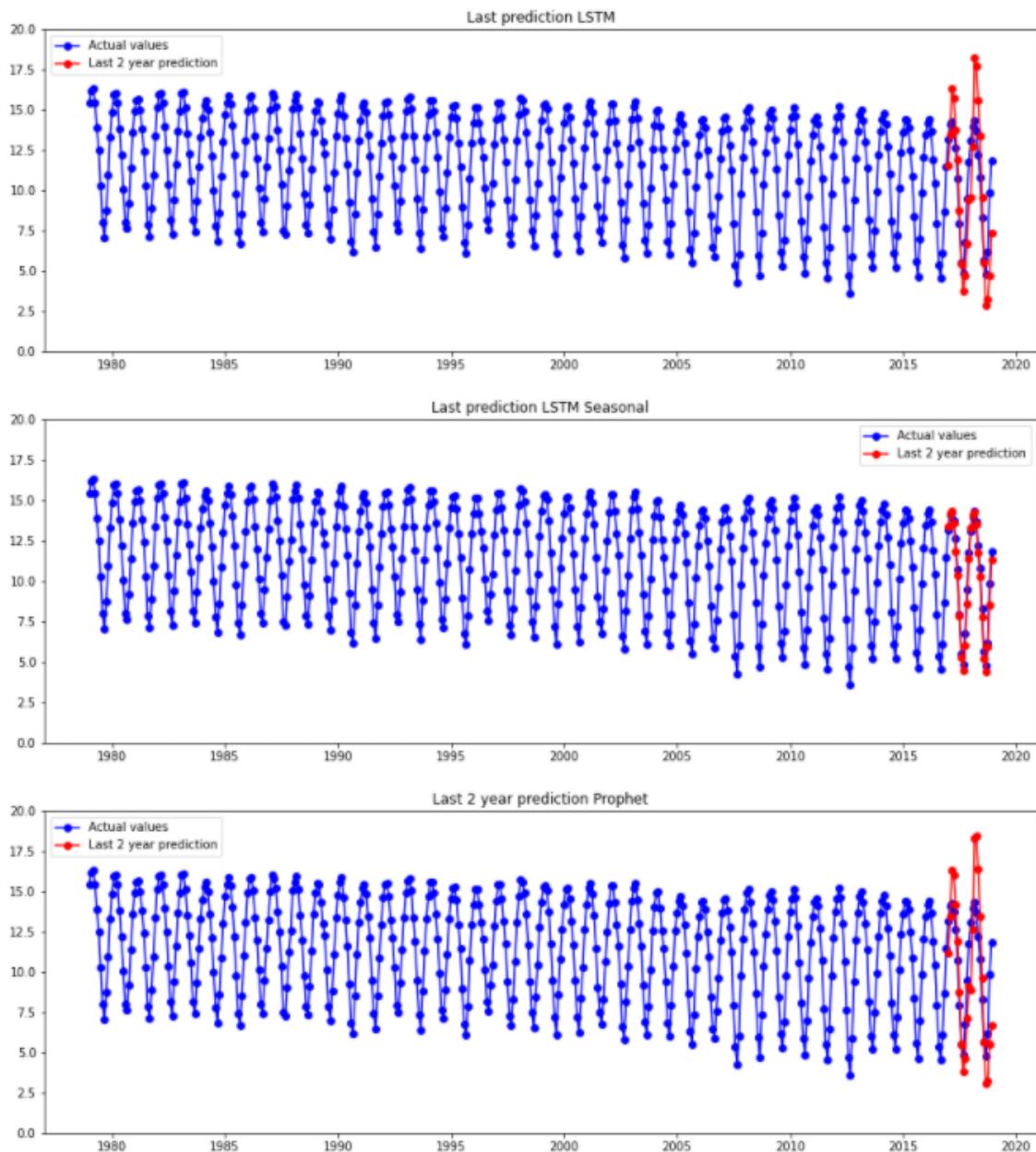
Figuur 3.26: Resultaten van de univariate seizoensgebonden voorspellingen

	Mean MAE ($\times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$)	Execution time (s)	Last MAE ($\times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$)
ARIMA	0.587	7.508	0.535
ARIMA_seasonal_differencing	0.328	5.991	0.225
SARIMA	0.219	44.109	0.179
SARIMA_seasonal_differncing	0.306	57.663	0.184
LSTM	0.610	1036.232	0.336
LSTM_seasonal_differencing	0.355	146.811	0.278
Prophet	0.250	177.850	0.192

Figuur 3.27: Grafische weergaven van de laatste voorspellingen van univariate seizoensgebonden data (deel 1)

Figuur 3.28: Grafische weergaven van de laatste voorspellingen van univariate seizoensgebonden data (deel 2)

3.4

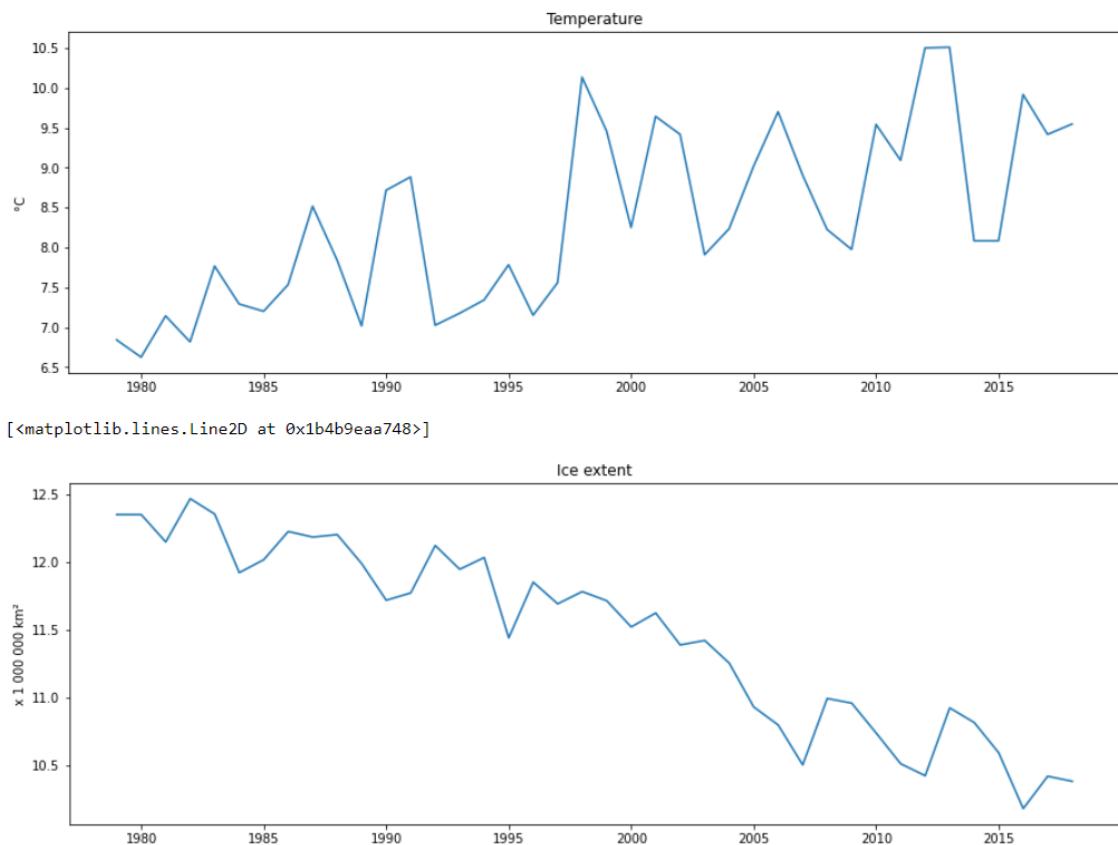
Multivariate niet-seizoensgebonden

In dit onderdeel van deze bachelorproef zal onderzocht worden welk van de 2 modellen de beste voorspelling maken voor meervoudige tijdreeksen. Dit houdt in dat het model een tijdreeks krijgt die meerdere features bevat per tijdstap en deze features in verband brengt om tot accuratere voorspellingen te komen. De testset zal dan ook altijd enkel blijven bestaan uit de tijdsstappen die voorspeld moeten worden zonder toegevoegde onafhankelijke variabelen.//

De data die gebruikt zal worden voor deze sectie wordt grafisch weergegeven op Figuur 3.29. Ook hier zal er gebruik gemaakt worden van cross-validation.//

Aangezien Prophet geen multivariate tijdreeksen als invoer ondersteunt zal dit niet geëvalueerd kunnen worden.

Figuur 3.29: Grafische weergave multivariate tijdreeks zonder seizoenseffect

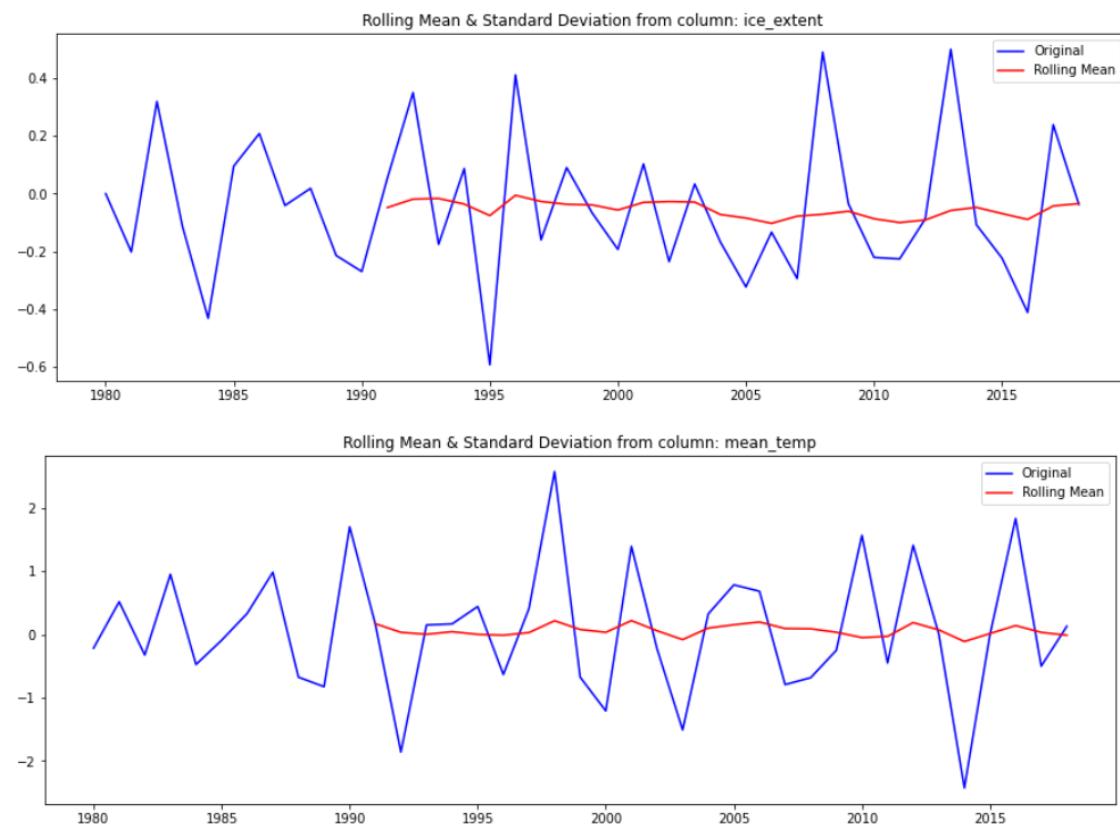

3.4.1

Stationariteit

Ook hier zal de ijsdikte een dalende trend vertonen zoals weergegeven werd bij de univariate analyse en hier zal niets aan veranderen aangezien dit dezelfde data is. Ook deze data zal random walk gedifferentieerd worden al bestaat deze dit keer niet enkel uit de ijsdikte maar ook de temperatuur. De resultaten van die differentiatie zijn zichtbaar op Figuur 3.30. Daaruit kan afgeleid worden dat de data nu stationair is.

Figuur 3.30: Grafische weergave gedifferentieerde multivariate tijdreeks zonder seizoens-effect

3.4.2 VARMAX

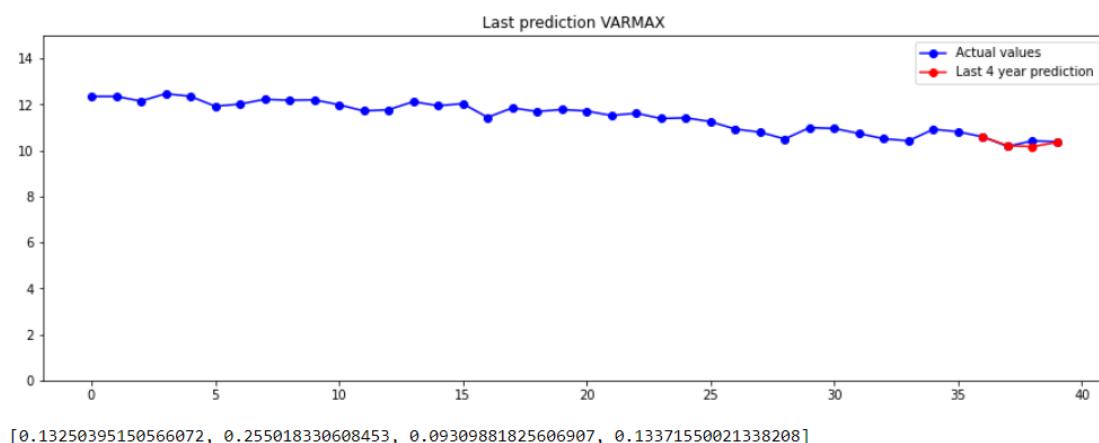
Aangezien een ARIMA-model slechts in staat is om tijdreeksen met 1 variabele te voor-spellen moet er een variant gebruikt worden die wel in staat is om multivariate tijdreeksen te interpreteren genaamd VARMAX.

Ook hier wordt de gebruikelijke methode toegepast om de hyperparameters te bepalen en daar verandert niet veel aan. Behalve dat enkel de p en q variabelen verwacht worden, de d variabele is hier niet nodig.

Bij een range van 0 tot 5 zijn ook hier de optimale waarden voor deze parameters (3,3). Wanneer deze waarden ingevoerd worden in de uitgebreidere versie van de evaluatiemethode wordt het resultaat bekomen dat weergegeven wordt op Figuur 3.31.

Figuur 3.31: Resultaat multivariate voorspelling VARMAX

Mean MAE: $0.154 \times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$
MAE of last prediction: $0.134 \times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$
Execution time: 63.963 seconds

3.4.3 LSTM

Wanneer er multivariate voorspellingen gemaakt moeten worden met LSTM ziet de structuur van het neurale netwerk er anders uit dan bij een univariate voorspelling. Zo zal er deze keer een grote functie gebruikt worden om het model op te stellen en de voorspelling te maken. Deze functie staat uitgeschreven bij listing 22.

De hyperparameters die hier bepaald zullen worden zijn het aantal neuronen en het aantal epochs om tot het beste resultaat te komen. Een enkel neuron blijkt alweer optimaal te zijn en met 200 epochs verkrijgt men het beste resultaat. De uitgebreide uitvoer van dit resultaat wordt weergegeven op Figuur 3.32.

Listing 22: Voorspellingsfunctie LSTM

```

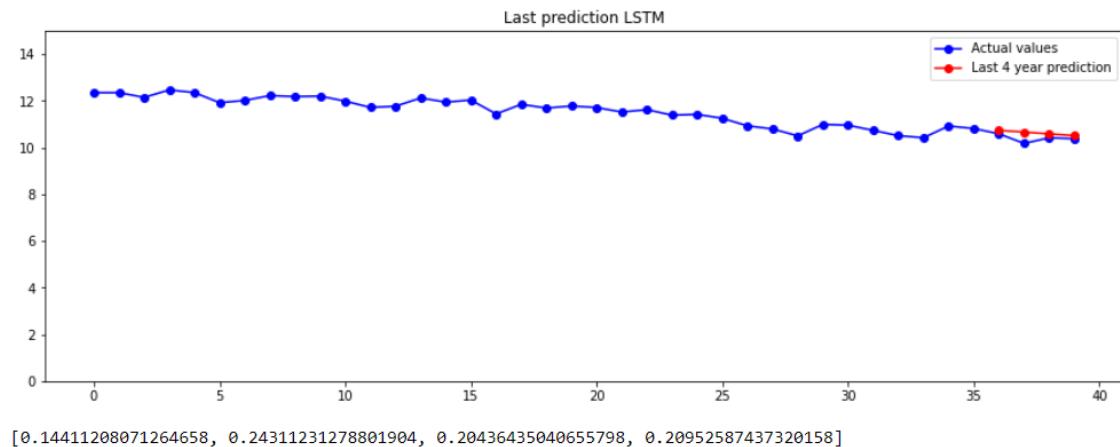
1 def predict_LSTM(train, test, n_neurons, n_epochs):
2     test['sum'] = test['mean_temp'] + test['ice_extent']
3
4
5     # define input sequence
6     in_seq1 = train.values[:,0]
7     in_seq2 = train.values[:,1]
8     out_seq = array([in_seq1[i]+in_seq2[i] for i in range(len(in_seq1))])
9
10    # convert to [rows, columns] structure
11    in_seq1 = in_seq1.reshape((len(in_seq1), 1))
12    in_seq2 = in_seq2.reshape((len(in_seq2), 1))
13    out_seq = out_seq.reshape((len(out_seq), 1))
14
15    # horizontally stack columns
16    dataset = hstack((in_seq1, in_seq2, out_seq))
17
18    # choose a number of time steps
19    n_steps_in, n_steps_out = 4, 4
20
21    # convert into input/output
22    X, y = split_sequences(dataset, n_steps_in, n_steps_out)
23
24    # the dataset knows the number of features, e.g. 2
25    n_features = X.shape[2]
26
27    # define model
28    model = Sequential()
29    model.add(LSTM(n_neurons, activation='relu', input_shape=(n_steps_in,
30        ↳ n_features)))
30    model.add(RepeatVector(n_steps_out))
31    model.add(LSTM(n_neurons, activation='relu', return_sequences=True))
32    model.add(TimeDistributed(Dense(n_features)))
33    model.compile(optimizer='adam', loss='mae')
34
35    # fit model
36    model.fit(X, y, epochs=n_epochs, verbose=0)
37
38    # demonstrate prediction
39    x_input = test.values
40    x_input = x_input.reshape((1, n_steps_in, n_features))

```

```
41     yhat = model.predict(x_input, verbose=0)
42     return yhat
```

Figuur 3.32: Resultaat multivariate voorspelling LSTM

Mean MAE: $0.200 \times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$
MAE of last prediction: $0.210 \times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$
Execution time: 41.617 seconds

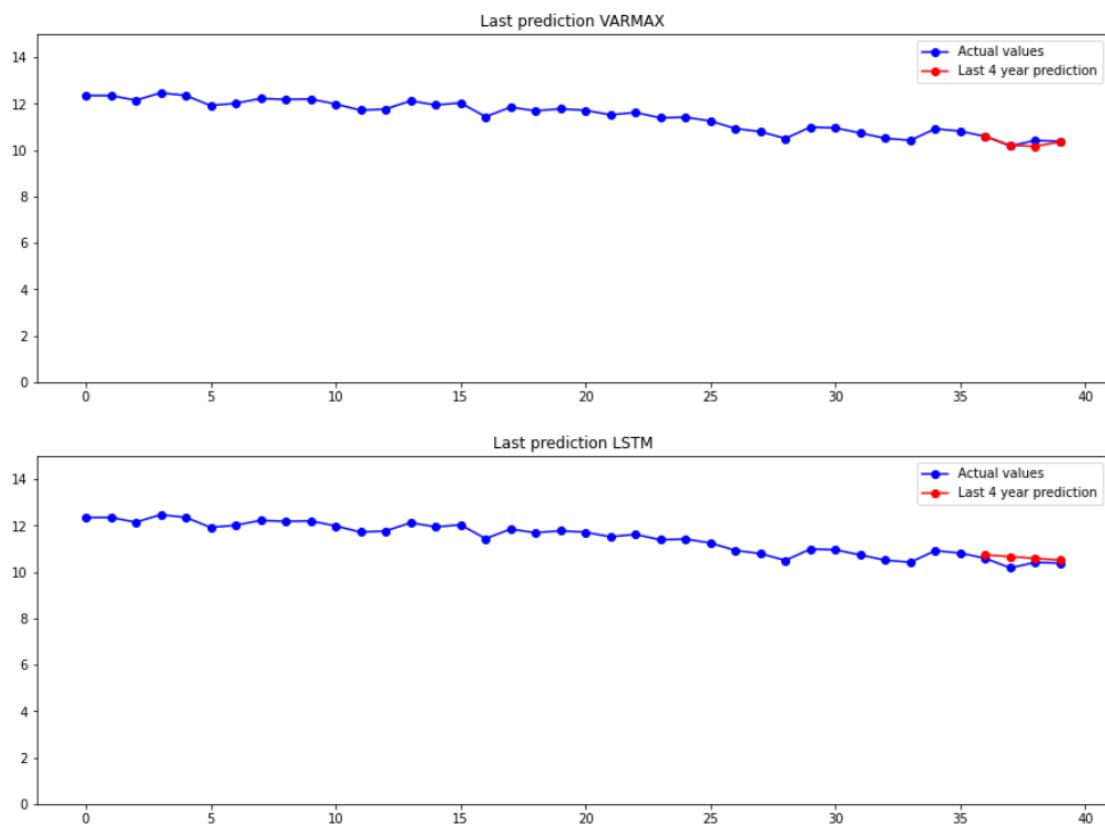
3.4.4 Evaluation

Wanneer de resultaten van de multivariate niet-seizoensgebonden voorspellingen weergegeven op Figuur 3.33 vergeleken worden kan gesteld worden dat VARMAX het best presteert volgens cross-validation maar wel een hogere uitvoeringstijd heeft. Daarnaast zal de laatste voorspelling van het ijsoppervlak door het VARMAX-model ook accurater zijn dan dat van het LSTM-model. Deze laatste voorspelling wordt grafisch weergegeven op Figuur 3.34.

Figuur 3.33: Resultaten multivariate voorspelling

	Mean MAE ($\times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$)	Execution time (s)	Last MAE ($\times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$)
VARMAX	0.154	49.062	0.134
LSTM	0.198	26.708	0.210

Figuur 3.34: Grafische weergaven van de laatste voorspellingen van de VARMAX- en LSTM-modellen

3.5

Multivariate seizoensgebonden

De laatste combinatie die getest zal worden is de dataset waar een seizoensverband en een extra variabele aanwezig is. Deze extra variabele zal andermaal de temperatuur zijn in een dataset die de maandelijkse temperatuur en ijsdikte zal bevatten. Hier zullen ook, net als bij de niet seizoensgebonden data, enkel VARMAX en LSTM getest worden. Hier zal ook weer cross-validation gebruikt worden. Er zal ook weer random walk en seasonal differentiatie gebruikt worden.

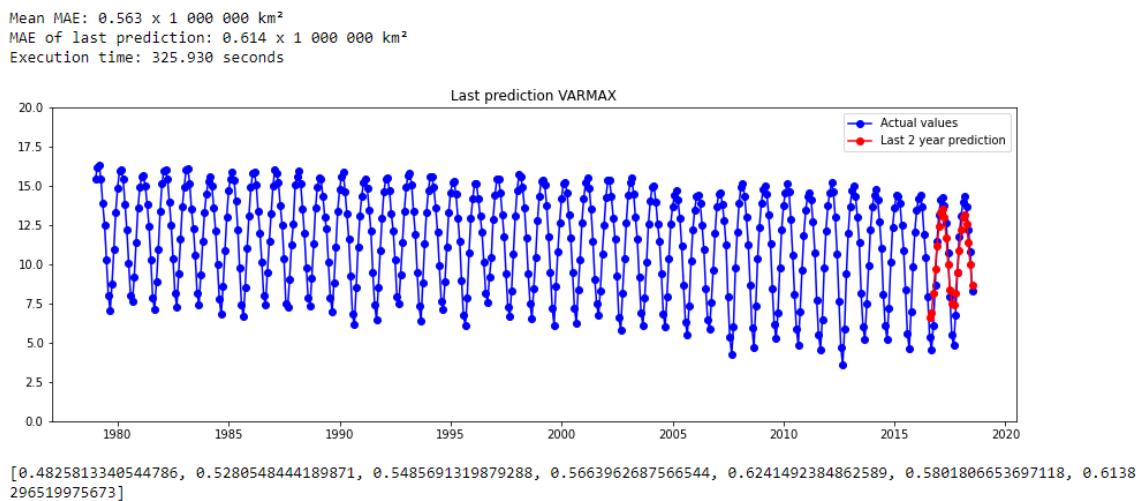
3.5.1

VARMAX

Random walk differentiatie

Wanneer de hyperparameters bepaald worden bij dit VARMAX-model blijken de parameters (4,1) de optimale waarden te zijn bij een range van 0 tot 5. Wanneer deze ingevoerd worden om een uitgebreider resultaat te krijgen wordt de uitvoer bekomen die te beschouwen valt op Figuur 3.35.

Figuur 3.35: Resultaat VARMAX bij random walk differentiatie

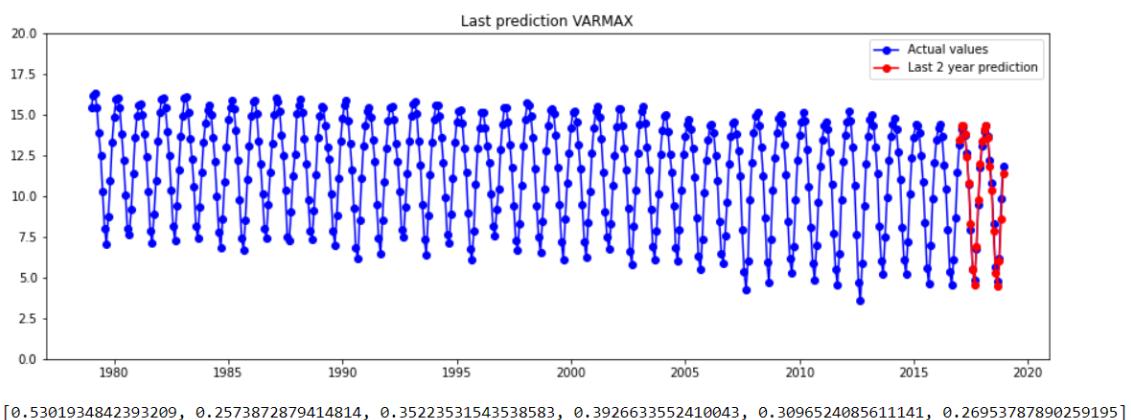

Seizoendifferentiatie

De optimale hyperparameters bij het VARMAX-model dat opgebouwd wordt op basis van seizoendifferentieerde data zijn (0,1) wanneer de range van 0 tot 5 loopt. Het resultaat van dit model wordt afgebeeld op Figuur 3.36.

Figuur 3.36: Resultaat VARMAX bij seizoendifferentiatie

Mean MAE: $0.550 \times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$
MAE of last prediction: $0.270 \times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$
Execution time: 48.637 seconds

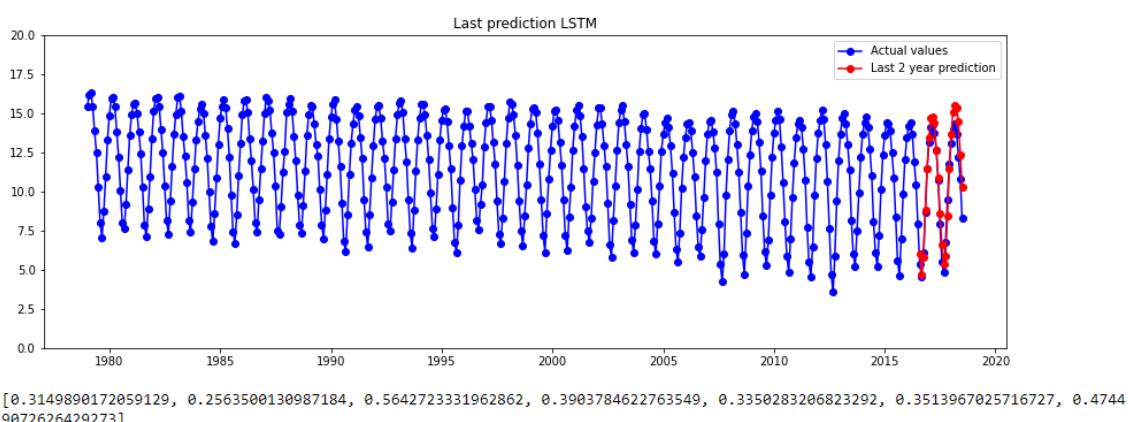
3.5.2 LSTM

Random walk differentiatie

De optimale parameters bij Random walk differentiatie en bleken 30 neuronen te zijn en 300 epochs. Een hoger aantal neuronen en epochs zouden leiden tot een beter resultaat aangezien de MAE verlaagde naargelang deze parameters verhoogden maar er moest een grens getrokken worden om de uitvoeringstijd beperkt te houden. Wanneer het model met de aangegeven parameters geanalyseerd wordt zal het resultaat bekomen worden dat op Figuur 3.37 wordt weergegeven.

Figuur 3.37: Resultaat LSTM bij random walk differentiatie

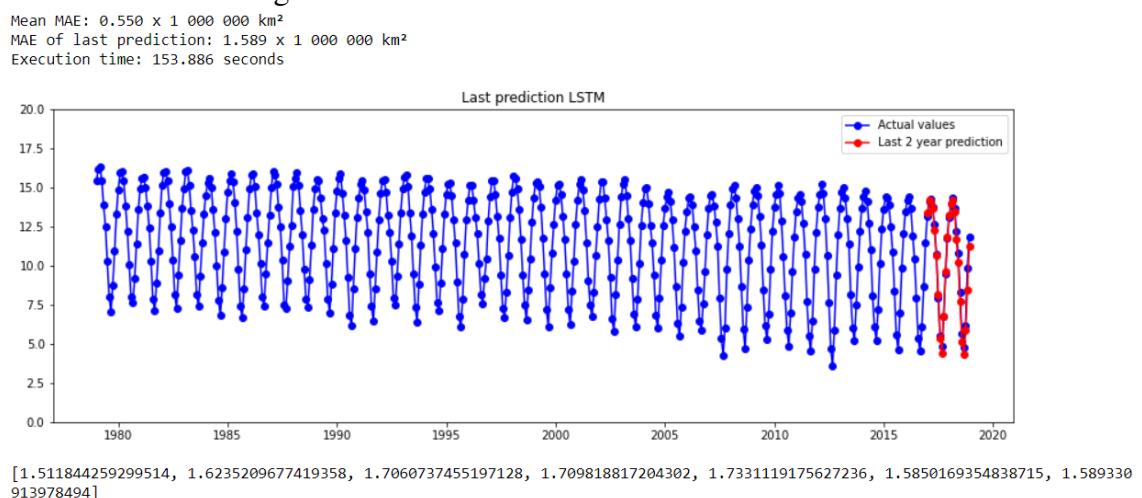
Mean MAE: $0.384 \times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$
MAE of last prediction: $0.474 \times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$
Execution time: 313.415 seconds

Seizoensdifferentiatie

De parameters die voor het beste resultaat zorgen bij het LSTM-model en seizoensdifferentieerde data zijn 1 voor het aantal neuronen en 200 voor het aantal epochs en in tegenstelling tot de random walk differentiatie blijkt het verhogen van deze parameters niet te zorgen voor betere resultaten. Het resultaat van dit model wordt afgebeeld op Figuur 3.38.

Figuur 3.38: Resultaat LSTM seizoendifferentiatie

3.5.3 Evaluatie

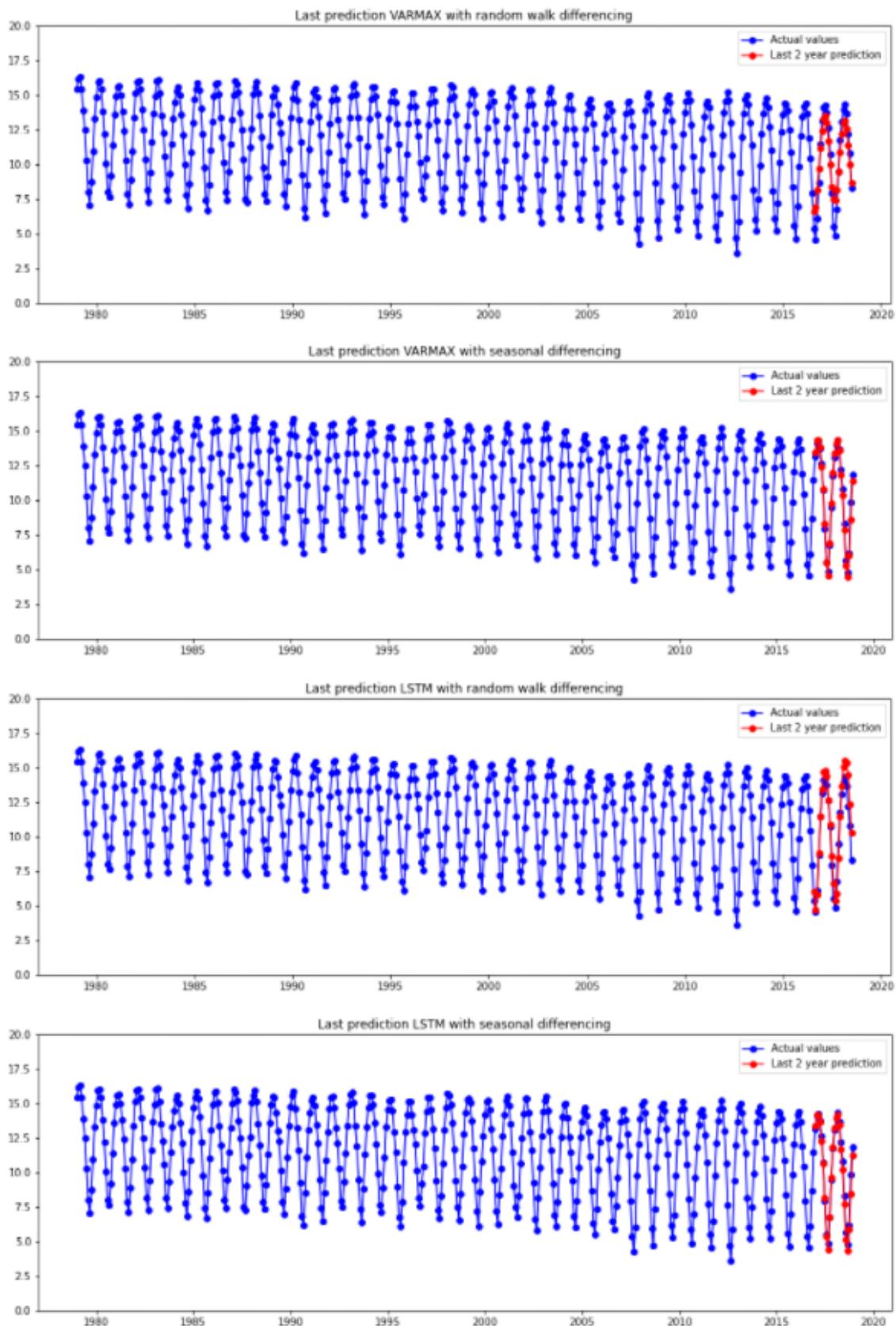
Wanneer de resultaten op Figuur 3.39 bekijken worden kan duidelijk afgelezen worden dat LSTM met random walk differentiatie de laagste gemiddelde fout zal hebben en dus het best zal scoren wanneer er men zich baseert op cross-validation. Het scoort een stuk beter dan de andere modellen die allemaal een zeer gelijkaardige MAE hebben. Dit model zal echter wel de hoogste uitvoeringstijd hebben.

Het VARMAX-model met seizoendifferentiatie zal de beste score behalen wanneer naar de laatste voorspelling gekeken wordt en zal ook de laagste uitvoeringstijd hebben. Dit zou dus op vlak van uitvoeringssnelheid een goed alternatief zijn. De grafische weergaven van de laatste voorspellingen zijn zichtbaar op Figuur 3.40. De waarden tussen de modellen die random walk differentiatie gebruiken zullen ietwat verschillen van degene die gebruik maken van seizoendifferentiatie aangezien de data met 5 tijdstappen getransformerd moest worden om tot evenwaardige testsetgroottes te komen. Dit was noodzakelijk om alle modellen met elkaar te vergelijken.

Figuur 3.39: Resultaten multivariate seizoensgebonden voorspellingsmodellen

	Mean MAE ($\times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$)	Execution time (s)	Last MAE ($\times 1\ 000\ 000 \text{ km}^2$)
VARMAX	0.563	325.930	0.614
VARMAX_seasonal	0.550	48.637	0.270
LSTM	0.384	313.415	0.474
LSTM_seasonal	0.550	153.886	1.589

Figuur 3.40: Grafische weergaven van de laatste voorspellingen van multivariate seizoensgebonden voorspellingsmodellen

4. Conclusie

Wanneer er wordt gewerkt met cross-validation en de Mean Average Error wordt gebruikt als foutmaat. Zullen de volgende modellen de beste voorspellingen kunnen maken van de evolutie van het ijsoppervlak op de polen:

- Bij de univariate niet-seizoensgebonden tijdreeks zal het ARIMA-model het beste resultaat behalen.
- Bij de univariate seizoensgebonden tijdreeks presteert het SARIMA-model met random walk differentiatie het best.
- Bij de multivariate niet-seizoensgebonden tijdreeks behaalt het VARMAX-model de beste resultaten.
- Bij de multivariate seizoensgebonden tijdreeks zal het LSTM model de beste prestatie leveren.

Mogelijke onderwerpen voor verder onderzoek zouden dieper in kunnen gaan op gevallen met externe regressoren waarbij bepaalde features in de tijdreeks ook in de testset meegegeven worden. Hiervoor zijn namelijk ingebouwde opties bij ARIMA- en Prophet-modellen. Daarnaast zou een uitgebreidere studie van LSTM-modellen bij deze data interessant kunnen zijn aangezien ze in deze bachelorproef slechts beperkt aan bod komen.

A. Onderzoeksvoorstel

A.1 Introductie

Artificiele intelligentie wordt steeds meer toegepast dus de optimale methodes bepalen om voorspellingen te maken is van vitaal belang. Verschillende datasets kunnen er volledig anders uitzien en deze kunnen dan ook op verschillende manieren ingedeeld worden. Voor dit onderzoek zal gefocust worden op data die tijdsgebonden is. Door het gebruik van dit type data zullen de modellen rekening moeten houden met de tijdsafhankelijkheid tussen de verschillende waarden.

A.2 Stand van zaken

Er zijn heel wat methoden die kunnen toegepast worden om een voorspelling te maken van tijdsgebonden data. Voor deze paper zullen enkel polynomiale vergelijkingen, ARIMA en LSTM getest worden.

De meest primitieve manier om een trend te voorspellen is het fitten van een polynomiale vergelijking op de trainingsdata en deze nadien toe te passen op de testdata. Daarnaast kan ook de ARIMA-methode (Brownlee, 2018a) gebruikt worden ofwel het Autoregressive Integrated Moving Average. Deze methode combineert autoregressie en voortschrijdend gemiddelde. Autoregressie modeert de volgende stap in een sequentie als een lineaire functie van de waarden uit voorgaande tijdsintervallen. De methode van het voortschrijdend gemiddelde modeert de volgende stap in de sequentie als een lineaire functie van de resterende fouten van een gemiddeld proces bij voorgaande tijdsintervallen. Er moet ook opgemerkt worden dat er een verschil is tussen een model met een voortschrijdend gemiddelde en het voortschrijdend gemiddelde van de dataset zelf.

Ook neurale netwerken kunnen toegepast worden bij het maken van voorspellingen van tijdsreeksen. LSTM (Long Short Term Memory) is een vaak gebruikt modeltype om tijd-

reeksen te voorspellen. Dit model zal het verloop van de volgende waarden voorspellen op basis van de ingevoerde waarden rekening houdend met de chronologie waarin ze voorkomen. Hierbij zal de invloed van oudere waarden minder relevant worden naargelang er meer waarden ingevoerd worden.

Op zowel de ARIMA als de LSTM modellen bestaan er varianten om multivariate tijdreeksen te voorspellen, bij ARIMA worden deze benoemd als VARMAX modellen. Ook bij polynomiale regressie kunnen multivariate times series voorspeld worden. Ook voor tijddreksdata waar een duidelijk seizoenseffect zichtbaar is bestaat er een variant op het ARIMA model genaamd SARIMA.

A.3 Methodologie

Om na te gaan welke methodes de beste resultaten behalen zullen zowel polynomiale regressie, ARIMA en LSTM toegepast worden op 2 datasets, 1 waarbij een duidelijk seizoenseffect zichtbaar is en 1 waar geen duidelijke seisoensgebonden invloed aanwezig is. Daarnaast zullen ook al deze methodes of gespecialiseerdere varianten van deze methodes toegepast worden op datasets met en zonder seizoeneffect waarbij meerdere invoerparameters gebruikt zullen worden.

Om deze methodes te scoren zullen de laatste waarden weggelaten en voorspeld worden waardoor uit de foutmarge tussen de voorspellingen en de werkelijke waarden afgeleid zal kunnen worden welke methode de meest accurate voorspelling zal kunnen maken. Om deze methodes te quoteren zullen de r^2 en de RMPSE (Root Mean Square Percentage Error) scoringsmethodes benut worden.

A.4 Verwachte resultaten

Er valt te verwachten dat polynomiale regressie het zwakste resultaat zal behalen aangezien polynomiale technieken, door de aard van een veelterm, doorgaans minder goed zijn voor extrapolatie waarvoor ze in deze context benut zullen worden. Ik verwacht dat LSTM best zal scoren aangezien dit type model specifiek voor tijddreksen is opgesteld gevuld door ARIMA.

A.5 Verwachte conclusies

Er valt te verwachten dat de voorgestelde technieken goede resultaten zullen behalen. Vooral voor LSTM liggen mijn verwachtingen vrij hoog omdat ik reeds een artikel (**Siami-Namini2018**) heb gelezen waarbij de voorspellingen voor LSTM accurater zijn. Ik heb een pak minder vertrouwen in polynomiale regressie aangezien deze techniek minder goed presteert bij extrapolatie en maar beter tot zijn recht komt bij interpolatie. ARIMA zal waarschijnlijk ook goede resultaten behalen.

B. Broncode

Hier staat alle code afgebeeld die gebruikt is voor het opstellen van deze bachelorproef. De broncode kan ook teruggevonden worden op dit adres: https://github.com/DeclercqEmiel/Notebooks_BP

B.1 Broncode datavoorbereiding

Listing 23: Broncode datavoorbereiding

```
1  #!/usr/bin/env python
2  # coding: utf-8
3
4  # In[2]:
5
6
7  import pandas as pd
8  import matplotlib.pyplot as plt
9  import numpy as np
10
11
12  # # Dataset exploration
13
14  # ## Dataset #1: seaice
15
16  # source: https://www.kaggle.com/nsidcorg/daily-sea-ice-extent-data
17
18  # In[3]:
19
20
21  ice = pd.read_csv('./data/seaice.csv')
```

```

22 ice.columns = ['Year', 'Month', 'Day', 'Extent', 'Missing', 'Source Data',
23 'hemisphere']
24 ice
25
26
27 # In[5]:
28
29
30 plt.plot(ice[['Extent']])
31
32
33 # In[6]:
34
35
36 ice.groupby('hemisphere').count()
37
38
39 # In[7]:
40
41
42 ice.groupby('Year').count()[['Extent']]
43
44
45 # In[8]:
46
47
48 ice.groupby('Year').mean()[['Extent']]
49
50
51 # In[9]:
52
53
54 plt.scatter(ice.groupby('Year').mean()[['Extent']][:-1].index,
55     ↪ ice.groupby('Year').mean()[['Extent']][:-1])
56
57 # In[10]:
58
59
60 ice.groupby(['Year', 'hemisphere']).count().tail(60)
61
62
63 # In[11]:
64
65
66 plt.xlabel('Years')
67 plt.ylabel('Extent')
68 plt.plot(ice[ice['hemisphere'] ==
69     ↪ 'north'].groupby('Year').mean()[['Extent']][:-1].index, ice[ice['hemisphere'] ==
70     ↪ 'north'].groupby('Year').mean()[['Extent']][:-1], label='Northern
71     ↪ hemisphere')
72 plt.plot(ice[ice['hemisphere'] ==
73     ↪ 'south'].groupby('Year').mean()[['Extent']][:-1].index, ice[ice['hemisphere'] ==
74     ↪ 'south'].groupby('Year').mean()[['Extent']][:-1], label='Southern
75     ↪ hemisphere')
76 plt.legend()

```

```
71
72
73 # In[12]:
74
75
76 plt.xlabel('Years')
77 plt.ylabel('Extent')
78 plt.scatter(ice.groupby('Year').mean()[['Extent']][:-1].index,
79             ice.groupby('Year').mean()[['Extent']][:-1])
80
81 # In[ ]:
82
83
84
85
86
87 # In[13]:
88
89
90 print('start : ' + str(ice['Year'][0]))
91 print('end : ' + str(ice['Year'].tail(1).iloc[0]))
92
93
94 # In[14]:
95
96
97 2019-1978
98
99
100 # ## Dataset #1: Toronto_temp
101
102 # In[8]:
103
104
105 tt
106
107
108 # In[4]:
109
110
111 # Source: https://www.kaggle.com/rainbowgirl/climate-data-toronto-19372018
112 tt = pd.read_csv('./data/Toronto_temp.csv')
113 tt = tt[tt['Day'] == 1]
114 tt['Year'] = tt['Year'].replace({'2,013':'2013',
115 '2,014':'2014',
116 '2,015':'2015',
117 '2,016':'2016',
118 '2,017':'2017',
119 '2,018':'2018'})
120 # tt.groupby('Year').count()
121 tt = tt[(tt['Year'] != '1937')]
122 ttt = tt.groupby('Year').count()
123 #ttt.head(50)
124 #ttt.groupby('Year').count().tail(50)
125 meantt = tt.groupby('Year').mean()['Mean Temp (C)']
```

```

126 meantt
127 #meantt.index
128 #meantt
129 meantt.sort_index(inplace=True)
130
131 plt.xlabel('Years')
132 plt.ylabel('Temperature (C)')
133 plt.xticks(np.array(range(0,meantt.size,10)))
134 plt.scatter(meantt.index, meantt)
135
136 print('start : ' + meantt.index[0])
137 print('end : ' + meantt.index[-1])
138
139 new_row = pd.Series({'Mean Temp (C)' : 0.555556, 'Year': '2018', 'Month':12})
140 tt = tt.append(new_row, ignore_index=True)
141 tt['Year'] = tt['Year'].astype(int)
142 mean_temp_monthly = tt[['Year', 'Month', 'Mean Temp
   (C)']].set_index(['Year', 'Month']).sort_index()
143 # mean_temp_monthly
144 mean_temp_monthly =
   mean_temp_monthly[mean_temp_monthly.index.get_level_values(0).astype(int) >=
   1979 ]
145 mean_temp_monthly
146
147
148 # In[6]:
149
150
151 tt
152
153
154 # ## Dataset #3: seaice2
155
156 # Completer version of dataset #1
157 #
158 # source: https://nsidc.org/arcticseaicenews/sea-ice-tools/
159
160 # In[13]:
161
162
163 ice2.mean()[1:-2]
164
165
166 # In[17]:
167
168
169 ice2_mean
170
171
172 # In[19]:
173
174
175 ice2.mean()[1:-2]
176
177
178 # In[24]:

```

```
179
180
181 ice2.mean()
182
183
184 # In[26]:
185
186
187 ice2
188
189
190 # In[27]:
191
192
193 ice2 = pd.read_csv('./data/seaice2.csv')
194 # ice2
195 ice2_mean = ice2.mean()[1:-2]
196 ice2_mean
197 ice2_mean.index = ice2_mean.index.values.astype(int)
198
199 plt.title('Yearly ice extent')
200 plt.scatter(ice2_mean.index,ice2_mean)
201 plt.xlabel('Years')
202 plt.ylabel('Extent')
203 plt.show()
204
205 # ice2['2018']
206 #
207 # → pd.concat([ice2['2016'],ice2['2017'],ice2['2018'],ice2['2019']]).reset_index()[0]
208 # ice2[['2018']].append(ice2[['2019']])
209 ice2.rename(columns={'Unnamed: 0' : 'Month', 'Unnamed: 1' : 'Day'}, inplace =
210 # → True)
211 ice2.drop([' ', '1981-2010', 'Day', '1978', '2020'],axis=1,inplace=True)
212 values = ice2.values
213 i = 0
214 for row in values :
215 if type(row[0]) != str :
216 values[i][0] = month
217 else:
218 month = row[0]
219 i = i +1
220 # ice2.columns.values
221 ice2_clean = pd.DataFrame(values)
222 ice2_clean.columns = ice2.columns.values
223 # ice2_clean.head(5)
224 ice2_monthly_mean =
225 # → ice2_clean.set_index('Month').astype(float).groupby('Month',sort=False).mean()
226 # ice2_monthly_mean
227 # ice2_monthly_mean.T.stack().index.get_level_values(0)
228 #
229 # → ice2_monthly_mean.T.stack().reset_index(level=['Month']).drop(columns=['Month'])
230 ice2_monthly_mean_chron =
231 # → ice2_monthly_mean.T.stack().reset_index(level=['Month']).drop(columns=['Month'])
232 # ice2.columns.size
233 plt.title('Monthly ice extent')
234 plt.plot(ice2_monthly_mean_chron.values)
```

```

230 plt.xticks(np.array(range(0,500,75)))
231 plt.xlabel('Cumulative month')
232 plt.ylabel('Extent')
233 plt.show()
234
235 # np.unique(ice2_monthly_mean_chron.index.values).size*12
236 print('from ' + ice2_monthly_mean_chron.index.values[0] + ' until ' +
237   ↪ ice2_monthly_mean_chron.index.values[-1])
238 ice2_monthly_mean_chron =
239   ↪ ice2_monthly_mean.T.stack().reset_index(level=['Month']).drop(columns=['Month'])
240 ice2_monthly_mean_chron.columns = ['ice_extent']
241 ice2_monthly_mean_chron
242
243
244 # # Dataset Combination
245
246
247 ice2_monthly_mean_chron_cut = ice2_monthly_mean_chron[:-12]
248 # ice2_monthly_mean_chron
249 # ice2_monthly_mean_chron_cut
250 # mean_temp_monthly
251 # ice2_monthly_mean_chron_cut
252 combined = mean_temp_monthly[mean_temp_monthly.index.get_level_values(0) >= 1979]
253 combined['ice_extent'] = ice2_monthly_mean_chron_cut.values
254 # combined
255 combined.rename(columns={'Mean Temp (C)': 'mean_temp'}, inplace=True)
256 dataframe_monthly = combined
257 # dataframe_monthly
258 # dataframe_monthly[['mean_temp']]
259 plt.plot(dataframe_monthly[['mean_temp']].values[-24:],label='temperature')
260 plt.plot(dataframe_monthly[['ice_extent']].values[-24:],label='ice extent')
261 plt.legend()
262 plt.show()
263 dataframe_yearly = combined.groupby('Year').mean()
264 # dataframe_yearly
265 # dataframe_monthly[['mean_temp']].values
266 plt.plot(dataframe_monthly[['mean_temp']].values,label='temperature')
267 plt.plot(dataframe_monthly[['ice_extent']].values,label='ice extent')
268 plt.legend()
269 dataframe_monthly.to_csv('./data/dataframe_monthly.csv')
270 dataframe_yearly.to_csv('./data/dataframe_yearly.csv')

```

B.2 Broncode voor het vergelijken van ARIMA, LSTM en Prophet bij univariate, niet-seizoensgebonden tijdreeksen

Listing 24: code voor differentiatie

```

1 #!/usr/bin/env python
2 # coding: utf-8
3
4 # # Imports
5
6 # In[1]:
7
8
9 import pandas as pd
10 import numpy as np
11 import matplotlib.pyplot as plt
12 get_ipython().run_line_magic('matplotlib', 'inline')
13 from matplotlib.pyplot import rcParams
14 rcParams['figure.figsize'] = 15,5
15 from sklearn.model_selection import TimeSeriesSplit
16 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
17 import warnings
18 from statsmodels.tsa.arima_model import ARIMA
19 import timeit
20 from numpy import array
21 from keras.models import Sequential
22 from keras.layers import LSTM
23 from keras.layers import Dense
24 import tensorflow as tf
25 from fbprophet import Prophet
26
27
28 # # Dataprep
29
30 # In[2]:
31
32
33 # read time series
34 ts = pd.read_csv('../data/dataframe_yearly.csv', index_col=0, usecols=[0,2])
35
36 # print out first values
37 ts.head()
38
39
40 # In[3]:
41
42
43 # plot time series
44 plt.plot(ts)
45
46

```

```

47 # ## Differentiatie
48
49 # In[4]:
50
51
52 # define method to visualise the stationarity of a time series
53 def test_stationarity(timeseries):
54
55     #Determining rolling statistics
56     rolmean = timeseries.rolling(12).mean()
57     rolstd = timeseries.rolling(12).std()
58
59     #Plot rolling statistics:
60     orig = plt.plot(timeseries, color='blue',label='Original')
61     mean = plt.plot(rolmean, color='red', label='Rolling Mean')
62     std = plt.plot(rolstd, color='black', label = 'Rolling Std')
63     plt.legend(loc='best')
64     plt.title('Rolling Mean & Standard Deviation')
65     plt.show(block=False)
66
67 # check stationarity of time serie
68 test_stationarity(ts)
69
70
71 # In[5]:
72
73
74 # take the random walk difference of the time serie
75 ts_diff = ts - ts.shift(1)
76 ts_diff = ts_diff.dropna()
77
78 # display stationarity of the newly differenced time serie
79 test_stationarity(ts_diff)
80
81
82 # ## Cross validation setup
83
84 # In[6]:
85
86
87 # initialize TimeSeriesSplit object
88 tscv = TimeSeriesSplit(n_splits = 8)
89
90 # loop trough all split time series that have a trainingsset with more than 20
# values
91 for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff):
92     if train_index.size > 20:
93
94         # initialize cross validation train and test sets
95         cv_train, cv_test = ts_diff.iloc[train_index], ts_diff.iloc[test_index]
96
97         # visualize cross_validation structure for reference
98         print("TRAIN:", train_index.size)
99         print("TEST:", test_index.size)
100        print()
101

```

```

102
103 # ## General methods
104
105 # In[7]:
106
107
108 # plot
109 plt.plot(ts, marker='o', color='blue', label='Actual values')
110 plt.ylim([0,15])
111 plt.legend()
112
113 plt.show()
114
115
116 # In[8]:
117
118
119 # define functions used throughout the notebook
120
121 # define function for plotting last prediction and the actual data
122 def full_graph(predicted_diff, title):
123
124     # format predictions by adding NaN values in front
125     predictionsArray = np.asarray(revert_diff(predicted_diff, ts))
126     zerosArray = np.zeros(ts.values.size-len(predictionsArray.flatten()))
127     cleanPrediction =
128         → pd.Series(np.concatenate((zerosArray,predictionsArray))).replace(0,np.NaN)
129     cleanPrediction.index = ts.index.values
130
131     # plot
132     plt.title(title)
133     plt.plot(ts, marker='o', color='blue', label='Actual values')
134     plt.plot(cleanPrediction, marker='o', color='red', label='Last 4 year
135         → prediction')
136     plt.ylim([0,15])
137     plt.legend()
138
139     plt.show()
140
141 # define function for reverting a differenced dataset
142 def revert_diff(predicted_diff, og_data):
143
144     # retrieve last value
145     last_value = og_data.iloc[-predicted_diff.size-1][0]
146
147     # initialize reverted array
148     predicted_actual = np.array([])
149
150     # add each value in the differenced array with the last actual value
151     for value_diff in predicted_diff:
152         actual_value = last_value + value_diff
153         predicted_actual = np.append(predicted_actual, actual_value)
154         last_value = actual_value
155
156     return predicted_actual

```

```

156
157 # # ARIMA
158
159 # In[9]:
160
161
162 # ARIMA
163 from statsmodels.tsa.arima_model import ARIMA
164 import itertools
165 import warnings
166 import sys
167 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
168
169
170
171 # Define the p, d and q parameters to take any value between 0 and 2
172 p = q = range(0, 5)
173 d = range(0,3)
174
175 # Generate all different combinations of p, q and q triplets
176 pdq = list(itertools.product(p, d, q))
177
178 # initialize variables
179 best_pdq = pdq
180 best_mean_mae = np.inf
181
182 # specify to ignore warning messages to reduce visual clutter
183 warnings.filterwarnings("ignore")
184
185 # loop trough all possible parameter combinations of pdq
186 for param in pdq:
187     print(param)
188
189     # some parametercombinations might lead to crash, so catch exceptions and
190     # → continue
191     try:
192
193         # initialize the array which will contain the mean average errors
194         maes = []
195
196         # loop trough all split time series that have a trainingsset with more
197         # → than 20 values
198         for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff):
199             if train_index.size > 20:
200
201                 # initialize cross validation train and test sets
202                 cv_train, cv_test = ts_diff.iloc[train_index],
203                 # → ts_diff.iloc[test_index]
204
205                 # build model
206                 model = ARIMA(cv_train, order=(param))
207
208                 # fit model
209                 model_fit = model.fit()
210
211                 # make predictions

```

```
209     predictions = model_fit.predict(start=len(cv_train),
210                                     end=len(cv_train)+cv_test.size-1, dynamic=False)
211
212     # renaming for clarity
213     prediction_values = predictions.values
214     true_values = cv_test.values
215
216     # error calculation this part of the cross validation
217     maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
218
219     # error calculation for this parameter combination
220     mean_mae = np.mean(maes)
221     print('MAE: ' + str(mean_mae))
222
223     # store parameters resulting in the lowest mean MAE
224     if mean_mae < best_mean_mae:
225         best_mean_mae = mean_mae
226         best_maes = maes
227         best_pdq = param
228         best_predictions = prediction_values
229
230     except Exception as e:
231         print(e)
232         continue
233
234     # logging
235     print()
236     print('Best MAE = ' + str(best_mean_mae))
237     print(best_pdq)
238
239     # best range(0, 10):
240
241
242     # In[10]:
243
244
245     # # result
246     # best_pdq = (3, 0, 0)
247
248
249     # In[11]:
250
251
252     start_time = timeit.default_timer()
253
254     # specify to ignore warning messages
255     warnings.filterwarnings("ignore")
256
257     print("----")
258
259     # initialize the array which will contain the mean average errors
260     maes = []
261
262     # loop trough all split time series that have a trainingsset with more than 20
263     # values
```

```

263 for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff):
264     if train_index.size > 20:
265
266         # initialize cross validation train and test sets
267         cv_train, cv_test = ts_diff.iloc[train_index], ts_diff.iloc[test_index]
268
269         # build model
270         arima = ARIMA(cv_train, best_pdq).fit(start_ar_lags=1, disp=False)
271
272         # make predictions
273         predictions = arima.forecast(steps=4)
274         prediction_values = predictions[0]
275         true_values = cv_test.values
276
277         # error calc
278         maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
279
280         # last actual prediction
281         last_prediction_ARIMA = prediction_values
282
283         print("I", end="")
284
285         # store results to variables
286         time_ARIMA = timeit.default_timer() - start_time
287         mae_mean = np.mean(maes)
288         MAE_ARIMA = mae_mean
289         last_MAE_ARIMA = maes[-1]
290
291         # logging
292         print()
293         print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_ARIMA)
294         print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % last_MAE_ARIMA)
295         print('Execution time: %.3f seconds' % time_ARIMA)
296         full_graph(last_prediction_ARIMA, 'Last prediction ARIMA')
297         print('Mean average errors:')
298         print(maes)
299
300
301         # # LSTM
302
303         #
304         # → https://machinelearningmastery.com/tune-lstm-hyperparameters-keras-time-series-forecasting/
305
306         # ## Functions
307
308         # In[12]:
309
310         from keras.layers import Dropout
311         # split a univariate sequence into samples
312         def split_sequence(sequence, n_steps_in, n_steps_out):
313             X, y = list(), list()
314             for i in range(len(sequence)):
315                 # find the end of this pattern
316                 end_ix = i + n_steps_in
317                 out_end_ix = end_ix + n_steps_out

```

```
318
319     # check if we are beyond the sequence
320     if out_end_ix > len(sequence):
321         break
322
323     # gather input and output parts of the pattern
324     seq_x, seq_y = sequence[i:end_ix], sequence[end_ix:out_end_ix]
325     X.append(seq_x)
326     y.append(seq_y)
327
328     return array(X), array(y)
329
329 def build_model(raw_seq, n_steps_in, n_steps_out, n_features, n_neurons, dropout,
330                  batch_s):
330
331     # split into samples
332     X, y = split_sequence(raw_seq.values.flatten(), n_steps_in, n_steps_out)
333
334     # reshape from [samples, timesteps] into [samples, timesteps, features]
335     X = X.reshape((X.shape[0], X.shape[1], n_features))
336
337     # define model
338     model = Sequential()
339     model.add(LSTM(n_neurons, activation='relu'))
340     model.add(Dropout(dropout))
341     model.add(Dense(n_steps_out))
342     model.compile(optimizer='adam', loss='mae')
343
344     # fit model
345     model.fit(X, y, batch_size=batch_s, epochs=100, verbose=0)
346
347     return model
348
349
350 def predict(x_input, model, n_features):
351     n_features = 1
352
353     # reshape data
354     x_input = x_input.reshape((1, n_steps_in, n_features))
355
356     # predict
357     yhat = model.predict(x_input, verbose=0)
358
359     return yhat
360
361
362 # ## Determine hyperparameters
363
364 # In[24]:
365
366
367 # Disabled tf warning because of visual clutter
368 tf.compat.v1.logging.set_verbosity(tf.compat.v1.logging.ERROR)
369
370
371 # constant variables
372 n_steps_in = 4
```

```

373 n_steps_out = 4
374 n_features = 1
375 maes = []
376 global_maes = []
377
378 # optimizable variables
379 n_neurons_array = [1,10,20]
380 dropout_array = [0,0.5,0.99]
381 batch_size_array = [1,8]
382
383
384 # initialize values
385 best_MAE = 100
386 best_n_neurons = 0
387 best_activation = 'none'
388 best_dropout = 0
389 best_batch_size = 0
390
391 # loop over all possible parameter combinations
392 for n_neurons in n_neurons_array:
393     for dropout in dropout_array:
394         for batch_size in batch_size_array:
395             print("----")
396
397 # loop through all split time series that have a trainingsset with
398 # more than 20 values
399 for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff):
400     if train_index.size > 20:
401
402         # initialize cross validation train and test sets
403         y_train, y_test = ts_diff.iloc[train_index],
404                         ts_diff.iloc[test_index]
405
406         # build model
407         lstm_model = build_model(y_train, n_steps_in, n_steps_out,
408                                   n_features, n_neurons, dropout, batch_size)
409
410         # make predictions
411         x_input = array(y_test)
412         y_predicted = predict(x_input, lstm_model,
413                               n_features).flatten()
414         y_actual = y_test.values
415
416         # error calculation this part of the cross validation
417         maes.append(mean_absolute_error(y_actual, y_predicted))
418
419         print("I",end="")
420
421         # last actual prediction
422         last_prediction_LSTM = y_predicted
423
424         # error calculation for this parameter combination
425         MAE_LSTM = np.mean(maes)
426         last_MAE_LSTM = maes[-1]
427         global_maes.append(MAE_LSTM)

```

```
425
426     # store parameters resulting in the lowest mean MAE
427     if best_MAE > MAE_LSTM:
428         best_n_neurons = n_neurons
429         best_dropout = dropout
430         best_batch_size = batch_size
431         best_MAE = MAE_LSTM
432
433     # log values for parameter combination
434     print()
435     print(n_neurons)
436     print(dropout)
437     print(batch_size)
438     print(MAE_LSTM)
439     print()
440
441 # log parameter combination with best result
442 print('Best:')
443 print('N neurons')
444 print(best_n_neurons)
445 print('Dropout rate')
446 print(best_dropout)
447 print('Batch size')
448 print(best_batch_size)
449 print('MAE')
450 print(best_MAE)
451 plt.bar(range(0,len(global_maes)), global_maes)
452
453
454 # In[25]:
455
456
457 # Run #1 Best:
458 # 1
459 # 0
460 # 1
461 # 0.1919512481592649
462 # Wall time: 8min 36s
463
464 # Run #2 Best:
465 # 1
466 # 0.5
467 # 1
468 # 0.19969739902546374
469 # Wall time: 7min 16s
470
471 # Run #3 Best:
472 # 5
473 # 0.99
474 # 8
475 # 0.20111841616444215
476 # Wall time: 6min 47s
477
478
479 # In[26]:
```

```

481
482 best_n_neurons = 1
483 best_dropout = 0
484 best_batch_s = 8
485
486
487 # ## Final result LSTM
488
489 # In[27]:
490
491
492 start_time = timeit.default_timer()
493
494 # Disabled tf warning because of visual clutter
495 tf.compat.v1.logging.set_verbosity(tf.compat.v1.logging.ERROR)
496
497
498 # constant variables
499 n_steps_in = 4
500 n_steps_out = 4
501 n_features = 1
502 maes = []
503
504
505 # optimizable variables
506 n_neurons = best_n_neurons
507 dropout = best_dropout
508 batch_s = best_batch_s
509
510 print("----")
511
512 # loop trough all split time series that have a trainingsset with more than 20
513 # values
514 for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff):
515     if train_index.size > 20:
516         # initialize cross validation train and test sets
517         y_train, y_test = ts_diff.iloc[train_index], ts_diff.iloc[test_index]
518
519         # build model
520         lstm_model = build_model(y_train, n_steps_in, n_steps_out, n_features,
521             n_neurons, dropout, batch_s)
522
523         # make predictions
524         x_input = array(y_test)
525         y_predicted = predict(x_input, lstm_model, n_features).flatten()
526         y_actual = y_test.values
527
528         # error calc
529         maes.append(mean_absolute_error(y_actual, y_predicted))
530
531         print("I",end="")
532
533         # last actual prediction
534         last_prediction_LSTM = y_predicted
535
536         # store variables

```

```
535 time_LSTM = timeit.default_timer() - start_time
536 MAE_LSTM = np.mean(maes)
537 last_MAE_LSTM = maes[-1]
538
539 # visualisation
540 print()
541 print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_LSTM)
542 print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % last_MAE_LSTM)
543 print('Execution time: %.3f seconds' % time_LSTM)
544 full_graph(last_prediction_LSTM, 'Last prediction LSTM')
545 print('Mean average errors')
546 print(maes)
547
548
549 # # Prophet
550
551 # In[28]:
552
553
554 # formatting dataframe
555 ts_formated_prophet = ts_diff.reset_index().rename(columns = {'Year' : 'ds',
556   ↪ 'ice_extent' : 'y'})
556 ts_formated_prophet['ds'] =
557   ↪ pd.DataFrame(pd.to_datetime(ts_formated_prophet['ds'].astype(str),
558   ↪ format='%Y'))
559
560
561 # In[38]:
562
563
564 # Python
565 import itertools
566 import numpy as np
567 import pandas as pd
568
569 # define dataframe
570 df = ts_formated_prophet
571
572 param_grid = {
573   'changepoint_prior_scale': [0.001, 0.01, 0.1, 1, 2, 5, 10, 15, 20, 25],
574 }
575
576 # Generate all combinations of parameters
577 all_params = [dict(zip(param_grid.keys(), v)) for v in
578   ↪ itertools.product(*param_grid.values())]
579
580 # initialize variables
581 maes = []
582 global_maes = []
583 best_MAE_prophet = np.inf
584
585 # Use cross validation to evaluate all parameters
586 for params in all_params:
587
588   # loop trough all split time series that have a trainingsset with more than
589   ↪ 20 values
```

```

586     for train_index, test_index in tscv.split(ts_formated_prophet):
587         if train_index.size > 20:
588
589             # initialize cross validation train and test sets
590             train = ts_formated_prophet.iloc[train_index]
591             y_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['y']].values.flatten()
592             X_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['ds']]
593
594             # Fit model with given params
595             model = Prophet(**params, weekly_seasonality=False,
596                             daily_seasonality=False)
597             model = model.fit(train)
598
599             # make predictions
600             forecast = model.predict(X_test)
601             y_pred = forecast['yhat'].values
602
603             # last actual prediction
604             last_prediction_prophet = y_pred
605
606             # error calculation this part of the cross validation
607             maes.append(mean_absolute_error(y_test, y_pred))
608
609             # error calculation for this parameter combination
610             MAE_prophet = np.mean(maes)
611             last_MAE_prophet = maes[-1]
612             global_maes.append(MAE_prophet)
613
614             # logging
615             print('changepoint_prior_scale: ' + str(params['changepoint_prior_scale']))
616
617             # store parameters resulting in the lowest mean MAE
618             if best_MAE_prophet > MAE_prophet:
619                 best_params = params
620                 best_MAE_prophet = MAE_prophet
621
622             # log optimal result
623             print('changepoint_prior_scale: ' + str(best_params['changepoint_prior_scale']))
624             print(best_MAE_prophet)
625
626
627             # In[39]:
628
629
630             # best_params = {'changepoint_prior_scale': 2}
631
632
633             # In[40]:
634
635
636             # Disabled tf warning because of clutter
637             warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
638
639             start_time = timeit.default_timer()
640

```

```

# initialize variables
maes = []

for train_index, test_index in tscv.split(ts_formated_prophet):
    if train_index.size > 20:

        # initialize cross validation train and test sets
        train = ts_formated_prophet.iloc[train_index]
        y_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['y']].values.flatten()
        X_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['ds']]

        # build model
        model = Prophet(**best_params, weekly_seasonality=False,
                        daily_seasonality=False)
        model.fit(train)

        # make predictions
        forecast = model.predict(X_test)
        y_pred = forecast['yhat'].values

        # error calc
        maes.append(mean_absolute_error(y_test, y_pred))

        # last actual prediction
        last_prediction_prophet = y_pred

# store results
time_Prophet = timeit.default_timer() - start_time
MAE_Prophet = np.mean(maes)
last_MAE_Prophet = maes[-1]

# visualize results
print()
print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_Prophet)
print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % last_MAE_Prophet)
print('Execution time: %.3f seconds' % time_Prophet)
full_graph(last_prediction_prophet, "Last 4 year prediction prophet")
print('Mean average errors')
print(maes)

# # Evaluation

# In[33]:


# formatting
results =
[[MAE_ARIMA,time_ARIMA,last_MAE_ARIMA],[MAE_LSTM,time_LSTM,last_MAE_LSTM],[MAE_Prophet,time_Prophet]]


# display results
pd.DataFrame(results, columns=['Mean MAE (x 1 000 000 km\u00b2)', 'Execution time
(s)', 'Last MAE (x 1 000 000
km\u00b2)'],index=['ARIMA', 'LSTM', 'Prophet']).round(decimals=3)

```

```

693
694 # In[34]:
695
696
697 # visualize results of last prediction
698 full_graph(last_prediction_ARIMA, "Last prediction ARIMA")
699 full_graph(last_prediction_LSTM, "Last prediction LSTM")
700 full_graph(last_prediction_prophet, "Last prediction Prophet")

```

B.3 Broncode voor het vergelijken van ARIMA, LSTM en Prophet bij univariate, seizoensgebonden tijdreeksen

Listing 25: Broncode voor het vergelijken van ARIMA, LSTM en Prophet bij univariate, seizoensgebonden tijdreeksen

```

1 #!/usr/bin/env python
2 # coding: utf-8
3
4 # In[40]:
5
6
7 # Voorspellen voor 1 jaar
8 # Of voorspellen op 3 jaar apart omdat voorspellen van 1 jaar misschien de
9 # → algemene trend minder volgt
9 # SARIMA proberen anders gvn ARIMA
10
11
12 # In[41]:
13
14
15 import pandas as pd
16 import numpy as np
17 # matplotlib is the Python library for drawing diagrams
18 import matplotlib.pyplot as plt
19 get_ipython().run_line_magic('matplotlib', 'inline')
20 # set the size of the diagrams
21 from matplotlib.pyplot import rcParams
22 rcParams['figure.figsize'] = 15,5
23 import timeit
24 import warnings
25 from sklearn.model_selection import TimeSeriesSplit
26
27
28 # # General functions
29
30 # In[42]:
31
32
33 def test_stationarity(timeseries):

```

```

34
35     #Determining rolling statistics
36     rolmean = timeseries.rolling(36).mean()
37     rolstd = timeseries.rolling(24).std()
38
39     #Plot rolling statistics:
40     orig = plt.plot(timeseries, color='blue',label='Original')
41     mean = plt.plot(rolmean, color='red', label='Rolling Mean')
42     std = plt.plot(rolstd, color='black', label = 'Rolling Std')
43     plt.legend(loc='best')
44     plt.title('Rolling Mean & Standard Deviation')
45     plt.show(block=False)
46
47 def full_graph(predicted, og_dataset, title):
48     zerosArray = np.zeros(og_dataset.values.size-len(predicted.flatten()))
49     cleanPrediction =
50         → pd.Series(np.concatenate((zerosArray,predicted))).replace(0,np.NaN)
51
52     # plot
53     plt.title(title)
54     plt.plot(og_dataset.index, og_dataset.values,marker='o',
55             → color='blue',label='Actual values')
56     plt.plot(og_dataset.index, cleanPrediction,marker='o',
57             → color='red',label='Last 2 year prediction')
58     plt.ylim([0,20])
59     plt.legend()
60
61     plt.show()
62
63 def revert_diff(predicted_diff, og_data):
64     last_value = og_data.iloc[-predicted_diff.size-1][0]
65     predicted_actual = np.array([])
66     for value_diff in predicted_diff:
67         actual_value = last_value + value_diff
68         predicted_actual = np.append(predicted_actual, actual_value)
69         last_value = actual_value
70     return predicted_actual
71
72 def revert_seasonal_diff_recursion(last_seasons_value, diff_value):
73     return last_seasons_value + diff_value
74
75 def revert_diff_seasonal(predicted_diff, og_data):
76     prediction_size = predicted_diff.size
77
78     history = ts[:-prediction_size].values.flatten()
79     for value_diff in predicted_diff[-prediction_size:]:
80         new_value = revert_seasonal_diff_recursion(history[-12], value_diff)
81         history = np.append(history,new_value)
82     return history[-prediction_size:]
83
84 # ## Dataprep
85
86 # In[43]:

```

```
87 ts = pd.read_csv('./data/dataframe_monthly.csv', index_col=0,
88   ↵ usecols=[0,1,3]).reset_index()
89
90 # In[44]:
91
92 ts
93
94
95 # In[45]:
96
97
98 ts['date'] = pd.to_datetime(ts['Month'].astype(str) + ts['Year'].astype(str),
99   ↵ format='%m%Y', errors='ignore')
100
101 # In[46]:
102
103
104 ts
105
106
107 # In[47]:
108
109
110 ts = ts[['date', 'ice_extent']]
111 ts.set_index('date', inplace=True)
112 plt.plot(ts[['ice_extent']])
113
114
115 # In[48]:
116
117
118 test_stationarity(ts)
119
120
121 # ### Differencing
122
123 # In[49]:
124
125
126
127 ts_diff_seasonal = ts - ts.shift(12)
128 ts_diff_seasonal = ts_diff_seasonal.dropna()
129 test_stationarity(ts_diff_seasonal)
130
131
132 # In[50]:
133
134
135 ts_diff = ts - ts.shift(1)
136 ts_diff = ts_diff.dropna()
137 test_stationarity(ts_diff)
138
139
140 # ### Cross validation setup
```

```
141
142 # In[51]:
143
144
145 def display_cross_validation(dataset, n_splits):
146     tscv = TimeSeriesSplit(n_splits = n_splits)
147
148     for train_index, test_index in tscv.split(dataset):
149         if train_index.size > 300:
150             # initialize cross validation train and test sets
151             cv_train, cv_test = dataset.iloc[train_index],
152             → dataset.iloc[test_index]
153
154             print("TRAIN:", train_index.size) # visualize cross-validation
155             → structure for reference
156             print("TEST:", test_index.size)
157             print()
158
159
160
161 ts_diff = ts_diff[:-5] # need the -5 to get testsets for 24 months/2 years
162 display_cross_validation(ts_diff, 18)
163 tscv_diff = TimeSeriesSplit(n_splits = 18)
164
165
166 # In[53]:
167
168
169 display_cross_validation(ts_diff_seasonal, 18)
170 tscv_diff_seasonal = TimeSeriesSplit(n_splits = 18)
171
172
173 # # ARIMA
174
175 # ## random walk differencing
176
177 # ### Determine hyperparameters
178
179 # In[20]:
180
181
182 # ARIMA
183 from statsmodels.tsa.arima_model import ARIMA
184 import itertools
185 import warnings
186 import sys
187 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
188
189
190
191 # Define the p, d and q parameters to take any value between 0 and 2
192 p = q = range(0, 5)
193 d = range(0,3)
194
```

```

195 # Generate all different combinations of p, q and q triplets
196 pdq = list(itertools.product(p, d, q))
197 best_pdq = pdq
198 best_mean_mae = np.inf
199 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
200 for param in pdq:
201     print(param)
202     try: # some parameter combinations might lead to crash, so catch exceptions
203         # and continue
204         maes = []
205         for train_index, test_index in tscv_diff.split(ts_diff):
206             if train_index.size > 300:
207                 # initialize cross validation train and test sets
208                 cv_train, cv_test = ts_diff.iloc[train_index],
209                 # ts_diff.iloc[test_index]
210
211                 # build model
212                 model = ARIMA(cv_train, order=(param))
213                 model_fit = model.fit()
214
215                 # make predictions
216                 predictions = model_fit.predict(start=len(cv_train),
217                     # end=len(cv_train)+cv_test.size-1, dynamic=False)
218                 prediction_values = predictions.values
219                 true_values = cv_test.values
220
221                 # error calc
222                 #     print(true_values)
223                 #     print(predictions.values)
224                 maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
225
226
227                 mean_mae = np.mean(maes)
228                 print('MAE: ' + str(mean_mae))
229
230                 if mean_mae < best_mean_mae:
231                     best_mean_mae = mean_mae
232                     best_maes = maes
233                     best_pdq = param
234                     best_predictions = prediction_values
235             except Exception as e:
236                 print(e)
237                 continue
238
239
240             print()
241             print('Best MAE = ' + str(best_mean_mae))
242             print(best_pdq)
243
244
245             # best range(0,10)
246             # Best MAE = 0.23763938034311669
247             # (8, 0, 9)
248             # Wall time: 1h 32min 14s
249
250
251             # In[54]:
```

```
248
249 # best_pdq = (8, 0, 9) # range 10
250 best_pdq = (3,0,3)
251
252
253 # ### Final result
254
255 # In[55]:
256
257
258 from statsmodels.tsa.arima_model import ARIMA
259 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
260
261 start_time = timeit.default_timer()
262
263 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
264
265 print("-----")
266
267 maes = []
268
269 for train_index, test_index in tscv_diff.split(ts_diff):
270     if train_index.size > 300:
271         # initialize cross validation train and test sets
272         cv_train, cv_test = ts_diff.iloc[train_index], ts_diff.iloc[test_index]
273
274         # build model
275         model = ARIMA(cv_train, order=(best_pdq))
276         model_fit = model.fit()
277
278         # make predictions
279         predictions = model_fit.predict(start=len(cv_train),
280                                         end=len(cv_train)+cv_test.size-1, dynamic=False)
281         prediction_values = predictions.values
282         true_values = cv_test.values
283
284         # error calc
285         #     print(true_values)
286         #     print(predictions.values)
287         maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
288
289         print("I",end="")
290
291 time_ARIMA = timeit.default_timer() - start_time
292 mae_mean = np.mean(maes)
293 MAE_ARIMA = mae_mean
294 last_MAE_ARIMA = maes[-1]
295 last_prediction_ARIMA = prediction_values
296
297 print()
298 print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_ARIMA)
299 print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % last_MAE_ARIMA)
300 print('Execution time: %.3f seconds' % time_ARIMA)
301
302 reverted_prediction_values = revert_diff(last_prediction_ARIMA, ts[:-5])
```

```

303 full_graph(reverted_prediction_values, ts[:-5], 'Last 2 year prediction ARIMA with
304     ↵ regular differencing')
305 print(maes)
306
307 # ## Seasonal differencing
308
309 # ### Determine hyperparameters
310
311 # In[22]:
312
313
314 # ARIMA
315 from statsmodels.tsa.arima_model import ARIMA
316 import itertools
317 import warnings
318 import sys
319 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
320
321
322 # Define the p, d and q parameters to take any value between 0 and 2
323 p = q = range(0, 5)
324 d = range(0,3)
325
326 # Generate all different combinations of p, q and q triplets
327 pdq = list(itertools.product(p, d, q))
328 best_pdq = pdq
329 best_mean_mae = np.inf
330 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
331 for param in pdq:
332     print(param)
333     try: # some parametercombinations might lead to crash, so catch exceptions
334         ↵ and continue
335         maes = []
336         for train_index, test_index in
337             ↵ tscv_diff_seasonal.split(ts_diff_seasonal):
338             if train_index.size > 300:
339                 # initialize cross validation train and test sets
340                 cv_train, cv_test = ts_diff_seasonal.iloc[train_index],
341                         ↵ ts_diff_seasonal.iloc[test_index]
342
343                 # build model
344                 model = ARIMA(cv_train, order=(param))
345                 model_fit = model.fit()
346
347                 # make predictions
348                 predictions = model_fit.predict(start=len(cv_train),
349                     ↵ end=len(cv_train)+cv_test.size-1, dynamic=False)
350                 prediction_values = predictions.values
351                 true_values = cv_test.values
352                 # error calc
353                 #     print(true_values)
354                 #     print(predictions.values)
355                 maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
356
357

```

```
354
355     mean_mae = np.mean(maes)
356     print('MAE: ' + str(mean_mae))
357
358     if mean_mae < best_mean_mae:
359         best_mean_mae = mean_mae
360         best_maes = maes
361         best_pdq = param
362         best_predictions = prediction_values
363     except Exception as e:
364         print(e)
365         continue
366
367     print()
368     print('Best MAE = ' + str(best_mean_mae))
369     print(best_pdq)
370
371
372
373 # ### Final result
374
375 # In[56]:
376
377
378 best_pdq=(3,0,3) # pq range 4
379 # best_pdq=(8, 0, 6) # pq range 10
380
381
382 # In[57]:
383
384
385 from statsmodels.tsa.arima_model import ARIMA
386 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
387
388
389 start_time = timeit.default_timer()
390
391 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
392
393 print("-----")
394
395 maes = []
396
397 for train_index, test_index in tscv_diff_seasonal.split(ts_diff_seasonal):
398     if train_index.size > 300:
399         # initialize cross validation train and test sets
400         cv_train, cv_test = ts_diff_seasonal.iloc[train_index],
401                         ↴ ts_diff_seasonal.iloc[test_index]
402
403         # build model
404         model = ARIMA(cv_train, order=(best_pdq))
405         model_fit = model.fit()
406
407         # make predictions
408         predictions = model_fit.predict(start=len(cv_train),
409                                         ↴ end=len(cv_train)+cv_test.size-1, dynamic=False)
```

```

408     prediction_values = predictions.values
409     true_values = cv_test.values
410
411     # error calc
412     #     print(true_values)
413     #     print(predictions.values)
414     maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
415
416     print("I",end="")
417
418 time_ARIMA_seasonal = timeit.default_timer() - start_time
419 mae_mean = np.mean(maes)
420 MAE_ARIMA_seasonal = mae_mean
421 last_MAE_ARIMA_seasonal = maes[-1]
422 last_prediction_ARIMA_seasonal = prediction_values
423
424 print()
425 print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_ARIMA_seasonal)
426 print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' %
427       → last_MAE_ARIMA_seasonal)
427 print('Execution time: %.3f seconds' % time_ARIMA_seasonal)
428
429 reverted_prediction_values = revert_diff_seasonal(last_prediction_ARIMA_seasonal,
430       → ts)
430 full_graph(reverted_prediction_values, ts,'Last 2 year prediction ARIMA with
431       → seasonal differencing')
431 print(maes)
432
433
434 # # SARIMAX
435
436 # ## Random walk differencing
437
438 # In[76]:
439
440
441 # SARIMAX
442
443 import itertools
444 import warnings
445 import sys
446 from statsmodels.tsa.statespace.sarimax import SARIMAX
447
448
449 # Define the p, d and q parameters to take any value between 0 and 2
450 p = q = P = D = Q = range(0, 3)
451 d = D = range(0, 2)
452
453 # Generate all different combinations of p, q and q triplets
454 pdqPDQ = list(itertools.product(p, d, q, P, D, Q))
455 best_pdqPDQ = pdqPDQ
456 best_mean_mae = np.inf
457 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
458 for param in pdqPDQ:
459     print(param)

```

```

460     try:    # some parametercombinations might lead to crash, so catch exceptions
461         ↵ and continue
462         maes = []
463         for train_index, test_index in tscv_diff.split(ts_diff):
464             if train_index.size > 300:
465                 # initialize cross validation train and test sets
466                 cv_train, cv_test = ts_diff.iloc[train_index],
467                 ↵ ts_diff.iloc[test_index]
468
469                 # build model
470                 model = SARIMAX(cv_train,
471                                 order=param[:3],
472                                 seasonal_order=(12,) + param[3:])
473                 model_fit = model.fit()
474
475                 # make predictions
476                 predictions = model_fit.predict(start=len(cv_train),
477                     ↵ end=len(cv_train) + cv_test.size - 1, dynamic=False)
478                 predictions = model_fit.forecast(steps=24)
479                 prediction_values = predictions.values
480                 true_values = cv_test.values
481
482                 # error calc
483                 #     print(true_values)
484                 #     print(predictions.values)
485                 maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
486
487                 mean_mae = np.mean(maes)
488                 print('MAE: ' + str(mean_mae))
489
490                 if mean_mae < best_mean_mae:
491                     best_mean_mae = mean_mae
492                     best_maes = maes
493                     best_pdqPDQ = param
494                     best_predictions = prediction_values
495             except Exception as e:
496                 print(e)
497                 continue
498
499
500             predictions_df = pd.DataFrame(best_predictions).set_index(keys=data_test.index)
501
502             # plot
503             print()
504             print('Best MAE = ' + str(best_mean_mae))
505             print(best_pdqPDQ)
506             plt.plot(data_test, color='blue')
507             plt.plot(predictions_df, color='red')
508             plt.show()
509
510             # best range(0,2):
511             # Best MAE = 0.2524024604742092
512             # (1, 0, 1, 1, 1, 1)
```

```

513 # Wall time: 14min 50s
514
515 # best range(0,2):
516
517 # Best MAE = 0.22780663319275937
518 # (1, 0, 2, 0, 1, 2)
519 # Wall time: 2h 6min 26s
520
521
522 # In[58]:
523
524
525 best_pdqPDQ = (1, 0, 2, 0, 1, 2)
526
527
528 # In[59]:
529
530
531 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
532 from statsmodels.tsa.statespace.sarimax import SARIMAX
533
534
535 start_time = timeit.default_timer()
536
537 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
538
539 print("-----")
540
541 maes = []
542
543 for train_index, test_index in tscv_diff.split(ts_diff):
544     if train_index.size > 300:
545
546         # initialize cross validation train and test sets
547         cv_train, cv_test = ts_diff.iloc[train_index], ts_diff.iloc[test_index]
548
549         # build model
550         model = SARIMAX(cv_train,
551                         order=best_pdqPDQ[:3],
552                         seasonal_order=(best_pdqPDQ[3:]+(12,)))
553         model_fit = model.fit()
554
555         # make predictions
556         predictions = model_fit.predict(start=len(cv_train),
557                                         end=len(cv_train)+cv_test.size-1, dynamic=False)
558         prediction_values = predictions.values
559         true_values = cv_test.values
560
561         # error calc
562         #     print(true_values)
563         #     print(predictions.values)
564         maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
565         print("I",end="")
566
567

```



```

621     seasonal_order=(12,) + param[3:])
622     model_fit = model.fit()
623
624     # make predictions
625     predictions = model_fit.predict(start=len(cv_train),
626                                     end=len(cv_train)+cv_test.size-1, dynamic=False)
627     prediction_values = predictions.values
628     true_values = cv_test.values
629     # error calc
630     #     print(true_values)
631     #     print(predictions.values)
632     maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
633
634
635     mean_mae = np.mean(maes)
636     print('MAE: ' + str(mean_mae))
637
638     if mean_mae < best_mean_mae:
639         best_mean_mae = mean_mae
640         best_maes = maes
641         best_pdqPDQ = param
642         best_predictions = prediction_values
643     except Exception as e:
644         print(e)
645         continue
646
647     print(best_predictions.size)
648     print(data_test.index.size)
649
650
651     predictions_df = pd.DataFrame(best_predictions).set_index(keys=data_test.index)
652
653     # plot
654     print()
655     print('Best MAE = ' + str(best_mean_mae))
656     print(best_pdqPDQ)
657     plt.plot(data_test,color='blue')
658     plt.plot(predictions_df, color='red')
659     plt.show()
660
661     # best range(0,2):
662     # Best MAE = 0.2524024604742092
663     # (1, 0, 1, 1, 1, 1)
664     # Wall time: 14min 50s
665
666     # best range(0,2):
667
668     # Best MAE = 0.22780663319275937
669     # (1, 0, 2, 0, 1, 2)
670     # Wall time: 2h 6min 26s
671
672
673     # In[60]:
674
675

```

```

676 best_pdqPDQ = (1, 0, 2, 0, 1, 2)
677
678 # In[61]:
679
680
681
682 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
683 from statsmodels.tsa.statespace.sarimax import SARIMAX
684
685
686 start_time = timeit.default_timer()
687
688 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
689
690 print("-----")
691
692 maes = []
693
694 for train_index, test_index in tscv_diff_seasonal.split(ts_diff_seasonal):
695     if train_index.size > 300:
696
697         # initialize cross validation train and test sets
698         cv_train, cv_test = ts_diff_seasonal.iloc[train_index],
699                           ts_diff_seasonal.iloc[test_index]
700
701         # build model
702         model = SARIMAX(cv_train,
703                         order=best_pdqPDQ[:3],
704                         seasonal_order=(best_pdqPDQ[3:]+(12,)))
705         model_fit = model.fit()
706
707         # make predictions
708         predictions = model_fit.predict(start=len(cv_train),
709                                         end=len(cv_train)+cv_test.size-1, dynamic=False)
710         prediction_values = predictions.values
711         true_values = cv_test.values
712
713         # error calc
714         # print(true_values)
715         # print(predictions.values)
716         maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
717         print("I",end="")
718
719 time_SARIMA_seasonal = timeit.default_timer() - start_time
720 mae_mean = np.mean(maes)
721 MAE_SARIMA_seasonal = mae_mean
722 last_MAE_SARIMA_seasonal = maes[-1]
723 last_prediction_SARIMA_seasonal = prediction_values
724
725
726 print()
727 print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_SARIMA_seasonal)
728 print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' %
729       last_MAE_SARIMA_seasonal)

```

```

729 print('Execution time: %.3f seconds' % time_SARIMA_seasonal)
730
731 reverted_prediction_values =
732     ↳ revert_diff_seasonal(last_prediction_SARIMA_seasonal, ts)
733 full_graph(reverted_prediction_values, ts, 'Last 2 year prediction SARIMAX')
734 print(maes)
735
736 # # LSTM
737
738 # In[62]:
739
740
741 from keras.layers import Dropout
742 from numpy import array
743 from keras.models import Sequential
744 from keras.layers import LSTM
745 from keras.layers import Dense
746
747
748 # split a univariate sequence into samples
749 def split_sequence(sequence, n_steps_in, n_steps_out):
750     X, y = list(), list()
751     for i in range(len(sequence)):
752         # find the end of this pattern
753         end_ix = i + n_steps_in
754         out_end_ix = end_ix + n_steps_out
755
756         # check if we are beyond the sequence
757         if out_end_ix > len(sequence):
758             break
759
760         # gather input and output parts of the pattern
761         seq_x, seq_y = sequence[i:end_ix], sequence[end_ix:out_end_ix]
762         X.append(seq_x)
763         y.append(seq_y)
764     return array(X), array(y)
765
766 def build_model(raw_seq, n_steps_in, n_steps_out, n_features, n_neurons, dropout,
767     ↳ batch_s):
768
769     # split into samples
770     X, y = split_sequence(raw_seq.values.flatten(), n_steps_in, n_steps_out)
771
772     # reshape from [samples, timesteps] into [samples, timesteps, features]
773     X = X.reshape((X.shape[0], X.shape[1], n_features))
774
775     # define model
776     model = Sequential()
777     model.add(LSTM(n_neurons, activation='relu'))
778     model.add(Dropout(dropout))
779     model.add(Dense(n_steps_out))
780     model.compile(optimizer='adam', loss='mae')
781
782     # fit model
783     model.fit(X, y, batch_size=batch_s, epochs=100, verbose=0)

```

```
783
784     return model
785
786
787 def predict(x_input, model, n_features):
788     n_features = 1
789     x_input = x_input.reshape((1, n_steps_in, n_features))
790     yhat = model.predict(x_input, verbose=0)
791     return yhat
792
793
794 # ## Regular differencing
795
796 # In[32]:
797
798
799 import timeit
800 import tensorflow as tf
801
802 start_time = timeit.default_timer()
803
804 # Disabled tf warning because of visual clutter
805 tf.compat.v1.logging.set_verbosity(tf.compat.v1.logging.ERROR)
806
807
808
809 # constant variables
810 n_steps_in = 24
811 n_steps_out = 24
812 n_features = 1
813 maes = []
814 global_maes = []
815
816 # optimizable variables
817 n_neurons_array = [1,10,20]
818 dropout_array = [0,0.99]
819 batch_size_array = [1,2,8]
820
821 # n_neurons_array = [1,20]
822 # dropout_array = [0]
823 # batch_size_array = [1,8]
824
825
826
827 # initialize values
828 best_MAE = 100
829 best_n_neurons = 0
830 best_activation = 'none'
831 best_dropout = 0
832 best_batch_size = 0
833
834 for n_neurons in n_neurons_array:
835     for dropout in dropout_array:
836         for batch_size in batch_size_array:
837             print("-----")
838             # tscv = TimeSeriesSplit(n_splits = 17)
```

```

839 for train_index, test_index in tscv_diff.split(ts_diff):
840     if train_index.size > 300:
841         # initialize cross validation train and test sets
842         y_train, y_test = ts_diff.iloc[train_index],
843             ↵ ts_diff.iloc[test_index]
844
845         # build model
846         lstm_model = build_model(y_train, n_steps_in, n_steps_out,
847             ↵ n_features, n_neurons, dropout, batch_size)
848
849         # make predictions
850         x_input = array(y_test)
851         y_predicted = predict(x_input, lstm_model,
852             ↵ n_features).flatten()
853         y_actual = y_test.values
854
855         # error calc
856         maes.append(mean_absolute_error(y_actual, y_predicted))
857
858         print("I",end="")
859
860         # last actual prediction
861         last_prediction_LSTM = y_predicted
862
863         time_LSTM = timeit.default_timer() - start_time
864         MAE_LSTM = np.mean(maes)
865         last_MAE_LSTM = maes[-1]
866         global_maes.append(MAE_LSTM)
867
868         if best_MAE > MAE_LSTM:
869             best_n_neurons = n_neurons
870             best_dropout = dropout
871             best_batch_size = batch_size
872             best_MAE = MAE_LSTM
873
874             print()
875             print(n_neurons)
876             print(dropout)
877             print(batch_size)
878             print(MAE_LSTM)
879             print()
880
881             print('Best:')
882             print('N neurons')
883             print(best_n_neurons)
884             print('Dropout rate')
885             print(best_dropout)
886             print('Batch size')
887             print(best_batch_size)
888             print('MAE')
889             print(best_MAE)
890
891             plt.bar(range(0,len(global_maes)), global_maes)
892
893
894 # In[63]:
```

```

892
893 best_n_neurons, best_dropout, best_batch_size = 1, 0, 1 # actual best params
894
895
896 # In[64]:
897
898
899 import timeit
900 import tensorflow as tf
901
902
903 start_time = timeit.default_timer()
904
905 # Disabled tf warning because of visual clutter
906 tf.compat.v1.logging.set_verbosity(tf.compat.v1.logging.ERROR)
907
908
909 # constant variables
910 n_steps_in = 24
911 n_steps_out = 24
912 n_features = 1
913 maes = []
914 global_maes = []
915
916 print("-----")
917 tscv = TimeSeriesSplit(n_splits = 18)
918 for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff):
919     if train_index.size > 300:
920         # initialize cross validation train and test sets
921         y_train, y_test = ts_diff.iloc[train_index], ts_diff.iloc[test_index]
922
923         # build model
924         lstm_model = build_model(y_train, n_steps_in, n_steps_out, n_features,
925             ↴ best_n_neurons, best_dropout, best_batch_size)
926
927         # make predictions
928         x_input = array(y_test)
929         y_predicted = predict(x_input, lstm_model, n_features).flatten()
930         y_actual = y_test.values
931
932         # error calc
933         maes.append(mean_absolute_error(y_actual, y_predicted))
934
935         print("I",end="")
936
937 time_LSTM = timeit.default_timer() - start_time
938 MAE_LSTM = np.mean(maes)
939 last_MAE_LSTM = maes[-1]
940 global_maes.append(MAE_LSTM)
941 last_prediction_LSTM = y_predicted
942
943 # print('Best:')
944 # print('N neurons')
945 # print(best_n_neurons)
946 # print('Dropout rate')
947 # print(best_dropout)

```

```

947 # print('Batch size')
948 # print(best_batch_size)
949 # print('MAE')
950 # print(best_MAE)
951 # plt.bar(range(0,len(global_maes)), global_maes)
952
953 # time_ARIMA = timeit.default_timer() - start_time
954 # mae_mean = np.mean(maes)
955 # MAE_ARIMA = mae_mean
956 # last_MAE_ARIMA = maes[-1]
957
958 print()
959 print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_LSTM)
960 print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % last_MAE_LSTM)
961 print('Execution time: %.3f seconds' % time_LSTM)
962
963 reverted_prediction_values = revert_diff_seasonal(last_prediction_LSTM, ts)
964 full_graph(reverted_prediction_values, ts, 'Last 2 year prediction LSTM random
  ↳ walk differencing')
965
966 print(maes)
967
968
969 # ## Seasonal differencing
970
971 # In[99]:
972
973
974 # initialize values
975 best_n_neurons = 1
976 best_dropout = 0
977 best_batch_size = 1
978
979
980 # In[100]:
981
982
983 import timeit
984 import tensorflow as tf
985
986
987 start_time = timeit.default_timer()
988
989 # Disabled tf warning because of visual clutter
990 tf.compat.v1.logging.set_verbosity(tf.compat.v1.logging.ERROR)
991
992
993 # constant variables
994 n_steps_in = 24
995 n_steps_out = 24
996 n_features = 1
997 maes = []
998 global_maes = []
999
1000 # optimizable variables
1001 n_neurons_array = [1,5,10,20]

```

```

1002 dropout_array = [0,0.5,0.99]
1003 batch_size_array = [1,2,4,8]
1004 ## set#2
1005 # n_neurons_array = [1,20]2
1006 # dropout_array = [0]
1007 # batch_size_array = [1,8]
1008
1009
1010
1011 # initialize values
1012 best_MAE = 100
1013 best_n_neurons = 0
1014 best_activation = 'none'
1015 best_dropout = 0
1016 best_batch_size = 0
1017
1018 for n_neurons in n_neurons_array:
1019     for dropout in dropout_array:
1020         for batch_size in batch_size_array:
1021             print("-----")
1022             # tscv = TimeSeriesSplit(n_splits = 17)
1023             for train_index, test_index in tscv_diff.split(ts_diff_seasonal):
1024                 if train_index.size > 300:
1025                     # initialize cross validation train and test sets
1026                     y_train, y_test = ts_diff_seasonal.iloc[train_index],
1027                                     ts_diff_seasonal.iloc[test_index]
1028
1029                     # build model
1030                     lstm_model = build_model(y_train, n_steps_in, n_steps_out,
1031                                     n_features, n_neurons, dropout, batch_size)
1032
1033                     # make predictions
1034                     x_input = array(y_test)
1035                     y_predicted = predict(x_input, lstm_model,
1036                                     n_features).flatten()
1037                     y_actual = y_test.values
1038
1039                     # error calc
1040                     maes.append(mean_absolute_error(y_actual, y_predicted))
1041
1042                     # last actual prediction
1043                     last_prediction_LSTM = y_predicted
1044
1045                     time_LSTM = timeit.default_timer() - start_time
1046                     MAE_LSTM = np.mean(maes)
1047                     last_MAE_LSTM = maes[-1]
1048                     global_maes.append(MAE_LSTM)
1049
1050                     if best_MAE > MAE_LSTM:
1051                         best_n_neurons = n_neurons
1052                         best_dropout = dropout
1053                         best_batch_size = batch_size
1054                         best_MAE = MAE_LSTM

```

```

1055         print()
1056         print(n_neurons)
1057         print(dropout)
1058         print(batch_size)
1059         print(MAE_LSTM)
1060         print()
1061
1062     print('Best:')
1063     print('N neurons')
1064     print(best_n_neurons)
1065     print('Dropout rate')
1066     print(best_dropout)
1067     print('Batch size')
1068     print(best_batch_size)
1069     print('MAE')
1070     print(best_MAE)
1071     plt.bar(range(0, len(global_maes)), global_maes)
1072
1073
1074 # In[65]:
1075
1076
1077 best_n_neurons, best_dropout, best_batch_size = 1, 0.99, 8 # ran for 5 hours
1078
1079
1080 # In[66]:
1081
1082
1083 import timeit
1084 import tensorflow as tf
1085
1086
1087 start_time = timeit.default_timer()
1088
1089 # Disabled tf warning because of visual clutter
1090 tf.compat.v1.logging.set_verbosity(tf.compat.v1.logging.ERROR)
1091
1092
1093 # constant variables
1094 n_steps_in = 24
1095 n_steps_out = 24
1096 n_features = 1
1097 maes = []
1098 global_maes = []
1099
1100 print("-----")
1101 tscv = TimeSeriesSplit(n_splits = 18)
1102 for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff_seasonal):
1103     if train_index.size > 300:
1104         # initialize cross validation train and test sets
1105         y_train, y_test = ts_diff_seasonal.iloc[train_index],
1106                         ts_diff_seasonal.iloc[test_index]
1107
1108         # build model
1109         lstm_model = build_model(y_train, n_steps_in, n_steps_out, n_features,
1110                                   best_n_neurons, best_dropout, best_batch_size)

```

```

1109
1110     # make predictions
1111     x_input = array(y_test)
1112     y_predicted = predict(x_input, lstm_model, n_features).flatten()
1113     y_actual = y_test.values
1114
1115     # error calc
1116     maes.append(mean_absolute_error(y_actual, y_predicted))
1117
1118     print("I",end="")
1119
1120
1121
1122     time_LSTM_seasonal = timeit.default_timer() - start_time
1123     MAE_LSTM_seasonal = np.mean(maes)
1124     last_MAE_LSTM_seasonal = maes[-1]
1125     global_maes.append(MAE_LSTM_seasonal)
1126     last_prediction_LSTM_seasonal = y_predicted
1127     # print('Best:')
1128     # print('N neurons')
1129     # print(best_n_neurons)
1130     # print('Dropout rate')
1131     # print(best_dropout)
1132     # print('Batch size')
1133     # print(best_batch_size)
1134     # print('MAE')
1135     # print(best_MAE)
1136     # plt.bar(range(0, len(global_maes)), global_maes)
1137
1138     # time_ARIMA = timeit.default_timer() - start_time
1139     # mae_mean = np.mean(maes)
1140     # MAE_ARIMA = mae_mean
1141     # last_MAE_ARIMA = maes[-1]
1142
1143     print()
1144     print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_LSTM_seasonal)
1145     print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' %
1146           → last_MAE_LSTM_seasonal)
1147     print('Execution time: %.3f seconds' % time_LSTM_seasonal)
1148
1149     reverted_prediction_values = revert_diff_seasonal(last_prediction_LSTM_seasonal,
1150           → ts)
1151     full_graph(reverted_prediction_values, ts,'Last 2 year prediction LSTM Seasonal')
1152
1153     print(maes)
1154
1155     # # Prophet
1156     # In[67]:
1157
1158
1159     ts_diff.reset_index()
1160
1161
1162     # In[68]:
```

```

1163
1164
1165 # formatting dataframe
1166 ts_formated_prophet = ts_diff.reset_index().rename(columns = {'date' : 'ds',
1167   ↪ 'ice_extent' : 'y'})
1168 ts_formated_prophet['ds'] =
1169   ↪ pd.DataFrame(pd.to_datetime(ts_formated_prophet['ds']).astype(str),
1170     ↪ format='%Y-%m-%d'))
1171
1172
1173 # initialize TimeSeriesSplit object
1174 tscv_prophet = TimeSeriesSplit(n_splits = 18)
1175
1176 # loop trough all split time series that have a trainingsset with more than 20
1177   ↪ values
1178 for train_index, test_index in tscv_prophet.split(ts_formated_prophet):
1179   if train_index.size > 300:
1180
1181     # initialize cross validation train and test sets
1182     cv_train, cv_test = ts_diff.iloc[train_index], ts_diff.iloc[test_index]
1183
1184     # visualize cross_validation structure for reference
1185     print("TRAIN:", train_index.size)
1186     print("TEST:", test_index.size)
1187     print()
1188
1189 # In[39]:
1190
1191
1192 # Python
1193 import itertools
1194 import numpy as np
1195 import pandas as pd
1196 from fbprophet import Prophet
1197 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
1198
1199
1200 # define dataframe
1201 df = ts_formated_prophet
1202
1203 param_grid = {
1204   'changepoint_prior_scale': [0.001, 0.01, 0.1, 0.5, 0.75, 1],
1205   'seasonality_prior_scale': [0.001, 0.01, 0.1, 1, 2, 5, 10],
1206 }
1207
1208 # Generate all combinations of parameters
1209 all_params = [dict(zip(param_grid.keys(), v)) for v in
1210   ↪ itertools.product(*param_grid.values())]
1211
1212 # initialize variables
1213 maes = []
1214 global_maes = []

```

```

1214 best_MAE_prophet = np.inf
1215
1216 # Use cross validation to evaluate all parameters
1217 for params in all_params:
1218
1219     # loop trough all split time series that have a trainingsset with more than
1220     # → 20 values
1221     for train_index, test_index in tscv_prophet.split(ts_formated_prophet):
1222         if train_index.size > 300:
1223
1224             # initialize cross validation train and test sets
1225             train = ts_formated_prophet.iloc[train_index]
1226             y_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['y']].values.flatten()
1227             X_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['ds']]
1228
1229             # Fit model with given params
1230             model = Prophet(**params, weekly_seasonality=False,
1231                             # → daily_seasonality=False)
1232             model = model.fit(train)
1233
1234             # make predictions
1235             forecast = model.predict(X_test)
1236             y_pred = forecast['yhat'].values
1237
1238             # last actual prediction
1239             last_prediction_prophet = y_pred
1240
1241             # error calculation this part of the cross validation
1242             maes.append(mean_absolute_error(y_test, y_pred))
1243
1244             # error calculation for this parameter combination
1245             MAE_prophet = np.mean(maes)
1246             last_MAE_prophet = maes[-1]
1247             global_maes.append(MAE_prophet)
1248
1249             # logging
1250             print('changepoint_prior_scale: ' + str(params['changepoint_prior_scale']))
1251             print('seasonality_prior_scale: ' + str(params['seasonality_prior_scale']))
1252             print(MAE_prophet)
1253
1254             # store parameters resulting in the lowest mean MAE
1255             if best_MAE_prophet > MAE_prophet:
1256                 best_params = params
1257                 best_MAE_prophet = MAE_prophet
1258
1259             # log optimal result
1260             print('changepoint_prior_scale: ' + str(best_params['changepoint_prior_scale']))
1261             print('seasonality_prior_scale: ' + str(best_params['seasonality_prior_scale']))
1262             print(best_MAE_prophet)
1263
1264             # In[77]:
1265
1266
1267             best_params = {'changepoint_prior_scale': 0.001, 'seasonality_prior_scale': 10}

```

```

1268
1269
1270 # In[78]:
1271
1272
1273 from fbprophet import Prophet
1274 # Disabled tf warning because of clutter
1275 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
1276
1277 start_time = timeit.default_timer()
1278
1279 # initialize variables
1280 maes = []
1281
1282 for train_index, test_index in tscv_prophet.split(ts_formated_prophet):
1283     if train_index.size > 300:
1284
1285         # initialize cross validation train and test sets
1286         train = ts_formated_prophet.iloc[train_index]
1287         y_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['y']].values.flatten()
1288         X_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['ds']]
1289
1290         # build model
1291         model = Prophet(**best_params, weekly_seasonality=False,
1292                         daily_seasonality=False)
1293         model.fit(train)
1294
1295         # make predictions
1296         forecast = model.predict(X_test)
1297         y_pred = forecast['yhat'].values
1298
1299         # error calc
1300         maes.append(mean_absolute_error(y_test, y_pred))
1301
1302
1303
1304 # store results
1305 time_Prophet = timeit.default_timer() - start_time
1306 MAE_Prophet = np.mean(maes)
1307 last_MAE_Prophet = maes[-1]
1308 last_prediction_prophet = y_pred
1309
1310 # visualize results
1311 print()
1312 print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_Prophet)
1313 print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % last_MAE_Prophet)
1314 print('Execution time: %.3f seconds' % time_Prophet)
1315
1316 reverted_prediction_values = revert_diff_seasonal(last_prediction_prophet, ts)
1317 full_graph(reverted_prediction_values, ts, "Last 2 year prediction prophet")
1318 print('Mean average errors')
1319 print(maes)
1320
1321
1322 # In[ ]:
```

```

1323
1324
1325 Mean MAE: 0.250 x 1 000 000 km2
1326
1327
1328 # # Evaluation
1329
1330 # In[79]:
1331
1332
1333 # formatting
1334 results = [[MAE_ARIMA, time_ARIMA, last_MAE_ARIMA],
1335     [MAE_ARIMA_seasonal, time_ARIMA_seasonal, last_MAE_ARIMA_seasonal],
1336     [MAE_SARIMA, time_SARIMA, last_MAE_SARIMA],
1337     [MAE_SARIMA_seasonal, time_SARIMA_seasonal, last_MAE_SARIMA_seasonal],
1338     [MAE_LSTM, time_LSTM, last_MAE_LSTM],
1339     [MAE_LSTM_seasonal, time_LSTM_seasonal, last_MAE_LSTM_seasonal],
1340     [MAE_Prophet, time_Prophet, last_MAE_Prophet]]
1341
1342 # display results
1343 results = pd.DataFrame(results, columns=['Mean MAE (x 1 000 000
1344     ↪ km\u00b2)', 'Execution time (s)', 'Last MAE (x 1 000 000 km\u00b2)']
1345             , index=['ARIMA', 'ARIMA_seasonal_differencing', 'SARIMA', 'SARIMA_seasonal_differnci
1346 results
1347
1348 # In[84]:
1349
1350
1351 reverted_prediction_values = revert_diff(last_prediction_ARIMA, ts[:-5])
1352 full_graph(reverted_prediction_values, ts[:-5], 'Last prediction ARIMA')
1353
1354 reverted_prediction_values = revert_diff_seasonal(last_prediction_ARIMA_seasonal,
1355     ↪ ts)
1356 full_graph(reverted_prediction_values, ts, 'Last prediction ARIMA with seasonal
1357     ↪ differencing')
1358
1359 reverted_prediction_values = revert_diff(last_prediction_SARIMA, ts[:-5])
1360 full_graph(reverted_prediction_values, ts[:-5], 'Last prediction SARIMAX')
1361
1362 reverted_prediction_values =
1363     ↪ revert_diff_seasonal(last_prediction_SARIMA_seasonal, ts)
1364 full_graph(reverted_prediction_values, ts, 'Last prediction SARIMAX')
1365
1366
1367
1368 reverted_prediction_values = revert_diff_seasonal(last_prediction_LSTM, ts)
1369 full_graph(reverted_prediction_values, ts, 'Last prediction LSTM')
1370
1371 reverted_prediction_values = revert_diff_seasonal(last_prediction_LSTM_seasonal,
1372     ↪ ts)
1373 full_graph(reverted_prediction_values, ts, 'Last prediction LSTM Seasonal')
```

```

1373
1374 reverted_prediction_values = revert_diff_seasonal(last_prediction_prophet, ts)
1375 full_graph(reverted_prediction_values, ts, "Last 2 year prediction Prophet")

```

B.4 Broncode voor het vergelijken van ARIMA, LSTM en Prophet bij multivariate, niet-seizoensgebonden tijdreeksen

Listing 26: Broncode voor het vergelijken van ARIMA, LSTM en Prophet bij multivariate, niet-seizoensgebonden tijdreeksen

```

1  #!/usr/bin/env python
2  # coding: utf-8
3
4  # # Imports
5
6  # In[1]:
7
8
9  import numpy as np
10 import pandas as pd
11 # matplotlib is the Python library for drawing diagrams
12 import matplotlib.pyplot as plt
13 get_ipython().run_line_magic('matplotlib', 'inline')
14 # set the size of the diagrams
15 from matplotlib.pyplot import rcParams
16 rcParams['figure.figsize'] = 15,5
17 from math import sqrt
18 from sklearn.metrics import mean_squared_error
19 from sklearn.model_selection import TimeSeriesSplit
20
21
22 # In[2]:
23
24
25 def test_stationarity(timeseries, title):
26
27     #Determining rolling statistics
28     rolmean = timeseries.rolling(12).mean()
29     #      rolstd = timeseries.rolling(24).std()
30
31     #Plot rolling statistics:
32     orig = plt.plot(timeseries, color='blue',label='Original')
33     mean = plt.plot(rolmean, color='red', label='Rolling Mean')
34     #      std = plt.plot(rolstd, color='black', label = 'Rolling Std')
35     plt.legend(loc='best')
36     plt.title('Rolling Mean & Standard Deviation from column: ' + title)
37     plt.show(block=False)
38
39 def full_graph(predicted_diff, title):

```

```

40     predictionsArray = np.asarray(revert_diff(predicted_diff, ts_ie))
41     zerosArray = np.zeros(ts_ie.values.size-len(predictionsArray.flatten()))
42     cleanPrediction =
43         pd.Series(np.concatenate((zerosArray,predictionsArray))).replace(0,np.NaN)
44
45     # plot
46     plt.title(title)
47     plt.plot(ts_ie.values,marker='o', color='blue',label='Actual values')
48     plt.plot(cleanPrediction,marker='o', color='red',label='Last 4 year
49         prediction')
50     plt.ylim([0,15])
51     plt.legend()
52
53     plt.show()
54
55 def revert_diff(predicted_diff, og_data):
56     last_value = og_data.iloc[-predicted_diff.size-1][0]
57     predicted_actual = np.array([])
58     for value_diff in predicted_diff:
59         actual_value = last_value + value_diff
60         predicted_actual = np.append(predicted_actual, actual_value)
61         last_value = actual_value
62     return predicted_actual
63
64
65 # ## Dataprep
66
67
68 ts = pd.read_csv('./data/dataframe_yearly.csv', index_col=0).reset_index()
69 ts.rename(columns={'Year':'year'}, inplace=True)
70 ts.set_index('year', inplace=True)
71
72
73 # In[4]:
74
75
76 ts_ie = ts[['ice_extent']]
77
78
79 # In[5]:
80
81
82 ts
83
84
85 # In[6]:
86
87
88 plt.title('Temperature')
89 plt.plot(ts.iloc[:,0], label='temperature')
90 plt.ylabel('°C')
91 plt.show()
92 plt.title('Ice extent')
93 plt.ylabel('x 1 000 000 km\u00b2')
```

```

94 plt.plot(ts.iloc[:,1], label='ice extent')
95
96
97 # In[7]:
98
99
100 test_stationarity(ts[['ice_extent']], 'ice_extent')
101
102
103 # ### Differencing
104
105 # In[8]:
106
107
108 ts_diff = ts - ts.shift(1)
109 ts_diff = ts_diff.dropna()
110 test_stationarity(ts_diff[['ice_extent']], 'ice_extent')
111 test_stationarity(ts_diff[['mean_temp']], 'mean_temp')
112
113
114 # Datasets are stationary now
115
116 # # Cross validation setup
117
118 # In[9]:
119
120
121 tscv = TimeSeriesSplit(n_splits = 8)
122 dataset = ts_diff
123
124 for train_index, test_index in tscv.split(dataset):
125     if train_index.size > 20:
126
127         # initialize cross validation train and test sets
128         cv_train, cv_test = dataset.iloc[train_index], dataset.iloc[test_index]
129
130         print("TRAIN:", train_index.size) # visualize cross-validation structure
131             # for reference
132         print("TEST:", test_index.size)
133         print()
134
135 # # VARMAX
136
137 # In[10]:
138
139
140 from statsmodels.tsa.statespace.varmax import VARMAX
141 import itertools
142 import warnings
143 import sys
144 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
145
146
147
148 # Define the p, d and q parameters to take any value between 0 and 2

```

```

149 p = q = range(0, 5)
150
151 # Generate all different combinations of p, q and q triplets
152 pq = list(itertools.product(p, q))
153 best_pq = pq
154 best_mean_mae = np.inf
155 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
156 for param in pq:
157     print(param)
158     try: # some parametercombinations might lead to crash, so catch exceptions
159         # and continue
160         maes = []
161         for train_index, test_index in tscv.split(dataset):
162             if train_index.size > 20:
163                 # initialize cross validation train and test sets
164                 cv_train, cv_test = dataset.iloc[train_index],
165                 # dataset.iloc[test_index]
166
167                 # build model
168                 model = VARMAX(cv_train, order=(param))
169                 model_fit = model.fit()
170
171                 # make predictions
172                 predictions = model_fit.forecast(steps=4, dynamic=False)
173                 prediction_values = predictions[['ice_extent']].values
174                 true_values = cv_test[['ice_extent']].values
175                 # error calc
176                 maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
177
178                 mean_mae = np.mean(maes)
179                 print('MAE: ' + str(mean_mae))
180
181                 if mean_mae < best_mean_mae:
182                     best_mean_mae = mean_mae
183                     best_maes = maes
184                     best_pq = param
185                     best_predictions = prediction_values
186             except Exception as e:
187                 print(e)
188                 continue
189
190             # plot
191             print()
192             print('Best MAE = ' + str(best_mean_mae))
193             print(best_pq)
194
195             # # best range(0,5)
196             # Best MAE = 0.15358394799986985
197             # (3, 3)
198             # Wall time: 9min 27s
199
200             # In[57]:
```

```

203 best_pq = (3,3)
204
205
206 # In[58]:
207
208
209 from statsmodels.tsa.statespace.varmax import VARMAX
210 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
211 import timeit
212 import warnings
213
214
215 start_time = timeit.default_timer()
216
217 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
218
219 print("----")
220
221 maes = []
222
223 for train_index, test_index in tscv.split(dataset):
224     if train_index.size > 20:
225         # initialize cross validation train and test sets
226         cv_train, cv_test = dataset.iloc[train_index], dataset.iloc[test_index]
227
228         # build model
229         model = VARMAX(cv_train, order=(best_pq))
230         model_fit = model.fit()
231
232         # make predictions
233         predictions = model_fit.forecast(steps=4, dynamic=False)
234         prediction_values = predictions[['ice_extent']].values
235         true_values = cv_test[['ice_extent']].values
236         # error calc
237         maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
238
239         print("I",end="")
240
241
242 time_VARMAX = timeit.default_timer() - start_time
243 mae_mean = np.mean(maes)
244 MAE_VARMAX = mae_mean
245 last_MAE_VARMAX = maes[-1]
246 last_predictions_VARMAX = prediction_values
247
248 print()
249 print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_VARMAX)
250 print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % last_MAE_VARMAX)
251 print('Execution time: %.3f seconds' % time_VARMAX)
252 full_graph(last_predictions_VARMAX, 'Last prediction VARMAX')
253 print(maes)
254
255
256 # # LSTM
257
258 # In[39]:

```

```

259
260
261 # multivariate multi-step encoder-decoder lstm example
262 from numpy import array
263 from numpy import hstack
264 from keras.models import Sequential
265 from keras.layers import LSTM
266 from keras.layers import Dense
267 from keras.layers import RepeatVector
268 from keras.layers import TimeDistributed
269 import warnings
270
271 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
272
273
274 # split a multivariate sequence into samples
275 def split_sequences(sequences, n_steps_in, n_steps_out):
276     X, y = list(), list()
277     for i in range(len(sequences)):
278         # find the end of this pattern
279         end_ix = i + n_steps_in
280         out_end_ix = end_ix + n_steps_out
281         # check if we are beyond the dataset
282         if out_end_ix > len(sequences):
283             break
284         # gather input and output parts of the pattern
285         seq_x, seq_y = sequences[i:end_ix, :],
286                         sequences[end_ix:out_end_ix, :]
287         X.append(seq_x)
288         y.append(seq_y)
289     return array(X), array(y)
290
291 def predict_LSTM(train, test, n_neurons, n_epochs):
292     test['sum'] = test['mean_temp'] + test['ice_extent']
293
294     # define input sequence
295     in_seq1 = train.values[:,0]
296     in_seq2 = train.values[:,1]
297     out_seq = array([in_seq1[i]+in_seq2[i] for i in range(len(in_seq1))])
298
299     # convert to [rows, columns] structure
300     in_seq1 = in_seq1.reshape((len(in_seq1), 1))
301     in_seq2 = in_seq2.reshape((len(in_seq2), 1))
302     out_seq = out_seq.reshape((len(out_seq), 1))
303
304     # horizontally stack columns
305     dataset = hstack((in_seq1, in_seq2, out_seq))
306
307     # choose a number of time steps
308     n_steps_in, n_steps_out = 4, 4
309
310     # convert into input/output
311     X, y = split_sequences(dataset, n_steps_in, n_steps_out)
312
313     # the dataset knows the number of features, e.g. 2

```

```

314     n_features = X.shape[2]
315
316     # define model
317     model = Sequential()
318     model.add(LSTM(n_neurons, activation='relu', input_shape=(n_steps_in,
319                     ↴ n_features)))
320     model.add(RepeatVector(n_steps_out))
321     model.add(LSTM(n_neurons, activation='relu', return_sequences=True))
322     model.add(TimeDistributed(Dense(n_features)))
323     model.compile(optimizer='adam', loss='mae')
324
325     # fit model
326     model.fit(X, y, epochs=n_epochs, verbose=0)
327
328     # demonstrate prediction
329     x_input = test.values
330     x_input = x_input.reshape((1, n_steps_in, n_features))
331     yhat = model.predict(x_input, verbose=0)
332     return yhat
333
334
335 # In[109]:
336
337
338 from statsmodels.tsa.statespace.varmax import VARMAX
339 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
340 import timeit
341 import tensorflow as tf
342
343 start_time = timeit.default_timer()
344
345 # warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
346 tf.compat.v1.logging.set_verbosity(tf.compat.v1.logging.ERROR)
347
348 maes = []
349 global_maes = []
350 best_MAE = np.inf
351
352
353 n_neurons_array = [1,5,10,20]
354 n_epochs_array = [100,200,300]
355
356 print("----")
357
358 maes = []
359 for n_neurons in n_neurons_array:
360     for n_epochs in n_epochs_array:
361         for train_index, test_index in tscv.split(dataset):
362             if train_index.size > 20:
363                 # initialize cross validation train and test sets
364                 cv_train, cv_test = dataset.iloc[train_index],
365                 ↴ dataset.iloc[test_index]
366
367                 yhat = predict_LSTM(cv_train, cv_test, n_neurons, n_epochs)

```

```

368
369     prediction_values = yhat[0][:,1]
370     true_values = cv_test[['ice_extent']].values
371
372     # error calc
373     maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
374
375     print("I",end="")
376     time_LSTM = timeit.default_timer() - start_time
377     MAE_LSTM = np.mean(maes)
378     last_MAE_LSTM = maes[-1]
379     global_maes.append(MAE_LSTM)
380
381     if best_MAE > MAE_LSTM:
382         best_n_neurons = n_neurons
383         best_n_epochs = n_epochs
384         best_MAE = MAE_LSTM
385
386     print()
387     print(n_neurons)
388     print(n_epochs)
389     print(MAE_LSTM)
390     print()
391
392     print('Best:')
393     print('N neurons')
394     print(best_n_neurons)
395     print('Epochs size')
396     print(best_n_epochs)
397     print('MAE')
398     print(best_MAE)
399
400 # In[41]:
401
402
403
404 best_n_neurons, best_n_epochs = 1, 200
405
406
407 # In[42]:
408
409
410 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
411 import timeit
412 import tensorflow as tf
413
414 start_time = timeit.default_timer()
415
416 # warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
417 tf.compat.v1.logging.set_verbosity(tf.compat.v1.logging.ERROR)
418
419
420 print("----")
421
422 maes = []
423

```

```

424 for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff):
425     if train_index.size > 20:
426
427         # initialize cross validation train and test sets
428         cv_train, cv_test = ts_diff.iloc[train_index], ts_diff.iloc[test_index]
429
430         yhat = predict_LSTM(cv_train, cv_test, best_n_neurons, best_n_epochs)
431
432         prediction_values = yhat[0][:,1]
433         true_values = cv_test[['ice_extent']].values
434
435         # error calc
436         maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
437
438         print("I",end="")
439
440
441
442 time_LSTM = timeit.default_timer() - start_time
443 mae_mean = np.mean(maes)
444 MAE_LSTM = mae_mean
445 last_MAE_LSTM = maes[-1]
446 last_predictions_LSTM = prediction_values
447
448 print()
449 print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_LSTM)
450 print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % last_MAE_LSTM)
451 print('Execution time: %.3f seconds' % time_LSTM)
452 full_graph(last_predictions_LSTM, 'Last prediction LSTM')
453 print(maes)
454
455
456 # # Prophet
457
458 # In[ ]:
459
460
461 # formatting dataframe
462 ts_formated_prophet = ts_diff.reset_index().rename(columns = {'year' : 'ds',
463             'ice_extent' : 'y'})
463 ts_formated_prophet['ds'] =
464             pd.DataFrame(pd.to_datetime(ts_formated_prophet['ds'].astype(str),
465             format='%Y'))
466
467
468
469 from fbprophet import Prophet
470 m = Prophet()
471 m.add_regressor('mean_temp')
472 m.fit(df_train)
473
474
475 # In[ ]:
476

```

```
477
478 # Python
479 import itertools
480 import numpy as np
481 import pandas as pd
482
483 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
484
485 # define dataframe
486 df = ts_formated_prophet
487
488 param_grid = {
489     'changepoint_prior_scale': [0.001, 0.01, 0.1, 1, 2, 5, 10, 15, 20, 25],
490 }
491
492 # Generate all combinations of parameters
493 all_params = [dict(zip(param_grid.keys(), v)) for v in
494     ↪ itertools.product(*param_grid.values())]
495
496 # initialize variables
497 maes = []
498 global_maes = []
499 best_MAE_prophet = np.inf
500
501 # Use cross validation to evaluate all parameters
502 for params in all_params:
503
504     # loop trough all split time series that have a trainingsset with more than
505     # 20 values
506     for train_index, test_index in tscv.split(ts_formated_prophet):
507         if train_index.size > 20:
508
509             # initialize cross validation train and test sets
510             train = ts_formated_prophet.iloc[train_index]
511             y_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['y']].values.flatten()
512             X_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['ds', 'mean_temp']]
513
514             # Fit model with given params
515             model = Prophet(weekly_seasonality=False, daily_seasonality=False)
516             model.add_regressor('mean_temp')
517             model.fit(train)
518
519             # make predictions
520             forecast = model.predict(X_test)
521             y_pred = forecast['yhat'].values
522
523             # last actual prediction
524             last_prediction_prophet = y_pred
525
526             # error calculation this part of the cross validation
527             maes.append(mean_absolute_error(y_test, y_pred))
528
529             # error calculation for this parameter combination
530             MAE_prophet = np.mean(maes)
531             last_MAE_prophet = maes[-1]
532             global_maes.append(MAE_prophet)
```

```

531
532     # logging
533     print('changepoint_prior_scale: ' + str(params['changepoint_prior_scale']))
534
535     # store parameters resulting in the lowest mean MAE
536     if best_MAE_prophet > MAE_prophet:
537         best_params = params
538         best_MAE_prophet = MAE_prophet
539
540     # log optimal result
541     print('changepoint_prior_scale: ' + str(best_params['changepoint_prior_scale']))
542     print(best_MAE_prophet)
543
544
545 # In[ ]:
546
547
548
549
550
551 # In[57]:
552
553
554 maes = []
555 global_maes = []
556
557 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
558
559 # loop trough all split time series that have a trainingsset with more than 20
560 # values
561 for train_index, test_index in tscv.split(ts_formated_prophet):
562     if train_index.size > 20:
563
564         # initialize cross validation train and test sets
565         train = ts_formated_prophet.iloc[train_index]
566         y_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['y']].values.flatten()
567         X_test = ts_formated_prophet.iloc[test_index][['ds', 'mean_temp']]
568
569         # Fit model with given params
570         model = Prophet(weekly_seasonality=False, daily_seasonality=False)
571         model = model.add_regressor('mean_temp')
572         model = model.fit(train)
573
574         # make predictions
575         forecast = model.predict(X_test)
576         y_pred = forecast['yhat'].values
577
578         # last actual prediction
579         last_prediction_prophet = y_pred
580
581         # error calculation this part of the cross validation
582         maes.append(mean_absolute_error(y_test, y_pred))
583
584     # error calculation for this parameter combination
585     MAE_prophet = np.mean(maes)
586     last_MAE_prophet = maes[-1]

```

```
586 global_maes.append(MAE_prophet)
587 print(np.mean(maes))
588
589
590 # In[34]:
591
592
593 # formatting dataframe
594 ts_formated_prophet = ts_diff.reset_index().rename(columns = {'year' : 'ds',
595   ↪ 'ice_extent' : 'y'})
596 ts_formated_prophet['ds'] =
597   ↪ pd.DataFrame(pd.to_datetime(ts_formated_prophet['ds'].astype(str),
598     ↪ format='%Y'))
599
600
601 df_train = ts_formated_prophet.iloc[:-4]
602 df_test = ts_formated_prophet.iloc[-4:]
603
604
605 # In[40]:
606
607
608 df_train.head()
609
610
611 # In[41]:
612
613
614 from fbprophet import Prophet
615 m = Prophet()
616 m.add_regressor('mean_temp')
617 m.fit(df_train)
618
619
620 # In[43]:
621
622
623 forecast = m.predict(df_test.drop(columns="y"))
624 forecast.set_index('ds')[['yhat']]
625
626
627 # In[ ]:
628
629
630 # example
631
632
633 # In[2]:
634
635
636 import pandas as pd
637 df = pd.DataFrame(pd.date_range(start="2019-09-01", end="2019-09-30", freq='D',
638   ↪ name='ds'))
```

```

638 df["y"] = range(1,31)
639 df["add1"] = range(101,131)
640 df["add2"] = range(201,231)
641 df.head()
642
643
644 # In[3]:
645
646
647 df_train = df.loc[df["ds"]<"2019-09-21"]
648 df_test = df.loc[df["ds"]>="2019-09-21"]
649
650
651 # In[4]:
652
653
654 from fbprophet import Prophet
655 m = Prophet()
656 m.add_regressor('add1')
657 m.add_regressor('add2')
658 m.fit(df_train)
659
660
661 # In[10]:
662
663
664 forecast = m.predict(df_test.drop(columns="y"))
665 forecast.set_index('ds')[['yhat']]
666
667
668 # ### Evaluation
669
670 # In[112]:
671
672
673 # formatting
674 results = [[MAE_VARMAX, time_VARMAX, last_MAE_VARMAX],
675 [MAE_LSTM, time_LSTM, last_MAE_LSTM]]
676
677 # display results
678 results = pd.DataFrame(results, columns=['Mean MAE (x 1 000 000
679 ↵ km\u00b2)', 'Execution time (s)', 'Last MAE (x 1 000 000 km\u00b2)']
680 ,index=['VARMAX', 'LSTM']).round(decimals=3)
681 results
682
683 # In[65]:
684
685
686 full_graph(last_predictions_VARMAX, 'Last prediction VARMAX')
687 full_graph(last_predictions_LSTM, 'Last prediction LSTM')

```

B.5 Broncode voor het vergelijken van ARIMA, LSTM en Prophet bij multivariate, seizoensgebonden tijdreeksen

Listing 27: Broncode voor het vergelijken van ARIMA, LSTM en Prophet bij multivariate, seizoensgebonden tijdreeksen

```
1 #!/usr/bin/env python
2 # coding: utf-8
3
4 # In[54]:
5
6
7 import pandas as pd
8 import numpy as np
9 # matplotlib is the Python library for drawing diagrams
10 import matplotlib.pyplot as plt
11 get_ipython().run_line_magic('matplotlib', 'inline')
12 # set the size of the diagrams
13 from matplotlib.pyplot import rcParams
14 rcParams['figure.figsize'] = 15,5
15 from sklearn.model_selection import TimeSeriesSplit
16
17
18 # # General functions
19
20 # In[100]:
21
22
23 reverted_prediction_values
24
25
26 # In[104]:
27
28
29 ts[['ice_extent']].max()
30
31
32 # In[119]:
33
34
35
36
37
38 # In[112]:
39
40
41 plt.plot(last_predictions_VARMAX_seasonal)
42
43
44 # In[162]:
45
```

```

46
47
48 # reverted_prediction_values =
49 #     revert_diff_seasonal(last_predictions_VARMAX_seasonal, ts[['ice_extent']])
50 full_graph_seasonal(last_predictions_VARMAX_seasonal, 'Last 2 year prediction
51     ARIMA with seasonal differencing')
52
53
54
55 def test_stationarity(timeseries, title):
56
57     #Determining rolling statistics
58     rolmean = timeseries.rolling(12).mean()
59     #     rolstd = timeseries.rolling(24).std()
60
61     #Plot rolling statistics:
62     orig = plt.plot(timeseries, color='blue',label='Original')
63     mean = plt.plot(rolmean, color='red', label='Rolling Mean')
64     #     std = plt.plot(rolstd, color='black', label = 'Rolling Std')
65     plt.legend(loc='best')
66     plt.title('Rolling Mean & Standard Deviation from column: ' + title)
67     plt.show(block=False)
68
69 def full_graph(predicted_diff, title):
70     dataset_ie = ts[['ice_extent']][:-5]
71     predictionsArray = np.asarray(revert_diff(predicted_diff, dataset_ie))
72     zerosArray = np.zeros(dataset_ie.values.size-len(predictionsArray.flatten()))
73     cleanPrediction =
74         pd.Series(np.concatenate((zerosArray,predictionsArray))).replace(0,np.Nan)
75
76     # plot
77     plt.title(title)
78     plt.plot(dataset_ie.index, dataset_ie.values,marker='o',
79             color='blue',label='Actual values')
80     plt.plot(dataset_ie.index, cleanPrediction,marker='o',
81             color='red',label='Last 2 year prediction')
82     plt.ylim([0,20])
83     plt.legend()
84
85     plt.show()
86
87
88 def full_graph_seasonal(predicted, title):
89     predicted = predicted.flatten() +
90     ts[['ice_extent']].values.flatten()[-48:-24]
91     zerosArray =
92         np.zeros(ts[['ice_extent']].values.size-len(predicted.flatten()))
93     cleanPrediction =
94         pd.Series(np.concatenate((zerosArray,predicted.flatten()))).replace(0,np.Nan)
95
96     # plot
97     plt.title(title)
98     plt.plot(ts.index, ts[['ice_extent']].values,marker='o',
99             color='blue',label='Actual values')

```

```

92     plt.plot(ts.index, cleanPrediction,marker='o', color='red',label='Last 2 year
93             ↪ prediction')
94     plt.ylim([0,20])
95     plt.legend()
96
97     plt.show()
98
99     def revert_diff(predicted_diff, og_data):
100        last_value = og_data.iloc[-predicted_diff.size-1][0]
101        predicted_actual = np.array([])
102        for value_diff in predicted_diff:
103            actual_value = last_value + value_diff
104            predicted_actual = np.append(predicted_actual, actual_value)
105            last_value = actual_value
106        return predicted_actual
107
108 # # Dataprep
109
110 # In[56]:
111
112
113 ts = pd.read_csv('./data/dataframe_monthly.csv', index_col=0).reset_index()
114
115
116 # In[57]:
117
118
119 ts
120
121
122 # In[58]:
123
124
125 ts['date'] = pd.to_datetime(ts['Month'].astype(str) + ts['Year'].astype(str),
126                             ↪ format='%m%Y', errors='ignore')
127
128 # In[59]:
129
130
131 ts
132
133
134 # In[60]:
135
136
137 ts = ts[['date','ice_extent','mean_temp']]
138 ts.set_index('date', inplace=True)
139 plt.plot(ts[['ice_extent']])
140 plt.title('ice_extent')
141 plt.show()
142 plt.plot(ts[['mean_temp']])
143 plt.title('mean_temp')
144
145

```

```

146 # In[61]:
147
148
149 test_stationarity(ts[['ice_extent']], 'ice_extent')
150 test_stationarity(ts[['mean_temp']], 'mean_temp')
151
152
153 # # Differencing
154
155 # In[62]:
156
157
158 ts_diff = ts - ts.shift(1)
159 ts_diff = ts_diff.dropna()
160 test_stationarity(ts_diff[['ice_extent']], 'ice_extent')
161 test_stationarity(ts_diff[['mean_temp']], 'mean_temp')
162
163
164 # In[63]:
165
166
167 ts_diff_seasonal = ts - ts.shift(12)
168 ts_diff_seasonal = ts_diff_seasonal.dropna()
169 test_stationarity(ts_diff_seasonal[['ice_extent']], 'ice_extent')
170 test_stationarity(ts_diff_seasonal[['mean_temp']], 'mean_temp')
171
172
173 # In[64]:
174
175
176 tscv = TimeSeriesSplit(n_splits = 18)
177 dataset = ts_diff[:-5] # need the -5 to get testsets for 24 months/2 years
178
179 for train_index, test_index in tscv.split(dataset):
180     if train_index.size > 300:
181
182         # initialize cross validation train and test sets
183         cv_train, cv_test = dataset.iloc[train_index], dataset.iloc[test_index]
184
185         print("TRAIN:", train_index.size) # visualize cross_validation structure
186             # for reference
187         print("TEST:", test_index.size)
188         print()
189
190 # In[65]:
191
192
193 tscv = TimeSeriesSplit(n_splits = 18)
194
195 for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff_seasonal):
196     if train_index.size > 300:
197
198         # initialize cross validation train and test sets
199         cv_train, cv_test = ts_diff_seasonal.iloc[train_index],
200             ts_diff_seasonal.iloc[test_index]

```

```

200
201     print("TRAIN:", train_index.size) # visualize cross_validation structure
202         ↵   for reference
203     print("TEST:", test_index.size)
204     print()
205
206 # In[66]:
207
208
209 # og_data = dataset[:-6]
210 # seasonal_entries = 12
211 # n_sets = int(og_data.shape[0]/seasonal_entries)
212 # split_sets = np.array_split(dataset[:-6], n_sets)
213 # ts_diff = pd.DataFrame(columns = og_data.columns)
214
215 # i = 0
216
217 # for year in split_sets[:-1]:
218 #     ## swap 0 and 1 around
219 #     # take difference
220 #     diff = split_sets[i+1].reset_index() - split_sets[i].reset_index()
221 #     diff = diff.iloc[:,1:]
222
223 #     # append to dataframe
224 #     ts_diff = ts_diff.append(diff[['ice_extent', 'mean_temp']],
225         ↵ ignore_index=True)
226 #     i = i+1
227
228 # In[67]:
229
230
231 # wait
232 ts_seasonal_diff = (dataset - dataset.shift(12)).dropna()
233
234
235 # ## VARMAX
236
237 # ## Random walk differencing
238
239 # In[53]:
240
241
242 from statsmodels.tsa.statespace.varmax import VARMAX
243 import itertools
244 import warnings
245 import sys
246 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
247
248
249
250 # Define the p, d and q parameters to take any value between 0 and 2
251 p = q = range(0, 5)
252
253 # Generate all different combinations of p, q and q triplets

```

```

254 pq = list(itertools.product(p, q))
255 best_pq = pq
256 best_mean_mae = np.inf
257 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
258 for param in pq:
259     print(param)
260     try:    # some parametercombinations might lead to crash, so catch exceptions
261         → and continue
262         maes = []
263         for train_index, test_index in tscv.split(dataset):
264             if train_index.size > 300:
265                 # initialize cross validation train and test sets
266                 cv_train, cv_test = dataset.iloc[train_index],
267                 → dataset.iloc[test_index]
268
269                 # build model
270                 model = VARMAX(cv_train, order=(param))
271                 model_fit = model.fit()
272
273                 # make predictions
274                 predictions = model_fit.forecast(steps=24, dynamic=False)
275                 prediction_values = predictions[['ice_extent']].values
276                 true_values = cv_test[['ice_extent']].values
277                 # error calc
278                 maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
279
280                 mean_mae = np.mean(maes)
281                 print('MAE: ' + str(mean_mae))
282
283                 if mean_mae < best_mean_mae:
284                     best_mean_mae = mean_mae
285                     best_maes = maes
286                     best_pq = param
287                     best_predictions = prediction_values
288             except Exception as e:
289                 print(e)
290                 continue
291
292             # plot
293             print()
294             print('Best MAE = ' + str(best_mean_mae))
295             print(best_pq)
296
297             # best range(0,5)
298             # Best MAE = 0.1772618201196872
299             # (1, 1)
300             # Wall time: 7min 53s
301
302             # In[175]:
303
304             best_pq = (4,1)
305
306
307

```

```

308 # In[176]:
309
310
311 from statsmodels.tsa.statespace.varmax import VARMAX
312 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
313 import timeit
314
315
316 start_time = timeit.default_timer()
317
318 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
319
320 print("-----")
321
322 maes = []
323
324 for train_index, test_index in tscv.split(dataset):
325     if train_index.size > 300:
326         # initialize cross validation train and test sets
327         cv_train, cv_test = dataset.iloc[train_index], dataset.iloc[test_index]
328
329         # build model
330         model = VARMAX(cv_train, order=(best_pq))
331         model_fit = model.fit()
332
333         # make predictions
334         predictions = model_fit.forecast(steps=24, dynamic=False)
335         prediction_values = predictions[['ice_extent']].values
336         true_values = cv_test[['ice_extent']].values
337         # error calc
338         maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
339
340     print("I",end="")
341
342
343 time_VARMAX = timeit.default_timer() - start_time
344 mae_mean = np.mean(maes)
345 MAE_VARMAX = mae_mean
346 last_MAE_VARMAX = maes[-1]
347 last_predictions_VARMAX = prediction_values
348
349 print()
350 print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_VARMAX)
351 print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % last_MAE_VARMAX)
352 print('Execution time: %.3f seconds' % time_VARMAX)
353 full_graph(prediction_values, 'Last prediction VARMAX')
354 print(maes)
355
356
357 # ## Seasonal differencing
358
359 # In[13]:
360
361
362 from statsmodels.tsa.statespace.varmax import VARMAX
363 import itertools

```

```

364 import warnings
365 import sys
366 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
367
368
369
370 # Define the p, d and q parameters to take any value between 0 and 2
371 p = q = range(0, 5)
372
373 # Generate all different combinations of p, q and q triplets
374 pq = list(itertools.product(p, q))
375 best_pq = pq
376 best_mean_mae = np.inf
377 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
378 for param in pq:
379     print(param)
380     try: # some parametercombinations might lead to crash, so catch exceptions
381         ← and continue
382         maes = []
383         for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff_seasonal):
384             if train_index.size > 300:
385                 # initialize cross validation train and test sets
386                 cv_train, cv_test = ts_diff_seasonal.iloc[train_index],
387                 ← ts_diff_seasonal.iloc[test_index]
388
389                 # build model
390                 model = VARMAX(cv_train, order=(param))
391                 model_fit = model.fit()
392
393                 # make predictions
394                 predictions = model_fit.forecast(steps=24, dynamic=False)
395                 prediction_values = predictions[['ice_extent']].values
396                 true_values = cv_test[['ice_extent']].values
397                 # error calc
398                 maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
399
400                 mean_mae = np.mean(maes)
401                 print('MAE: ' + str(mean_mae))
402
403                 if mean_mae < best_mean_mae:
404                     best_mean_mae = mean_mae
405                     best_maes = maes
406                     best_pq = param
407                     best_predictions = prediction_values
408             except Exception as e:
409                 print(e)
410                 continue
411
412             # plot
413             print()
414             print('Best MAE = ' + str(best_mean_mae))
415             print(best_pq)
416             # best range(0,5) = (0,1)
417

```

```

418
419 # In[70]:
420
421
422 best_pq = (0,1)
423
424
425 # In[163]:
426
427
428 from statsmodels.tsa.statespace.varmax import VARMAX
429 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
430 import timeit
431
432
433 start_time = timeit.default_timer()
434
435 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
436
437 print("-----")
438
439 maes = []
440
441 for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff_seasonal):
442     if train_index.size > 300:
443         # initialize cross validation train and test sets
444         cv_train, cv_test = ts_diff_seasonal.iloc[train_index],
445                         ts_diff_seasonal.iloc[test_index]
446
447         # build model
448         model = VARMAX(cv_train, order=(best_pq))
449         model_fit = model.fit()
450
451         # make predictions
452         predictions = model_fit.forecast(steps=24, dynamic=False)
453         prediction_values = predictions[['ice_extent']].values
454         true_values = cv_test[['ice_extent']].values
455         # error calc
456         maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
457
458         print("I",end="")
459
460 time_VARMAX_seasonal = timeit.default_timer() - start_time
461 mae_mean_seasonal = np.mean(maes)
462 MAE_VARMAX_seasonal = mae_mean
463 last_MAE_VARMAX_seasonal = maes[-1]
464 last_predictions_VARMAX_seasonal = prediction_values
465
466 print()
467 print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_VARMAX_seasonal)
468 print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' %
469      last_MAE_VARMAX_seasonal)
470 print('Execution time: %.3f seconds' % time_VARMAX_seasonal)
471 full_graph_seasonal(last_predictions_VARMAX_seasonal, 'Last prediction VARMAX')
472 print(maes)

```

```

472
473
474 # # SARIMAX
475
476 # In[171]:
477
478
479 # setting up values for displaying prediction of the last 2 years
480 data = dataset
481 test_size = 24
482 data_train = data[:-test_size]
483 data_test = data[-test_size:]
484
485
486 # In[194]:
487
488
489 # singular test
490
491 import itertools
492 import warnings
493 import sys
494 from statsmodels.tsa.statespace.sarimax import SARIMAX
495 from statsmodels.tsa.arima_model import ARIMA
496
497 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
498
499 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
500
501 # Variables
502 endog = data_train[['ice_extent']]
503 exog = sm.add_constant(data_train[['mean_temp']])
504 exog_test = sm.add_constant(data_test[['mean_temp']])
505
506 # Fit the model
507 mod = sm.tsa.statespace.SARIMAX(endog, exog)
508
509 # fit model
510 model_fit = model.fit()
511
512 yhat = model_fit.forecast(steps = 24, exog=exog_test)
513
514 mae = mean_absolute_error(yhat, data_test[['ice_extent']])
515
516 # plot
517 print(mae)
518 plt.plot(data_test[['ice_extent']], color='blue')
519 plt.plot(yhat, color='red')
520 plt.show()
521
522
523 # Adding exogenous variables with SARIMAX requires to give the mean temperatures
524 # → from the testset for forecasting, which is not in line with the other
525 # → usecases, therefore it won't be further explored
526 # (extra research!)
527

```

```

526 # # LSTM
527
528 # ## Random walk diff
529
530 # In[72]:
531
532 ts
533
534
535 # In[73]:
536
537
538
539 # multivariate multi-step encoder-decoder lstm example
540 from numpy import array
541 from numpy import hstack
542 from keras.models import Sequential
543 from keras.layers import LSTM
544 from keras.layers import Dense
545 from keras.layers import RepeatVector
546 from keras.layers import TimeDistributed
547 import warnings
548
549 warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
550
551
552 # split a multivariate sequence into samples
553 def split_sequences(sequences, n_steps_in, n_steps_out):
554     X, y = list(), list()
555     for i in range(len(sequences)):
556         # find the end of this pattern
557         end_ix = i + n_steps_in
558         out_end_ix = end_ix + n_steps_out
559         # check if we are beyond the dataset
560         if out_end_ix > len(sequences):
561             break
562         # gather input and output parts of the pattern
563         seq_x, seq_y = sequences[i:end_ix, :],
564             sequences[end_ix:out_end_ix, :]
565         X.append(seq_x)
566         y.append(seq_y)
567     return array(X), array(y)
568
569 def predict_LSTM(train, test, n_neurons, n_epochs):
570     test['sum'] = test['mean_temp'] + test['ice_extent']
571
572     # define input sequence
573     in_seq1 = train.values[:,0]
574     in_seq2 = train.values[:,1]
575     out_seq = array([in_seq1[i]+in_seq2[i] for i in range(len(in_seq1))])
576
577     # convert to [rows, columns] structure
578     in_seq1 = in_seq1.reshape((len(in_seq1), 1))
579     in_seq2 = in_seq2.reshape((len(in_seq2), 1))
580     out_seq = out_seq.reshape((len(out_seq), 1))

```

```

581
582     # horizontally stack columns
583     dataset = hstack((in_seq1, in_seq2, out_seq))
584
585     # choose a number of time steps
586     n_steps_in, n_steps_out = 24, 24
587
588     # covert into input/output
589     X, y = split_sequences(dataset, n_steps_in, n_steps_out)
590
591     # the dataset knows the number of features, e.g. 2
592     n_features = X.shape[2]
593
594     # define model
595     model = Sequential()
596     model.add(LSTM(n_neurons, activation='relu', input_shape=(n_steps_in,
597         ↴ n_features)))
598     model.add(RepeatVector(n_steps_out))
599     model.add(LSTM(n_neurons, activation='relu', return_sequences=True))
600     model.add(TimeDistributed(Dense(n_features)))
601     model.compile(optimizer='adam', loss='mae')
602
603     # fit model
604     model.fit(X, y, epochs=n_epochs, verbose=0)
605
606     # demonstrate prediction
607     x_input = test.values
608     x_input = x_input.reshape((1, n_steps_in, n_features))
609     yhat = model.predict(x_input, verbose=0)
610     return yhat
611
612
613 # In[18]:
614
615
616 from statsmodels.tsa.statespace.varmax import VARMAX
617 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
618 import timeit
619 import tensorflow as tf
620
621 start_time = timeit.default_timer()
622
623 # warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
624 tf.compat.v1.logging.set_verbosity(tf.compat.v1.logging.ERROR)
625
626 maes = []
627 global_maes = []
628 best_MAE = np.inf
629
630
631 # n_neurons_array = [1,5,10,20]
632 # n_epochs_array = [100,200,300]
633
634 n_neurons_array = [1, 5, 10, 20, 30]
635 n_epochs_array = [100,200,300]

```

```
636
637
638 print("-----")
639
640 maes = []
641 for n_neurons in n_neurons_array:
642     for n_epochs in n_epochs_array:
643         for train_index, test_index in tscv.split(dataset):
644             if train_index.size > 300:
645                 # initialize cross validation train and test sets
646                 cv_train, cv_test = dataset.iloc[train_index],
647                               dataset.iloc[test_index]
648
649                 yhat = predict_LSTM(cv_train, cv_test, n_neurons, n_epochs)
650
651                 prediction_values = yhat[0][:,0]
652                 true_values = cv_test[['ice_extent']].values
653
654                 # error calc
655                 maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
656
657                 print("I",end="")
658                 time_LSTM = timeit.default_timer() - start_time
659                 MAE_LSTM = np.mean(maes)
660                 last_MAE_LSTM = maes[-1]
661                 global_maes.append(MAE_LSTM)
662
663                 if best_MAE > MAE_LSTM:
664                     best_n_neurons = n_neurons
665                     best_n_epochs = n_epochs
666                     best_MAE = MAE_LSTM
667
668                 print()
669                 print(n_neurons)
670                 print(n_epochs)
671                 print(MAE_LSTM)
672                 print()
673
674 print('Best:')
675 print('N neurons')
676 print(best_n_neurons)
677 print('Epochs size')
678 print(best_n_epochs)
679 print('MAE')
680 print(best_MAE)
681 plt.bar(range(0,len(global_maes)), global_maes)
682
683
684 # In[177]:
685
686
687 best_n_neurons, best_n_epochs = 30, 300
688
689
690 # In[178]:
```

```

691
692
693 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
694 import timeit
695 import tensorflow as tf
696
697 start_time = timeit.default_timer()
698
699 # warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
700 tf.compat.v1.logging.set_verbosity(tf.compat.v1.logging.ERROR)
701
702
703 print("-----")
704
705 maes = []
706
707 for train_index, test_index in tscv.split(dataset):
708     if train_index.size > 300:
709         # initialize cross validation train and test sets
710         cv_train, cv_test = dataset.iloc[train_index], dataset.iloc[test_index]
711         yhat = predict_LSTM(cv_train, cv_test, best_n_neurons, best_n_epochs)
712
713
714         prediction_values = yhat[0][:,0]
715         true_values = cv_test[['ice_extent']].values
716
717         # error calc
718         maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
719
720         print("I",end="")
721
722
723 time_LSTM = timeit.default_timer() - start_time
724 mae_mean = np.mean(maes)
725 MAE_LSTM = mae_mean
726 last_MAE_LSTM = maes[-1]
727 last_predictions_LSTM = prediction_values
728
729 print()
730 print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_LSTM)
731 print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % last_MAE_LSTM)
732 print('Execution time: %.3f seconds' % time_LSTM)
733 full_graph(last_predictions_LSTM, 'Last prediction LSTM')
734 print(maes)
735
736
737 # ## Seasonal differencing
738
739 # In[76]:
740
741
742 from statsmodels.tsa.statespace.varmax import VARMAX
743 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
744 import timeit
745 import tensorflow as tf
746

```

```

747 start_time = timeit.default_timer()
748
749 # warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
750 tf.compat.v1.logging.set_verbosity(tf.compat.v1.logging.ERROR)
751
752 maes = []
753 global_maes = []
754 best_MAE = np.inf
755
756
757 # n_neurons_array = [1,5,10,20]
758 # n_epochs_array = [100,200,300]
759
760 n_neurons_array = [1, 5, 10, 20, 30]
761 n_epochs_array = [100,200,300]
762
763
764 print("-----")
765
766 maes = []
767 for n_neurons in n_neurons_array:
768     for n_epochs in n_epochs_array:
769         for train_index, test_index in tscv.split(ts_diff_seasonal):
770             if train_index.size > 300:
771                 # initialize cross validation train and test sets
772                 cv_train, cv_test = ts_diff_seasonal.iloc[train_index],
773                               ↵ ts_diff_seasonal.iloc[test_index]
774
775                 yhat = predict_LSTM(cv_train, cv_test, n_neurons, n_epochs)
776
777                 prediction_values = yhat[0][:,0]
778                 true_values = cv_test[['ice_extent']].values
779
780                 # error calc
781                 maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
782
783                 print("I",end="")
784                 time_LSTM = timeit.default_timer() - start_time
785                 MAE_LSTM = np.mean(maes)
786                 last_MAE_LSTM = maes[-1]
787                 global_maes.append(MAE_LSTM)
788
789                 if best_MAE > MAE_LSTM:
790                     best_n_neurons = n_neurons
791                     best_n_epochs = n_epochs
792                     best_MAE = MAE_LSTM
793
794                 print()
795                 print(n_neurons)
796                 print(n_epochs)
797                 print(MAE_LSTM)
798                 print()
799
800 print('Best:')
801 print('N neurons')

```

```

802 print(best_n_neurons)
803 print('Epochs size')
804 print(best_n_epochs)
805 print('MAE')
806 print(best_MAE)
807 plt.bar(range(0, len(global_maes)), global_maes)
808
809
810 # In[164]:
811
812
813 best_n_neurons, best_n_epochs = 1, 200
814
815
816 # In[165]:
817
818
819 from sklearn.metrics import mean_absolute_error
820 import timeit
821 import tensorflow as tf
822
823 start_time = timeit.default_timer()
824
825 # warnings.filterwarnings("ignore") # specify to ignore warning messages
826 tf.compat.v1.logging.set_verbosity(tf.compat.v1.logging.ERROR)
827
828
829 print("-----")
830
831 maes = []
832
833 for train_index, test_index in tscv.split(dataset):
834     if train_index.size > 300:
835         # initialize cross validation train and test sets
836         cv_train, cv_test = dataset.iloc[train_index], dataset.iloc[test_index]
837         yhat = predict_LSTM(cv_train, cv_test, best_n_neurons, best_n_epochs)
838
839         prediction_values = yhat[0][:,0]
840         true_values = cv_test[['ice_extent']].values
841
842         # error calc
843         maes.append(mean_absolute_error(true_values, prediction_values))
844
845         print("I", end="")
846
847
848 time_LSTM_seasonal = timeit.default_timer() - start_time
849 mae_mean_seasonal = np.mean(maes)
850 MAE_LSTM_seasonal = mae_mean
851 last_MAE_LSTM_seasonal = maes[-1]
852 last_predictions_LSTM_seasonal = prediction_values
853
854
855 print()
856 print('Mean MAE: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' % MAE_LSTM_seasonal)

```

```

857 print('MAE of last prediction: %.3f x 1 000 000 km\u00b2' %
858     ↪ last_MAE_LSTM_seasonal)
859 print('Execution time: %.3f seconds' % time_LSTM_seasonal)
860 full_graph_seasonal(last_predictions_LSTM_seasonal, 'Last prediction LSTM')
861 print(maes)
862
863 # # Evaluation
864
865 # In[181]:
866
867
868 # formatting
869 results = [[MAE_VARMAX, time_VARMAX, last_MAE_VARMAX],
870             [MAE_VARMAX_seasonal, time_VARMAX_seasonal, last_MAE_VARMAX_seasonal],
871             [MAE_LSTM, time_LSTM, last_MAE_LSTM],
872             [MAE_LSTM_seasonal, time_LSTM_seasonal, last_MAE_LSTM_seasonal]]
873
874 # display results
875 results = pd.DataFrame(results, columns=['Mean MAE (x 1 000 000
876     ↪ km\u00b2)', 'Execution time (s)', 'Last MAE (x 1 000 000 km\u00b2)'])
877             ↪ ,index=['VARMAX', 'VARMAX_seasonal', 'LSTM', 'LSTM_seasonal']).round(decimals=3)
878 results
879
880 # In[182]:
881
882
883 full_graph(last_predictions_VARMAX, 'Last prediction VARMAX with random walk
884     ↪ differencing')
884 full_graph_seasonal(last_predictions_VARMAX_seasonal, 'Last prediction VARMAX
885     ↪ with seasonal differencing')
885 full_graph(last_predictions_LSTM, 'Last prediction LSTM with random walk
886     ↪ differencing')
886 full_graph_seasonal(last_predictions_LSTM_seasonal, 'Last prediction LSTM with
     ↪ seasonal differencing')

```

Bibliografie

- Brown, S. (2020). Least Squares — the Gory Details. Verkregen van <https://brownmath.com/stat/leastsq.htm>
- Brownlee, J. (2017a). Encoder-Decoder Long Short-Term Memory Networks. Verkregen 24 november 2020, van <https://machinelearningmastery.com/encoder-decoder-long-short-term-memory-networks/>
- Brownlee, J. (2017b). Gentle Introduction to the Adam Optimization Algorithm for Deep Learning. Verkregen 24 november 2020, van <https://machinelearningmastery.com/adam-optimization-algorithm-for-deep-learning/>
- Brownlee, J. (2017c). Stacked Long Short-Term Memory Networks. Verkregen van <https://machinelearningmastery.com/stacked-long-short-term-memory-networks/#:~:text=A%20Stacked%20LSTM%20architecture%20can,for%20all%20input%20time%20steps>
- Brownlee, J. (2018a). 11 Classical Time Series Forecasting Methods in Python (Cheat Sheet). Verkregen 24 november 2020, van <https://machinelearningmastery.com/time-series-forecasting-methods-in-python-cheat-sheet/>
- Brownlee, J. (2018b). A Gentle Introduction to SARIMA for Time Series Forecasting in Python. Verkregen 24 november 2020, van <https://machinelearningmastery.com/sarima-for-time-series-forecasting-in-python/>
- Brownlee, J. (2018c). How to Develop LSTM Models for Time Series Forecasting. Verkregen 20 mei 2020, van <https://machinelearningmastery.com/how-to-develop-lstm-models-for-time-series-forecasting/>
- Forecasting at scale. (2020). Verkregen van <https://facebook.github.io/prophet/>
- Johan Decorte, S. D. V. (2019). Machine learning with PYTHON.
- Kampakis, S. (2020). Performance measures: RMSE and MAE. Verkregen van <https://thedataScientist.com/performance-measures-rmse-mae/>
- Kenton, W. (2020). Multiple Linear Regression (MLR). Verkregen 24 november 2020, van <https://www.investopedia.com/terms/m/mlr.asp>

- Lau, R. (2020). Introduction to ARIMA: nonseasonal models. Verkregen van <https://people.duke.edu/~rnau/411arim.htm>
- Lievens, S. (2018). Artificiële Intelligentie, lesnota's HOGENT, "147–149".
- Liu, D. (2020). A Practical Guide to ReLU. Verkregen 24 november 2020, van <https://medium.com/@danqing/a-practical-guide-to-relu-b83ca804f1f7>
- Olah, C. (2015). Understanding LSTM Networks. Verkregen 26 mei 2020, van <https://colah.github.io/posts/2015-08-Understanding-LSTMs/>
- Rob J Hyndman, G. A. (2018). Forecasting: Principles and Practice. Verkregen van <https://otexts.com/fpp2/>
- Shrivastava, S. (2020). Cross Validation in Time Series. Verkregen van <https://medium.com/@soumyachess1496/cross-validation-in-time-series-566ae4981ce4>
- Sinha, P. (2019). Linear regression,least-squares regression,outliers and influential observations,residuals,lurking variables,extrapolation. Verkregen van <https://cafepharmablog.wordpress.com/2019/02/20/linear-regressionleast-squares-regressionoutliers-and-influential-observationsresidualslurking-variablesextrapolation/>
- Srinivasan, A. V. (2019). Stochastic Gradient Descent — Clearly Explained !! Verkregen 24 november 2020, van <https://towardsdatascience.com/stochastic-gradient-descent-clearly-explained-53d239905d31>
- Starmer, J. (2019). Gradient Descent, Step-by-Step. Verkregen van https://www.youtube.com/watch?v=sDv4f4s2SB8&ab_channel=StatQuestwithJoshStarmer
- Swaminathan, S. (2018). Logistic Regression — Detailed Overview. Verkregen van <https://towardsdatascience.com/logistic-regression-detailed-overview-46c4da4303bc>
- Syed Ashiqur Rahman, D. A. A. (2019). Deep Learning using Convolutional LSTM estimates Biological Age from Physical Activity. Verkregen van <https://www.nature.com/articles/s41598-019-46850-0>